

Британська Колумбія

Посібник для новоприбулих з ресурсів та послуг

WelcomeBC

Дані каталогізації публікацій Бібліотеки та Архіву Канади

Основний напис під заголовком:
Посібник з ресурсів та послуг для новоприбулих
до Британської Колумбії – Липень 1999-

Неперіодичне видання.
«Поселення іммігрантів».
Видано також кількома іншими мовами.
Розміщено також в Інтернеті.
Найменування видавництва варіюється.
ISSN 1493-8065 = Посібник з ресурсів та послуг
для новоприбулих до Британської Колумбії

1. Соціальні служби - Британська Колумбія.
 2. Іммігранти - послуги - Британська Колумбія.
- I. Британська Колумбія. Міністерство з питань
мультикультуралізму та імміграції. II. Британська
Колумбія. Міністерство з питань надання послуг
для громад, корінного населення та жінок.
III. Британська Колумбія. Welcome BC.

HV4013.B74 361.9711 C00-801748-4

Британська Колумбія

Посібник для новоприбулих

з ресурсів та послуг

Видання 2021 року

WelcomeBC

Будь ласка, зверніть увагу

Провінційне видання 2021 року: Інформація, що міститься в цьому посібнику, є актуальною на момент друку. Імена, прізвиська, найменування організацій, адреси та номери телефонів, наведені в посібнику, можуть змінюватися без попередження, а деякі згадані публікації більше не видаватимуться.

Цей посібник був складений з використанням лексичного матеріалу відповідно до рівня Canadian Language Benchmark 4 (CLB 4) і призначений для застосування особами, які не є корінними носіями англійської мови.

Як отримати доступ до примірників цього посібника

Посібник для новоприбулих до Британської Колумбії доступний арабською, китайською (спрощеною та традиційною), англійською, французькою, корейською, панджабською та тагальською мовами. Його можна знайти на сайті welcomebc.ca.

Друковані копії також доступні безкоштовно за умови наявності. Щоб оформити замовлення, заповніть форму замовлення ресурсів за адресою: welcomebc.ca/newcomersguides.

Висловлювання подяки

(видання 2021 р.)

- Астра Буллок, керівник проекту
- Барбара Карвер, Baytree Communications, координатор та редактор проекту
- Reber Creative, дизайн і макет
- Керрі Дейвіс, коректура

Дякуємо!

Це видання *Посібника з ресурсів та послуг для новоприбулих до Британської Колумбії* було б неможливим без отримання допомоги від всіх окремих осіб, установ та державних організацій, які брали участь у підготовці цієї публікації.

ЗМІСТ

ПЕРШІ КРОКИ 1

Використання посібника для новоприбулих до БК
Використання додатків для отримання інформації з Посібника новоприбулих до БК
Шахрайство та обман
Агенції, що надають допомогу новоприбулим
Послуги письмового й усного перекладу
Послуги для біженців та заявників на статус біженця
Пошук додаткової інформації

ОБЛАШТУВАННЯ НА НОВОМУ МІСЦІ 9

Корінні народи
Соціальні звичаї
Телефонний зв'язок
Особиста безпека
Транспорт
Поїздки в інші громади
Надсилання й отримання поштових відправлень
Громадські бібліотеки
Громадські центри, центри дозвілля та центри для людей похилого віку
Волонтерство
Контрольний перелік того, що слід зробити негайно

ПОШУК ЖИТЛА 31

Оренда
Підготуйте контрольний перелік, перш ніж в'їхати
Підготуйте контрольний перелік, перш ніж виїхати
Допомога з житлом у Британській Колумбії
Придбання житла
Як стати орендодавцем?
Куди звернутися за допомогою?

ГРОШІ ТА БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ 45

Канадські гроші
Покупки
Банківські послуги
Комерційні операції із приватними компаніями
Заборгованість
Сплата податків
Фінансова допомога для людей похилого віку
Куди звернутися, щоб отримати інформацію
Інвестування грошей

МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ 55

Б.К. Здоров'я
Реєстрація в MSP
Отримайте свою картку BC Services HealthLink BC
Пошук сімейного лікаря або фельдшера
Надзвичайні медичні ситуації
Мовна підтримка
Придбання ліків
Стоматологія
Перевірка зору та виписування окулярів
Громадські медичні заклади
Спеціалізовані приватні клініки
Психічне здоров'я, залежність від алкоголю та інших речовин
Лікування та збереження здоров'я
Куди звернутися за допомогою?

ОСВІТА 69

Від дошкільних закладів до 12 класу
Вища освіта
Професійний розвиток для дорослих

ДОПОМОГА ДЛЯ ОКРЕМИХ ОСІБ І СІМЕЙ 77

BC211
Кризові центри
Насильство, жорстоке поводження й нехтування
Проблеми з алкоголем, наркотиками та азартними іграми
Припинення спонсорства
Б.К. Програми із працевлаштування та допомоги
Бездомність
Продовольчі банки
Допомога сім'ям
Програми та пільги для людей похилого віку
Люди з обмеженими можливостями

КЕРУВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ 93

Страхування
Посвідчення водія
Правила дорожнього руху
Автомобільні аварії
Купівля легкового автомобіля чи вантажівки
Транспортні засоби з-за меж провінції Британська Колумбія
Прокат автомобілів і каршерінг

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА БІЗНЕС 105

Номер соціального страхування
Пошук роботи
Як претендувати на роботу
Сертифікація для роботи у Британській Колумбії
Трудова діяльність
Втрата роботи
Якщо ви отримали травму на роботі
Дискримінація та переслідування
Відкриття власного бізнесу

ПРАВОВА СИСТЕМА, УРЯД ТА ІМІГРАЦІЯ 125

Правова система Канади
Права людини
Закон «Про свободу інформації та захист конфіденційності»
Гендерна ідентичність
Злочини на ґрунті особистих неприязних стосунків
Допомога потерпілим від злочинів
Поліція
Суди
Додаткова юридична інформація
Уряд
Імміграція та громадянство

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ 137

ПОКАЖЧИК 138

Британська Колумбія

ПЕРШІ КРОКИ

Визначення термінів

Використання посібника

Відео до посібника для новоприбулих

Використання додатків для отримання інформації з Посібника новоприбулих до БК

Шахрайство та обман

Агенції, що надають допомогу новоприбулим

Служба у справах переселенців на території франкомовних регіонів

Послуги письмового й усного перекладу

Послуги для біженців і заявників на статус біженця

Біженці, які отримують допомогу від уряду

Біженці, які спонсоруються приватними особами

Заявники на статус біженця

Тимчасова федеральна програма охорони здоров'я

Програма допомоги переселенцям

Інформація для біженців

Пошук додаткової інформації

Пошук в Інтернеті

BC211

Про вашу громаду

Про Британську Колумбію

Про Канаду

Визначення термінів

Агенція — організація, що надає послуги. Наприклад, державні органи надають послуги громадянам. Агенції нерухомості надають послуги людям, які купують або продають житло.

Допомога — надання комусь підтримки або послуг. Допомога може надаватися в грошовому вигляді або через спеціальні програми. Люди отримують допомогу в пошуку роботи, житла або грошей на їжу. Допомогу можуть надавати уряд або соціальні установи.

Пільги — гроші або програми допомоги людям, коли вони хворіють, не мають роботи або не можуть подбати про себе. Роботодавці надають пільги своїм працівникам. Державні органи надають пільги громадянам.

Посвідчення — документи, що підтверджують наявність у будь-якої особи освіти, навичок або досвіду, необхідних для виконання відповідної роботи.

Шахрайство — коли хтось бреше, прикрашає, перебільшує або навмисно приховує інформацію з метою отримання чогось цінного.

Муніципальна (або місцева) влада — уряд міста або містечка.

Професіонал — людина, яка виконує роботу, що передбачає дотримання особливих стандартів та правил. Для цього зазвичай потрібна освіта, пов'язана з відповідною кар'єрою. Таким особам також може знадобитися приєднатися до якоїсь професійної групи чи організації, а їхня поведінка має відповідати вимогам, встановленим цією організацією. Якщо по відношенню до відповідного професіонала виникають будь-які скарги, їхня організація розслідує обставини справи.

Регіональний район — рівень державної влади, що надає послуги для декількох міст у будь-якій місцевості. Це може включати парки, центри відпочинку, системи водопостачання, каналізацію та вивіз сміття.

Обман — це брехливі маніпуляції, спрямовані на те, щоб обманним шляхом змусити когось відмовитися від чогось цінного, наприклад грошей або особистої інформації. Хтось може стверджувати, що ви заборгували гроші державі, або що вам потрібно підтвердити номер свого банківського рахунку.

Постачальник послуг — агенція, яка отримує гроші від уряду для надання конкретних послуг людям. Наприклад, агенція у справах переселенців є постачальником послуг, спрямованих на надання допомоги новоприбулим іммігрантам, пов'язаної з переїздом до Канади.

Агенція у справах переселенців — організації, які допомагають новоприбулим до Канади облаштуватися на новому місці. Вони можуть допомагати людям в пошуку житла, роботи чи отриманні освіти. Вони можуть пояснити, як все влаштовано в Канаді, надати допомогу з вивченням англійської мови або допомогти новоприбулим мігрантам оселитися та влаштуватись на новому місці.

Зміст, покажчик — перелік інформації, що міститься в книзі, який допомагає таку інформацію знайти. В змісті, який зазвичай розташований на початку відповідної публікації, перелічуються назви розділів. У покажчику перелічено всі поняття та теми, що розглядаються, із зазначенням номеру відповідної сторінки. Він знаходиться наприкінці книги або публікації.

Третя сторона — особа або організація, відокремлена від будь-якої організації. Наприклад, компанія, що займається програмним забезпеченням, може розробити додаток, який працює з комп'ютерною програмою. Він відокремлений від комп'ютерної програми, але надає для неї послугу як третя сторона.

Використання посібника

Посібник з ресурсів та послуг для новоприбулих до Британської Колумбії містить інформацію, яка допоможе вам упродовж перших кількох місяців перебування на її території.

- Перелік тем (зміст), що розглядаються в цьому посібнику, наведений на його початку, а відповідний предметний покажчик — наприкінці. Використовуйте їх, щоб знайти в посібнику необхідну інформацію.
- Якщо ви бачите слова, які ви не розумієте, перевірте визначення термінів, наведених на початку кожного розділу.
- Перелік скорочень наведено на сторінці 137. Скорочення (аббревіатура) — це спосіб стислого позначення терміна або поняття, що має довгу назву. Наприклад, канадці часто називають «номер соціального страхування» «SIN».
- Інформація на всіх вебсайтах надається англійською мовою. Багато організацій також надають інформацію іншими мовами.

Зверніть увагу: деяка інформація могла змінитися з часу публікації цього посібника.

Відео до посібника для новоприбулих

На вебсайті WelcomeBC можна знайти відео з інформацією для осіб, які нещодавно прибули до Британської Колумбії. Ви можете переглянути їх на вебсайті.

welcomebc.ca/newcomersvideos

Використання додатків для отримання інформації з посібника для новоприбулих

Для новоприбулих до БК, можна знайти в програмному додатку вашого мобільного телефону. Arrival Advisor — це додаток третьої сторони. Він безкоштовний і доступний багатьма мовами.

arrivaladvisor.ca

Шахрайство та обман

Шахрайство та обман — це коли люди брешуть вам з метою викрадення ваших грошей або особистої інформації. Шахрайство також може мати місце, коли хтось бреше, прикрашає, перебільшує або навмисно приховує інформацію. Багато канадців отримували телефонні дзвінки або електронні листи від шахраїв. Часто новоприбулі іммігранти вважаються легкою мішенню для шахраїв. Деякі шахраї обіцяють, що вони можуть допомогти вам потрапити в Канаду або швидко отримати необхідний статус для постійного проживання в країні. Деякі шахраї спробують вас налякати. Вони можуть сказати, що ви робите щось протизаконне, або що у вас виникли проблеми з деякими урядовими інстанціями.

Іноді буває важко відрізнити справжній державний вебсайт, електронну пошту чи лист від підроблених варіантів. Шахраї можуть надсилати вам електронні листи, текстові та голосові повідомлення. Вони можуть стверджувати, що ви винні гроші канадському уряду, або запитати інформацію, як-от номер вашого банківського рахунку, дані кредитної картки чи номер соціального страхування.

Урядові органи Канади та Британської Колумбії ніколи не запитуватимуть особисту інформацію чи гроші електронною поштою чи телефоном.

Уряд БК також надає інформацію, що стосується розпізнавання та повідомлення про випадки шахрайства та обману, пов'язані з імміграційними питаннями. welcomebc.ca/Immigrate-to-B-C/B-C-Provincial-Nominee-Program/Immigration-Fraud-and-Scams

Ви можете повідомити про отримання (електронного) листа або телефонного дзвінка від шахраїв, звернувшись до Канадського центру боротьби з шахрайством.

Безкоштовний номер: 1-888-495-8501

Примітка: Офіс цієї організації знаходиться в центральній Канаді. Звертатися за цим номером телефону можна з 07:00 до 13:45. Тихоокеанський час.

Канадська асоціація банкірів має інформацію, що дозволяє захистити ваші банківські рахунки. cba.ca — виконайте пошук за словом «scam».

Додаткову інформацію про те, як захистити себе від шахрайства, див. на сторінці 18.

Агенції, що надають допомогу новоприбулим

Більшість громад на території БК мають організації, які допомагають новоприбулим мігрантам і тимчасовим мешканцям тут оселитися. Найкраще звернутися до них, якщо у вас виникли питання, що стосуються життя або роботи на території Британської Колумбії.

Агенція у справах переселенців у вашій громаді може допомогти вам вирішити багато питань. Вони можуть допомогти вам:

- знайти житло;
- знайти роботу;
- дізнатися про порядок визнання ваших документів, що підтверджують ваші кваліфікаційні та освітні рівні, виданих в інших країнах;
- підвищити свої професійні навички та кваліфікацію;
- зареєструвати ваших дітей для відвідування шкільних закладів;
- отримати офіційні документи та державні послуги;
- знайти офіційну урядову інформацію, включаючи федеральні та провінційні імміграційні програми, візи та дозволи;
- знайти безкоштовні мовні курси, щоб вивчати та покращити рівень володіння англійською мовою;
- отримати юридичну допомогу або подати скаргу на будь-яку агенцію чи підприємство.

Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців:

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі претенденти на набуття статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Служба у справах переселенців на території франкомовних регіонів

La coopérative d'immigration Le Relais Francophone de la Colombie-Britannique надає послуги для новоприбулих мігрантів французькою мовою.
Регіон Ванкувера: 604 630-0316
Безкоштовна гаряча лінія: 1-877-630-0316
vivreencb.ca

Послуги письмового і усного перекладу

Можливо, вам знадобиться допомога в ознайомленні з документами англійською мовою. Вам також може знадобитися переклад документів з вашої мови на англійську. Зверніться по допомогу до своєї агенції у справах переселенців. Її співробітники можуть:

- перекласти прості документи;
- допомогти вам прочитати або скласти (заповнити) необхідні форми та документи;
- перекласти (зробити усний переклад);
- допомогти знайти професійних перекладачів.

Агенції у справах переселенців **не можуть** допомогти вам заповнити юридичні форми.

Професійні перекладацькі компанії стягують плату за свої послуги. Вам може знадобитися найняти професійного перекладача, якщо:

- ви використовуєте юридичні документи;
- переклад ваших документів має бути засвідченим.

Щоб знайти письмового або усного перекладача, відвідайте вебсайт Товариства письмових та усних перекладачів Британської Колумбії.

Регіон Ванкувера: 604 684-2940
stibc.org

Послуги для біженців та заявників на статус біженця

Біженці, які отримують допомогу від уряду

Згідно з Програмою урядової допомоги біженцям відповідні особи направляються

до Канади для переселення Агентством ООН у справах біженців або іншою організацією. Підтримка біженцям, які отримують державну допомогу, надається протягом 1 року від дати їхнього прибуття до Канади або до тих пір, поки вони не зможуть самостійно утримувати себе — в залежності від того, що станеться раніше. Така підтримка може включати надання житла, одягу, їжі та допомогу в пошуку роботи.

canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/help-within-canada/government-assisted-refugee-program.html

Біженці, які спонсоруються приватними особами

Групи волонтерів у Канаді можуть спонсорувати біженців у приватному порядку. Вони допоможуть новоприбулим мігрантам адаптуватися до життя в країні. Спонсорська група:

- допомагає знайти житло;
- надає фінансову підтримку;
- надає соціальну та емоційну підтримку;
- надає їжу та одяг.

Спонсорські групи повинні підтримувати біженців протягом 1 року після їхнього прибуття в країну або поки вони не зможуть самостійно утримувати себе — в залежності від того, що станеться раніше. Вам не повинні платити своєму спонсору за надання цих послуг. Спонсорам заборонено брати з вас гроші за допомогу, пов'язану з переселенням. cic.gc.ca — виконайте пошук за фразою «Private sponsorship refugees information» (Інформація щодо приватного спонсорства для біженців).

Заявники на отримання статусу біженця

Якщо ви не маєте статусу біженця, але бажаєте звернутися за притулком в Канаді, вам доведеться вжити необхідних заходів, щоб подати заяву про надання статусу біженця та запросити слухання вашої справи. Ви можете зв'язатися зі Службою з питань сприяння переселенцям за спеціалізованою підтримкою в рамках процесу подання заяви на отримання статусу біженця та одержати допомогу із забезпечення невідкладних потреб,

що стосуються забезпечення житлом, медичним обслуговуванням та доходом.

- Служба з питань сприяння переселенцям при Товаристві допомоги мігрантам у Британській Колумбії (ISSofBC) issbc.org/our-services/sos-settlement-orientation-services

Ви також можете зв'язатися з компетентним агентством у справах переселенців.

- cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp

Більш докладну інформацію можна отримати на вебсайті:

- canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/claim-protection-inside-canada.html
- Багатомовна некомерційна організація, що надає допомогу іммігрантам та біженцям при облаштуванні та інтеграції (MOSAIC). mosaicbc.org

Тимчасова федеральна програма охорони здоров'я

В межах зазначеної федеральної програми охорони здоров'я надаються обмежені тимчасові пільги на медичне обслуговування для певних груп населення у Канаді, які не охоплені провінційними, територіальними чи приватними програмами забезпечення медичною допомогою. Подати заявку на участь у програмі можуть особи, які перебувають під захистом, переселенці-біженці та заявники на отримання статусу біженця.

Дізнайтеся більше та подайте заявку на сайті.

- Для окремих осіб cic.gc.ca/english/refugees/outside/arriving-healthcare/individuals.asp
- Для біженців canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/help-within-canada/health-care/interim-federal-health-program/services.html

Щоб отримати страхове покриття, ваш постачальник медичних послуг повинен бути зареєстрованим у Тимчасовій федеральній програмі охорони здоров'я. Знайдіть зареєстрованого постачальника медичних

послуг у Британській Колумбії.

ifhp-pfsi.medavie.bluecross.ca/en/search-ifhp-providers

Програма допомоги переселенцям

Ви можете мати право на допомогу в межах Програми допомоги переселенцям. Програми та послуги включають наступне:

- допомога у вигляді позики для фінансування переїзду до Канади;
- допомога при в'їзді в Канаду;
- консультування та культурна орієнтація;
- загальна інформація та орієнтація;
- направлення до ресурсів громади;
- послуги письмового й усного перекладу;
- вивчення мови;
- послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

Кожна програма та послуга надаються відповідно до власних встановлених вимог. Якщо вас спонсорували як біженця, зв'яжіться зі своєю спонсорською організацією, щоб дізнатися про допомогу переселенцям. Ви також можете отримати інформацію про допомогу переселенцям, звернувшись безпосередньо до сервісної організації.

canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/help-within-canada/government-assisted-refugee-program/providers.html

Інформація для біженців

- Legal Aid BC (Юридична допомога БК) lss.bc.ca/publications/pub/refugee-hearing-preparation
- Refugee Readiness Hub (онлайнний ресурсний центр, який надає допомогу окремим особам та організаціям у справах, пов'язаних із біженцями та переселенцями) bcrefugeehub.ca
- Refugee Health — Vancouver (Здоров'я біженців — Ванкувер) refugeehealth.ca

i Пошук додаткової інформації

Пошук в Інтернеті

Ви можете скористатися Інтернетом, щоб шукати роботу, житло, купувати нові або вживані речі, перекладати прості речення та знайомитися з новими людьми. Більшість посилань, що наведено у цьому посібнику, стосуються органів державної влади або організацій, які фінансуються урядом.

В бібліотеках та багатьох громадських місцях надається безкоштовний бездротовий доступ до Інтернету (Wi-Fi). У багатьох кав'ярнях також є Wi-Fi для клієнтів. Безкоштовний Wi-Fi зазвичай є у готелях і мотелях. Більш докладну інформацію про послуги домашнього Інтернету див. на сторінці 38.

Якщо у вас немає комп'ютера, планшета чи смартфона, ви можете скористатися загальнодоступним комп'ютером у бібліотеці. В більшості громадських бібліотек є комп'ютери, якими можна користуватися безкоштовно. У вашій громаді може бути інтернет-кафе або ігрове кафе, де ви можете отримати доступ до Інтернету на загальнодоступних комп'ютерах.

Відвідайте агенцію у справах переселенців, до якої ви прикріплені. Відповідні послуги надаються безкоштовно і допоможуть вам дізнатися про нову спільноту, до якої ви тепер належите.

Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, у тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp

- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents
- Завантажте програмний додаток Arrival Advisor на свій смартфон. Використовуйте його, щоб знайти інформацію для новоприбулих та ресурси спільноти. Додаток доступний англійською, французькою, арабською, китайською (спрощеною та традиційною), корейською, панджабською та тагальською мовами. arrivaladvisor.ca

BC211

BC211 допоможе вам знайти державні та комунальні послуги, які вам можуть знадобитися. Сюди входять консультування, працевлаштування, догляд за дітьми, фінансова допомога, харчування, послуги для осіб похилого віку, житло, юридичні послуги, послуги для іммігрантів, освіта, мистецтво та культура, відпочинок, медичні послуги та групи підтримки. Послуга, що надається, є безкоштовною, конфіденційною (анонімною) і доступною багатьма мовами.

Безкоштовний номер: 2-1-1
bc211.ca

i Пошук додаткової інформації (продовження)

Про вашу громаду

- Ви можете отримати багато безкоштовної інформації у своїй місцевій бібліотеці. Там є книги, що містять інформацію стосовно вашої громади, Британської Колумбії та Канади. Ви також можете знайти там карти, газети, журнали та DVD-диски. В бібліотеках часто проводяться уроки та заняття, навчальні бесіди та неофіційні заходи або зустрічі. За допомогою NewToBC можна отримати інформацію про громадські бібліотеки та послуги для новоприбулих. newtobc.ca
- Зверніться до муніципального органу влади. Він може називатися «мерія» чи «міська ратуша». Ви можете отримати там інформацію, що стосується парків, центрів відпочинку та проведення різних заходів на території вашої громади. civicinfo.bc.ca/municipalities
- Органи регіональних районів можуть надати інформацію про парки та місця відпочинку. civicinfo.bc.ca/regionaldistricts
- Відвідайте свій місцевий туристичний інформаційний центр. Там можна отримати карти та інформацію про те, що можна зробити та побачити на території вашої громади. hellobc.com/plan-your-trip/visitor-information-services

Про Британську Колумбію

- WorkBC — це вебсайт провінційного уряду з інформацією стосовно пошуку роботи та умов праці на території Британської Колумбії. Безкоштовний номер: 1-877-952-6914 workbc.ca

- Це вебсайт уряду провінції з інформацією про можливості імміграції до Британської Колумбії та відповідну Провінційну програму номінації (PNP). WelcomeBC.ca
- Через Service BC можна отримати інформацію щодо державних послуг, які надаються урядом провінції. Безкоштовний номер: 1-800-663-7867 servicebc.gov.bc.ca
- На вебсайті уряду провінції надається інформація про послуги, програми та життя на території БК. gov.bc.ca/gov/content/home
- BC Stats має інформацію про економіку та населення Британської Колумбії. bcstats.gov.bc.ca
- HelloBC надає інформацію, що дозволяє ознайомитися з особливостями життя на території Британської Колумбії. hellobc.com

Про Канаду

- Міністерство в справах імміграції, біженців і громадянства Канади володіє інформацією про законодавство Канади, охорону здоров'я та послуги для переселенців. cic.gc.ca/english/resources/publications/welcome/index.asp
- Service Canada допомагає людям отримати доступ до послуг федерального уряду та відповідних пільг. servicecanada.gc.ca/eng/home.shtml

ОБЛАШТУВАННЯ НА НОВОМУ МІСЦІ

Визначення термінів

Корінні народи

- Корінні народи та європейська історія
- Новітня історія та примирення
- Корінні народи сьогодні
- Більш докладна інформація

Соціальні звичаї

- Шлюб, розлучення та родини
- Куріння та вейпінг
- Алкоголь і канабіс
- Особисті форми звернення
- Своєчасність і пунктуальність
- Особиста приватність

Телефонний зв'язок

- Дзвінки між містами та за кордон
- Телефонні картки

Особиста безпека

- Шахрайство та обман
- Надзвичайні ситуації
- Поради щодо звертання за номером 911
- Підготовка до надзвичайних ситуацій

Транспортні послуги

- Громадський транспорт
- Перевезення людей із обмеженими можливостями

Таксі

- Попутні поїздки
- Каршерінг і карпулінг
- Хо́да пішки
- Їзда на велосипедах
- Автомобілі

Поїздки в інші громади

- Керування транспортним засобом
- Автобуси
- Авіатранспорт
- Пороми
- Залізничний транспорт

Надсилання й отримання поштових відправлень

- Відправлення листів і посилок
- Інші поштові й кур'єрські послуги

Громадські бібліотеки

Громадські центри, центри дозвілля та центри для людей похилого віку

- Громадські центри й центри дозвілля
- Програми для людей похилого віку

Волонтерство

Контрольний перелік того, що слід зробити прямо зараз

Визначення термінів

Лавина — велика кількість снігу, льоду або каменів падає вниз зі схилу гори.

Зустріч — зустріч, термін якої був призначений заздалегідь. Ви можете записатися на узгоджений час на прийом до лікаря чи стоматолога, замовити ремонт чогось у своєму домі, брати уроки, або проходити співбесіду.

Канабіс (марихуана) — наркотик, який вживають за медичними показаннями або під час відпочинку. У 2020 році вживання канабісу було легалізовано для дорослих канадців.

Інвалідність — фізичні, психічні вади або порушення розвитку, які обмежують здатність людини працювати, рухатися або виконувати повсякденну діяльність.

Надзвичайна ситуація — несподівана та небезпечна ситуація, на яку люди повинні реагувати дуже швидко. До надзвичайних ситуацій відносяться виникнення лавин, землетрусів, пожеж, повеней або дуже поганих погодних умов.

Готовність до надзвичайних ситуацій — підготовка до надзвичайної ситуації заздалегідь. Це означає забезпечення наявності їжі, джерел освітлення, батарейок та відповідних запасів на випадок надзвичайних ситуацій (наприклад, якщо припиниться постачання електроенергії на декілька днів або тижнів).

Шахрайство — коли хтось бреше, прикрашає, перебільшує або навмисно приховує інформацію з метою отримання чогось цінного.

Шолом — каска, яка використовується для захисту голови від падіння або удару. Люди, які їздять на мотоциклах, скутерах або велосипедах, повинні носити шоломи. Їх часто називають «велосипедними шоломами».

Допоміжні засоби пересування — засоби, які допомагають людині пересуватися. До них відносяться інвалідні візки, ходунки та тростини.

Мультикультуралізм — коли всередині країни цінується присутність багатьох культур. Люди вшановують різноманітні культури. Етнічне розмаїття цінується в Канаді та вважається корисним для всіх громадян.

Обман — це брехливі маніпуляції, спрямовані на те, щоб обманним шляхом змусити когось відмовитися від чогось цінного, наприклад грошей або особистої інформації. Хтось може стверджувати, що ви заборгували гроші державі, або що вам потрібно підтвердити номер свого банківського рахунку.

Неповна родина — сім'я з одним дорослим, який займається піклуванням та доглядом за своїми дітьми. У деяких сім'ях батьки можуть бути розлучені, і один з батьків може отримати право опікунства (відповідальність) над дітьми. Можливо, хтось із батьків помер, або чоловік чи жінка вирішили виховувати дитину самостійно, без партнера.

Чайові — гроші, що клієнт додатково надає працівнику за персональні послуги. Зокрема, чайові можуть надаватися таксистам, офіціантам в ресторанах і барах, перукарям тощо. Зазвичай вони становлять від 10 % до 20 % від загального розміру рахунку. Канадці часто дають чайові, коли обслуговування здійснюється на належному рівні.

Цунами — гігантська хвиля в океані, яка зазвичай викликається землетрусом. Така хвиля може затопити берег і зруйнувати найближчі міста чи дороги.

Волонтер — людина, яка безкоштовно витрачає свій час для допомоги іншим. Багато організацій використовують волонтерів для надання послуг. Волонтери не отримують гроші за свою роботу.

Корінні народи

У Канаді проживає понад 1,6 мільйона представників корінних народів і понад 600 їхніх різних громад. Трохи більше 200 з цих громад знаходяться на території Британської Колумбії. Близько 80 % представників корінних народів в БК мешкають за межами відповідних громад у містах та містечках, розташованих по всій провінції.

Корінні жителі Канади належать до трьох груп — перші народи, метиси та інуїти. Представники корінних народів проживали на території Британської Колумбії з стародавніх часів, тобто задовго до початку письмової історії людства. Десятки тисяч представників корінних народів були вже присутні тут, коли європейці прибули та колонізували сучасну територію БК в середині 18-го століття. Метиси мають змішане походження внаслідок кровних зв'язків між представниками європейських та перших народів. Метиси є окремим народом з власними особливостями. Інуїти походять з північних регіонів Канади.

Існує багато стереотипів і упереджень по відношенню до людей, які є корінним населенням Канади. Це є наслідком того, як європейські переселенці ставилися до корінних народів.

Корінні народи та європейська історія

Задовго до того, як перші європейці прибули до Північної Америки, корінні народи цієї країни, яка наразі називається Канадою, розпоряджалися своїми землями за допомогою власної системи правління, законів, традицій та економіки. Вони мали (і досі мають) власні мови, обряди, традиції, культуру та духовні вірування.

Коли перші дослідники прибули до Північної Америки, їхні країни боролися за владу та контроль над землею по всьому світу. Багато хто з переселенців тут взагалі не визнавав корінні народи, їхні закони, уряди, культуру, погляди чи взаємовідносини.

У 1867 році був сформований уряд Канади. Уряд видав Закон про індіанців, який врегулював життя корінних народів. Він контролював всі аспекти їхнього

існування та намагався знищити їхню культуру та спосіб життя. Корінні народи завжди боролися проти гноблення, що здійснювалося відповідно до Закону про індіанців і політики колонізації, а також за визнання своїх прав. Amnesty International, Організація Об'єднаних Націй та Канадська комісія з прав людини визнали Закон про індіанців таким, що порушує права людини.

Впродовж одного з найтемніших періодів в історії Канади на її території було створено школи-інтернати, які мали на меті знищення культури перших народів, метисів та інуїтів. Уряд Канади забирав тисячі дітей представників корінного населення з їхніх домівок і сімей. Їх відправляли до шкіл, що були розташовані на значній відстані від рідних домівок. Їм доводилося вивчати англійську мову в той самий час, коли вони були позбавлені можливості вивчення своєї рідної мови й культури, а також своєї культурної ідентичності, пов'язаної з належністю до корінного населення країни. Більшість дітей зазнавали в школах жаклих знущань. Остання офіційно існуюча школа-інтернат такого профілю була закрита в 1996 році.

Довготривала шкода та травми, завдані такими школами-інтернатами і багато інших прикладів несправедливості та расизму в історії Канади все ще негативно впливають на стан корінних народів, сімей та громад сьогодні, а також на країну в цілому.

Новітня історія та примирення

В останні роки відповідними урядами по всій Канаді визнано, що їхні дії завдали шкоди першим народам, метисам та інуїтам. У 2008 році уряд Канади створив Комісію з правди та примирення, щоб почати розгляд та визнання проявів несправедливості по відношенню до корінних народів по всій країні. Для отримання додаткової інформації відвідайте вебсайт зазначеної комісії. trc.ca

У 2007 році Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла Декларацію ООН про права корінних народів (Декларація ООН, або UNDRIP).

Цю Декларацію ООН прийняли 148 країн. В ній наголошується на праві корінних народів жити гідно, підтримувати та зміцнювати інституції, культуру та традиції корінних народів, а також прагнути до самовизначення напряму власного розвитку відповідно до потреб та прагнень корінного населення.

un.org/development/desa/indigenouspeoples/declaration-on-the-rights-of-indigenous-peoples.html

У листопаді 2019 року Уряд БК прийняв закон, спрямований на реалізацію положень Декларації ООН, який за вимогами Комісії з правди та примирення відповідні уряди Канади повинні прийняти в повному обсязі та впровадити як основу для примирення з корінними народами.

Закон про Декларацію прав корінних народів означає, що Уряд БК має визнавати та поважати права людини корінних народів. Цим законом Уряд пообіцяв співпрацювати з корінними народами над створенням плану дій, який допоможе побудувати краще майбутнє для корінних народів і всього населення на території БК.

declaration.gov.bc.ca

Корінні народи сьогодні

Хоча колоніальні уряди Канади намагалися знищити зв'язки корінних народів зі своєю культурою, традиціями, економікою, законами та правами на землю, ці зв'язки залишаються міцними й сьогодні. Корінні народи відновлюють свої культуру та мови, які були майже втрачені через спроби держави їх знищити через систему інтернатних шкіл і колоніальну політику. Корінні народи боролися за збереження своєї культури, і сьогодні вони виховують своїх дітей таким чином, щоб вони пишалися своєю культурою та самобутністю. Місцевими громадами проводиться багато свят і фестивалів, до участі в яких заохочуються представники некорінного населення.

Традиційно деякі лідери корінних народів отримували відповідні призначення через сім'ю (спадково). Закон про індіанців передбачав створення урядом Канади

спеціальних груп (bands), що представляло альтернативну форму правління, яка була насильно нав'язана корінним народам. Хто саме може бути учасником такої групи визначається урядом Канади, а не першими народами. Зараз багато таких груп мають власну виборну раду, яка називається «радою групи», і обраного керівника. Сьогодні спадкове лідерство все ще існує серед багатьох народів, а деякі групи мають як спадкових, так і виборних вождів, лідерів і матриархів. Багато виборних рад таких груп наразі виконують функції, пов'язані з управлінням освітою, місцевими школами, житловим господарством, системами водопостачання та каналізації, дорогами та іншими громадськими підприємствами та послугами.

Деякі громади перших народів тепер мають угоди про самоврядування. Самоврядування означає, що представники корінних народів можуть взяти на себе контроль і відповідальність за рішення, які їх стосуються. Це може включати прийняття законів, рішень щодо напрямків фінансових витрат, залучення грошей через оподаткування, виконання програм і створення економічних можливостей.

В багатьох частинах Канади перші народи підписали угоди (контракти з урядом), що передбачали надання переселенцям права на землю. Фактично, 95% території БК розташовано на землі перших народів, де ніколи не діяли будь-які договірні угоди зазначеного характеру. Сьогодні люди усвідомлюють цю проблему. Наприклад, на початку якогось заходу можна почути таке висловлювання: «Ми хотіли б насамперед відзначити, що земля, на якій ми зібралися, є територією прибережного індіанського племені Селш». Цим визнається той факт, що представники корінних народів не відмовлялися від своєї землі та не підписували юридичних документів, за якими б вона передавалася Британії чи Канаді.

Дивно, але більшість представників некорінних людей, які мешкають у Канаді, не дуже багато знають про корінні народи, їхню історію, культуру та спосіб життя. Хоча ситуація починає змінюватися, слід

відмітити, що для такої нестачі знань існує багато причин.

- Протягом багатьох років політика уряду полягала в асиміляції (поглинанні) корінних народів у канадське суспільство, щоб вони втратили свою унікальну культурну ідентичність як перші народи, метиси чи інуїти.
- Багато представників перших народів мешкали в резерваціях (громадах) далеко від канадських міст.
- Канадська шкільна система не передбачала навчання учнів з питань корінних народів та їхньої справжньої історії.
- Нерідко канадці чують про корінні народи лише через ЗМІ. Більшість із цих історій розповідає про корінні народи, які відстоюють свої права. Їхні дії часто описують як «негативні». В багатьох випадках ЗМІ не намагаються об'єктивно відобразити правду, яку знають представники корінних народів.

Важливу роль в цьому процесі відіграють слова, якими ми користуємося для обговорення питань, пов'язаних з корінним населенням Канади. Деяких представників корінних народів раніше називали «індіанцями» або «тубільцями». Сьогодні більшість представників корінних народів ототожнюють ці терміни з державною політикою їх пригнічення. Вони є неприйнятними та не повинні застосовуватися представниками некорінного населення по відношенню до корінних народів. Найкраще запитати у представників корінного населення, яким термінам вони віддають перевагу.

Культурне привласнення (апропріація) відбувається, коли хтось позичає щось з іншої культури з метою використання

для власних потреб, при цьому початкове або культурне значення відповідного поняття втрачається або змінюється. Представники некорінного населення «позичили» деякі важливі символи та традиції, що мають сакральне значення для корінних народів, і використовують їх для продажу відповідної продукції та заробітку. Це вважається крадіжкою — цього робити не слід.

Більш докладна інформація

- Корінні народи Британської Колумбії gov.bc.ca/gov/content/governments/indigenous-people
- Адміністрацією міста Ванкувер був підготовлений посібник для новоприбулих. vancouver.ca/files/cov/First-Peoples-A-Guide-for-Newcomers.pdf
- Необхідну туристичну інформацію, а також інформацію щодо відповідних подій та ідей можна отримати від Indigenous Tourism BC. Ви можете спланувати подорож з насиченою культурною програмою, спрямованою на підтримку туристичної індустрії, пов'язаної з культурною спадщиною корінних народів БК. indigenoussc.com
- Телевізійна мережа корінних народів (APTN) — це мережа кабельного телебачення в Канаді, яка транслює програми, створені представниками корінного населення для представників корінного населення. aptn.ca
- Уряд Канади, Міністерство Канади з питань відносин між Короною та корінними народами та у справах Північних територій. rcaanc-cirnac.gc.ca

Соціальні звичаї

Канада є мультикультурною країною. Канадці походять з багатьох країн, і вони пишаються своїми традиціями та історією. В Канаді вшановують культурні традиції всіх її жителів і всі громадяни Канади мають рівні права.

В Канаді ви можете помітити, що люди розмовляють або поведуться інакше, ніж люди в країні, з якої ви прибули. Ви можете не розуміти, чому люди щось говорять або роблять. Ви можете з чимось не погоджуватися. Іноді ви можете почувати себе розгубленим або збентеженим. У вас може виникнути враження, що ваш співрозмовник не є доброю чи ввічливою людиною. Це може статися тому, що ви ще не розумієте особливості взаємовідносин всередині канадського суспільства, або тому, що канадці не розуміють відповідних культурних особливостей вашої рідної країни.

Спробуйте дізнатися більше про соціальні звичаї, що існують у Канаді. Ви можете багато чого дізнатися, спостерігаючи за тим, як люди спілкуються між собою. Спілкуйтеся з людьми, знаходьте нових друзів і ставте запитання. Більшість канадців із задоволенням дадуть відповідь на ваші запитання та дізнаються про звичаї вашої рідної країни.

Ви також можете поговорити зі співробітниками агенції у справах переселенців, до якої ви прикріплені. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Шлюб, розлучення та родини

Шлюб — це юридична угода між 2 людьми. У Канаді шлюб також може мати релігійне значення, але не завжди. Закони про шлюб поширюються на всіх, хто мешкає на території Канади. Згідно із законом, обидва партнери у шлюбі мають рівні права. На

території Канади юридично дозволені шлюби між двома чоловіками, двома жінками або трансгендерними людьми.

Багато людей вирішують жити разом, не одружуючись. Це називається відносинами «цивільного шлюбу» за загальним правом. В цивільному шлюбі партнери мають такі ж права та обов'язки, як і сімейні пари. Подружжя отримують відповідний статус за загальним правом після спільного проживання протягом певного часу.

Вам не обов'язково бути громадянином Канади, щоб розлучитися в Канаді. Будь-який з партнерів може подати заяву на розлучення. Люди в Канаді часто звертаються до адвоката, щоб розпочати процес розлучення.

Інформацію щодо пошуку адвоката в Канаді можна знайти в розділі «Використання послуг адвоката» на сторінці 113. Ви також можете відвідати Центр доступу до правосуддя, щоб отримати безкоштовну юридичну інформацію щодо порядку ініціації процесу розлучення. gov.bc.ca/gov/content/justice/about-bcs-justice-system/jac

Багато канадців проживають у неповних сім'ях. Діти живуть або з матір'ю, або з батьком. Деякі діти можуть мешкати з іншими членами сім'ї, як-от бабуся і дідусь. Іноді це відбувається тому, що батьки живуть окремо або розлучилися. Іноді це відбувається внаслідок смерті одного з батьків. Батьки-одинаки можуть одружуватися або мати стосунки з іншою людиною, яка також є самотнім батьком або матір'ю. Вони живуть в одному помешканні зі своїми дітьми. Такі родини називаються «змішаними сім'ями». Змішані сім'ї мають дітей з різних сімей, які живуть разом.

Куріння та вейпінг

У багатьох громадах також заборонено палити біля дверей і вікон громадських будівель. До них відносяться офісні будівлі, магазини, ресторани та бари. У деяких громадах БК також заборонено палити в громадських місцях, таких як парки. gov.bc.ca/gov/content/health/keeping-bc-healthy-safe/tobacco-vapour

Вимоги законодавства Британської Колумбії про паління також застосовуються до вейпінгу (використання електронних сигарет). Щоб придбати вироби для вейпінгу, вам має бути щонайменше 19 років. Крім того, заборонено використовувати їх у громадських будівлях, на робочих місцях або біля дверей та вікон. gov.bc.ca/gov/content/vaping

Алкоголь і канабіс

Публічно вживати алкоголь (спиртні напої) можна лише в деяких громадських місцях, наприклад у бари чи ресторани, де ви його придбали. На території більшості міст і містечок БК не дозволяється вживання алкоголю в громадських парках. Щоб купувати алкоголь у БК, вам має бути принаймні 19 років. Встановлені також дуже суворі правила щодо вживання алкоголю та керування транспортним засобом. Більш докладну інформацію щодо вживання алкоголю та керування транспортним засобом див. на сторінці 99.

З жовтня 2018 року в Канаді легалізовано вживання канабісу (марихуани). Людям дозволено вживати канабіс, якщо вони отримують його з легальних джерел. Щоб купувати та вживати канабіс на законних підставах, ви зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства. У БК

заборонено палити в громадських будівлях, біля дверей і вікон. Також заборонено вживати коноплю на дитячих майданчиках, спортивних майданчиках, в скейт-парках та інших місцях, де грають діти. Як і в разі вживання алкоголю, передбачаються дуже суворі правила щодо вживання канабісу в контексті керування транспортними засобами. cannabis.gov.bc.ca

Особисті форми звернення

Найчастіше канадці поводяться невимушено, неформально та ввічливо. Бути неформальним не вважається грубим або неповажним. Люди зазвичай називають один одного на ім'я. Конкретні деталі можуть варіюватися в залежності від відповідної соціальної ситуації. Наприклад, вам слід звертатися до своїх роботодавців, клієнтів або лікарів за їхнім званням, використовуючи перед прізвищем «Mr.» (пан) для чоловіків, «Ms.» (пані) перед прізвищем як заміжньої, так і незаміжньої жінки, в разі, якщо її сімейний стан невідомо чи жінкою свідомо підкреслюється її рівноправність з чоловіком, «Mrs.» (пані) для заміжньої жінки, та «Dr.» (д-р) для лікаря. Якщо вам комфортно спілкуватися з відповідною людиною, ви можете запитати, чи можна звертатися до неї на ім'я.

Своєчасність і пунктуальність

Канадці вважають, що запізнюватися — це не ввічливо. Ніколи не слід запізнюватися на прийом до фахівця (наприклад, до лікаря). В цьому випадку ви можете втратити право на отримання консультації або послуги. Крім того, можливо, вам також доведеться ще й оплатити компенсацію.

Іноді у вас можуть виникнути деякі затримки або проблеми з дотриманням графіку. Може виявитися, що ви не можете вчасно прийти на прийом або зустріч. Якщо це сталося, слід скасувати зустріч якомога швидше. Зателефонуйте в офіс і скажіть, що вам потрібно скасувати зустріч і перенести її на інший час. В деяких закладах діють суворі правила щодо скасування. Ви повинні заздалегідь скасувати зустріч принаймні за один або два дні. Якщо ви не повідомите про скасування до цього часу, з вас можуть стягнути відповідну плату. Слід уточнювати порядок скасування під час узгодження терміну прийому або зустрічі.

Особиста приватність

Канадці зазвичай поважають приватність особистості. Деякі люди вважають неввічливим ставити питання, що стосуються заробітку грошей, релігійних поглядів, сексуальної орієнтації, віку, їхнього майна або осіб, з якими вони живуть. Однак

ставлення до цих питань не однаково для всіх канадців. Багато канадців дуже відкрито ставляться до такої інформації. Найкращий спосіб навчитися — це спостерігати, як інші канадці спілкуються один з одним.

Телефонний зв'язок

Існує два види телефонів: стаціонарні та мобільні (також називаються стільниковими).

- Наземні телефонні лінії (стаціонарні телефони) підключені до телефонного кабелю у вашому помешканні. Ви сплачуєте фіксовану щомісячну плату за всі місцеві дзвінки. Багато тарифних планів включають міжміські дзвінки в межах Канади. За дзвінки між містами та за кордон може стягуватися додаткова плата (дзвінки на телефони за межами БК або Канади). Розмір плати в цьому випадку може бути дуже високим. Деякі телефонні компанії мають спеціальні тарифні плани для міжнародних дзвінків. Згідно з таким тарифним планом не стягується додаткова плата за міжнародні дзвінки в певні країни. Бездротові телефони — це те саме, що й стаціонарні телефони (наземні телефонні лінії). В них немає шнура, але ви можете їх використовувати тільки всередині будинку. Вони відрізняються від мобільних телефонів.
- Мобільними телефонами називають маленькі телефони, які можна використовувати будь-де. Мобільні телефони використовують телефонні мережі. Смартфони також використовують передачу даних. За їх допомогою можна використовувати Інтернет і обмін повідомленнями. Плани мобільного зв'язку в Канаді можуть бути дороговартісними. Пропонується багато різних планів мобільного зв'язку. Вони включають різні послуги та збори.
 - Плани передплати (або плани з оплатою за фактом використання)
 - ♦ Ви не підписуєте контракт. Ви платите за послуги до того, як скористаєтеся ними.
 - ♦ Ви купуєте певну кількість хвилин і певний обсяг даних. Після того, як використаєте їх, ви можете придбати ще.

- ♦ Якщо ви використаєте всі придбані хвилини та дані, ваш телефон припинить роботу. Щоб він запрацював знову, ви маєте придбати додаткові хвилини та дані.
- ♦ Придбані хвилини та дані слід використати до певної дати. Якщо ви не використаєте їх до кінця зазначеного терміну, термін їх дії закінчиться (їх буде скасовано). Надана кількість хвилин і обсяг даних зазвичай спливають через 1 рік із дати придбання.
- Місячний контракт
 - ♦ Ви можете скасувати ваш контракт через 2 роки без стягнення збору за скасування, навіть якщо узгоджений у контракті строк був довшим. <https://crtc.gc.ca/eng/phone/mobile/code.htm>
 - ♦ Ви платите за використання певної кількості хвилин і визначеного обсягу даних щомісяця. Якщо ви використаєте більше, вам буде нарахована додаткова плата.
 - ♦ Компанія перевірить ваш кредитний рейтинг (своєчасність оплати рахунків у минулому). Якщо ви прибули до Канади нещодавно, у вас може не бути кредитної історії в Канаді. Це може негативно вплинути на ваш кредитний рейтинг. Для отримання відомостей щодо кредитного рейтингу завітайте на вебсайт Equifax consumer.equifax.ca/personal/education/
 - ♦ Багато компаній запропонують вам новий мобільний телефон, якщо ви підпишете контракт. Вартість телефона включається у ваш щомісячний рахунок. У деяких випадках дешевше користуватися власним телефоном або придбати його окремо.
 - ♦ Багато компаній пропонують спеціальні ціни для родин, які користуються декількома мобільними телефонами.
 - ♦ Ви можете побачити рекламу, яка обіцятиме економію коштів, якщо ви оберете іншу телефонну компанію. Хоча це може бути правдою, будьте уважні. Більшість компаній стягують збір за

дострокове розірвання контракту. Цей збір може бути дуже великим.

- ♦ Перш ніж підписувати контракт із компанією, яка пропонує послуги мобільного зв'язку, ретельно перевірте всі витрати.
- ♦ Вибрати план телефонного зв'язку може бути досить складно. Витратите час на порівняння планів, щоб знайти найвигідніший для вас. Поговоріть з людьми й поцікавтеся їхніми рекомендаціями. Також ознайомитися з відомостями про плани та відгуками можна в Інтернеті.

Міжміські та дзвінки за кордон

Деякі телефонні контракти (на стаціонарний і мобільний зв'язок) включають безкоштовні дзвінки в інші країни. Якщо ви робите багато таких дзвінків, вам може знадобитися план. Зверніться до декількох телефонних компаній, щоб знайти найкращу пропозицію. Також дзвінки можна здійснювати за допомогою спеціальних додатків через Інтернет.

Деякі телефонні номери є безкоштовними. Тобто ви не маєте платити за дзвінки на такі номери. Такі телефонні номери зазвичай починаються з 1 1800, 1 855, 1 866, 1 877 або 1 888.

Номери, які починаються з 1 900, не є безкоштовними. Тобто ви маєте платити за дзвінки на такі номери. Часто дзвінки на такі номери дуже дорогі.

Телефонні картки

Телефонні картки дозволяють купувати хвилини для здійснення дзвінків. Ви можете придбати картку, щоб здійснювати місцеві дзвінки на мобільні телефони або закордонні дзвінки на мобільні та стаціонарні телефони. Вартість телефонних карток складає 5\$, 10\$ або 20\$. Вартість залежить від кількості хвилин, а також від того, куди здійснюється дзвінок: в межах Канади або за кордон. Різні компанії пропонують телефонні картки різної вартості.

У Канаді немає регулювання щодо телефонних карток. Перш ніж придбати картку, ознайомтеся з умовами.

- Чи є якісь додаткові збори, пов'язані з вашою картою?

- Чи є мінімальна ціна за дзвінок (незалежно від його тривалості)?
- Чи є дата закінчення терміну дії, після якої картка не працюватиме?
- Чи є час дня, протягом якого використовувати картку не можна?
- Чи є телефон служби підтримки клієнтів на випадок, якщо у вас виникнуть проблеми з використанням картки?

Телефонні картки можна придбати в багатьох аптеках, супермаркетах і крамничках. Після того, як ви використаєте всі хвилини, вам доведеться придбати нову картку.

Особиста безпека

Рівень злочинності в Канаді не високий. Однак ви все одно маєте дбати про себе та своє майно. Злодії можуть вкрати речі, такі як гаманець або велосипед, або особисту інформацію. Вони можуть використовувати вашу особисту інформацію для вчинення злочинів або викрадення ваших грошей. Це називається викраденням особистості. Зберігайте важливу інформацію та документи, такі як паспорт, номер соціального страхування, кредитні картки й номер банківського рахунку, в безпечному місці.

Замикайте дім, машину та велосипед. Не зберігайте запасні ключі за межами вашого дому. Не залишайте цінні речі там, де їх хтось може вкрати.

Шахрайство та обман

Обманювання людей задля отримання грошей називається шахрайством. Шахраї можуть вдавати, що продають щось. Після того, як ви дасте їм гроші, вони не віддадуть вам того, за що ви заплатили. Шахраї можуть залякувати вас тим, що ви заборгували гроші уряду й матимете проблеми, якщо не заплатите їм. Деякі шахраї можуть намагатися викликати у вас співчуття й просити у вас грошей для допомоги.

Якщо ви підозрюєте, що хтось намагається втягнути вас у шахрайську схему, дзвоніть у поліцію. Багато організацій публікують інформацію про шахрайство з використанням їхніх імен. Наприклад, якщо хтось переконує вас у тому, що належить до федерального уряду й ви заборгували йому

грошей, завітайте на вебсайт Канадського податкового агентства. На ньому публікується інформація про шахрайство: canada.ca/en/revenue-agency/corporate/security/protect-yourself-against-fraud.html

Шахраї використовують для пошуку жертв Інтернет, текстові повідомлення та телефонні дзвінки. Також вони використовують кризові ситуації, такі як стихійні лиха або пандемії, щоб обманювати або залякувати людей задля присвоєння їхніх грошей.

Якщо ви тільки що приїхали до Канади або намагаєтеся іммігрувати сюди, ви можете стати жертвою імміграційних шахраїв. Уряд Британської Колумбії надає інформацію про те, як розпізнати імміграційне шахрайство й обман, і повідомити про це відповідним органам. welcomebc.ca/Immigrate-to-B-C/B-C-Provincial-Nominee-Program/Immigration-Fraud-and-Scams

Шахрайство та обман в Інтернеті

Більшість людей у Канаді використовують Інтернет для пошуку роботи й житла, закупів, виконання банківських транзакцій, для позичання бібліотечних книг, спілкування, пошуку інформації та долучення до справ. Однак з Інтернетом можуть виникати проблеми. Злодії можуть намагатися вкрати ваші гроші або особисту інформацію. Деякі злодії використовують Інтернет для завдання шкоди дітям.

Використовуючи Інтернет, захищайте себе, вашу родину, ваші гроші й інформацію. Інформацію про злочини в Інтернеті можна знайти на вебсайті Канадської королівської кінної поліції (RCMP) rcmp-grc.gc.ca/cyccp-cpcj/is-si/index-eng.htm

Поговоріть зі своїми дітьми про безпеку в Інтернеті. Для більшості з них соцмережі є невід'ємною складовою життя. Хоча ви можете заборонити дітям їх використання, вам може бути складно це контролювати. Можливо, легше поговорити з дітьми й навчити їх дбати про свою безпеку. Корисну для батьків інформацію про те, як захистити дітей в Інтернеті, ви знайдете на вебсайті Канадської королівської кінної поліції (RCMP) rcmp-grc.gc.ca/cyccp-cpcj/is-si/index-eng.htm

Дуже просто помилково надати особисту інформацію. Уряд Канади опублікував інформацію про те, як захистити вашу особисту інформацію, на вебсайті priv.gc.ca/en/for-individuals/

Рада безпеки Канади також опублікувала інформацію про те, як захистити себе і свою родину від кіберцькування та кібершахрайства, на вебсайті canadasafetycouncil.org/category/online-safety/

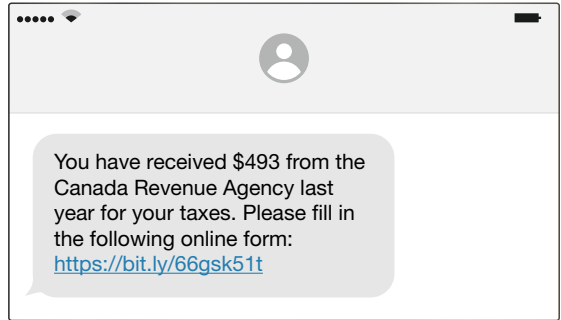
Шахрайство та обман телефоном

Злочинці також можуть виманувати гроші телефоном. Телефонні шахраї можуть телефонувати й просити вашу інформацію, таку як банківський рахунок або номер кредитної картки. Шахраї часто прикидаються урядовими службовцями. Людина, яка вам телефонує, може представитися співробітником уряду Канади або Канадського податкового агентства. Вона може сказати, що ви заборгували уряду гроші або уряд хоче перевірити ваш банківський рахунок або номер кредитної картки. У такому випадку негайно кладіть слухавку. Канадські державні організації не роблять таких дзвінків.

canada.ca/en/revenue-agency/corporate/security/protect-yourself-against-fraud.html

Шахраї можуть також прикидатися співробітниками приватної компанії. Вони можуть казати, що у вас є несплачений рахунок або ви заборгували їм гроші. Вони можуть просити негайно сплатити рахунок. Деякі можуть надсилати текстові повідомлення на ваш мобільний телефон. Не натискайте посилання в текстових повідомленнях із невідомих номерів.

Приклад шахрайського повідомлення

Ніколи не купуйте нічого по телефону у невідомої вам особи. Якщо вам хтось зателефонує, щоб продати вам щось, попросити грошей або повідомити про те, що вам буде скасовано якусь послугу (наприклад, тепло- або водопостачання, телефон), негайно покладіть слухавку. Зателефонуйте в поліцію та розкажіть, що трапилось.

Не всі дзвінки з невідомих номерів є шахрайськими. Деякі здійснюються справжніми компаніями, щоб запропонувати вам товар. Такі дзвінки називаються «холодними». Якщо ви не бажаєте отримувати такі дзвінки, додайте свій номер у перелік номерів, які відмовилися від таких дзвінків, який веде уряд Канади (Do Not Call). Після цього ви отримуватимете менше дзвінків від справжніх компаній. Однак від шахрайських дзвінків це вас не захистить. Див. lnnte-dncl.gc.ca/en

Надзвичайні ситуації

У більшості районів Британської Колумбії пожежні служби, поліцію та швидку допомогу можна викликати за номером 9-1-1. Дзвінки на номер 9-1-1 є безкоштовними. Якщо ви зателефонуєте на номер 9-1-1, вам відповідь оператор. Він запитає вас про те, яка служба вам потрібна: поліція, пожежна безпека або швидка допомога.

Якщо ви не розмовляєте англійською, у більшості громад ви можете звернутися за допомогою на рідній мові. Вивчіть назву вашої мови англійською (наприклад, вивчіть слово «Mandarin»), щоб вам знайшли перекладача. Також вивчіть слова «police», «fire» і «ambulance» англійською. Якщо ви хоч трохи розмовляєте англійською, оператору 9-1-1 буде легше допомогти вам. У деяких дуже малих громадах номер, на який можна телефонувати

у випадку надзвичайної ситуації, відрізняється від 9-1-1. Тому, як тільки приїдете, запитайте про нього. Про цей номер можна дізнатися у вашого агентства з поселення, у муніципалітеті або у відділі поліції. Також його можна знайти в Інтернеті. У рядок пошуку введіть «emergency number» і назву вашої громади.

Поради щодо звернень за номером 911

- Визначте місце, в якому знаходитесь (звідки телефонуйте). Назвіть своє місто, адресу, вулиці неподалік або інші орієнтири (наприклад, заправка, школа або магазин).
- Якщо ви зателефонували 9-1-1 помилково, **не кладіть слухавку**. Залишайтеся на зв'язку й повідомте оператора про помилку. Якщо ви повісите слухавку, оператор може подумати, що ви в небезпеці, і надіслати поліцію. У вас не буде проблем, якщо ви зателефонуйте 9-1-1 помилково.
- Навчіть своїх дітей телефонувати 9-1-1 і просити про допомогу. Навчіть їх говорити адресу й описувати допомогу, якої вони потребують (пожежна служба, поліція або швидка допомога).
- Не програмуйте автоматичний набір номеру 9-1-1 на вашому телефоні.
- Не надсилайте на номер 9-1-1 текстові повідомлення або твіти. У разі надзвичайної ситуації телефонуйте на номер.
- Інформацію на декількох мовах див. на вебсайті ecomm911.ca.

Підготовка до надзвичайних ситуацій

Жителі Британської Колумбії мають бути готові до багатьох типів надзвичайних ситуацій. Наприклад, щороку стається близько 3000 землетрусів. У більшості випадків вони настільки незначні, що не відчуваються, але експерти вважають, що великий землетрус може статися у будь-який час. Іноді людям доводиться евакуюватися (дуже швидко покинути домівку) через лісові пожежі. У горах існує ризик сходження лавин, на узбережжі — цунами, а по всій провінції взагалі — паводків або суворих погодних умов (бурь). До інших надзвичайних ситуацій можна віднести епідемії та витoki небезпечних речовин.

У Британській Колумбії кожен дім має мати план дій у випадку надзвичайних ситуацій. Він допоможе вам:

- знайти офіційну інформацію;
- залишатися на зв'язку один із одним;
- залишатися в безпеці;
- зберігати спокій і зосередженість.

У кожному домі також має бути комплект першої необхідності та «тривожна» валіза.

Комплект першої необхідності має містити засоби й продукти для забезпечення комфортного перебування людей у вашому домі протягом принаймні 7 днів. Складіть його до того, як станеться надзвичайна ситуація, щоб бути готовими. Зберігайте всі комплекти разом у місці, де до них буде легко дістатися. «Тривожна» валіза — невеликий комплект на випадок надзвичайної ситуації, який кожна людина зможе взяти із собою, якщо доведеться покинути домівку.

Щоб дізнатися про те, як підготуватися до надзвичайної ситуації, підготувати план на випадок надзвичайної ситуації, зібрати комплект на випадок надзвичайної ситуації та «тривожну» валізу, завітайте на PreparedBC.

preparedbc.ca

Транспортні послуги

Громадський транспорт

TransLink (регіон Ванкувера)

TransLink включає автобуси, метро SkyTrains, пором SeaBus і залізну дорогу West Coast Express.

- Регіон обслуговується автобусами.
- Є 3 лінії метро SkyTrain.
 - Лінія Expo Line сполучує центр з Бьорнабі, Нью-Вестмінстером і Сурреєм.
 - Лінія Millennium сполучує центр із Бьорнабі й Кокутламом.
 - Лінія Canada Line сполучує центр Ванкувера з Міжнародним аеропортом Ванкувера й Річмондом.
- Пором SeaBus забирає пасажирів із гавані Ванкувера. Він сполучує центр Ванкувера з північним берегом.
- Залізнична лінія West Coast Express сполучує центр Ванкувера з Мішн. Вона працює з понеділка по п'ятницю.

Ви можете придбати єдиний квиток, який діє протягом 90 хвилин, щоб скористатися різними послугами TransLink. Він дозволить вам скористатися автобусами, залізничною лінією SkyTrains або поромом SeaBus без додаткової плати. Вартість вашого квитка залежить від того, скільки зонами з різними зонними тарифами ви подорожуєте.

Поїздки на більшій відстані (понад 1 зону) вартують більше у пікові години.

translink.ca/fares

Картки Compass Cards можна придбати в автоматах на станціях SkyTrain і в деяких магазинах. Ви також можете замовити картку в Інтернеті або телефоном.

Регіон Ванкувера: 604 398-2042

compasscard.ca

Усі транспортні засоби TransLink доступні для осіб із обмеженими можливостями. Це означає, що пересуватися ними можуть люди на інвалідних колясках або спеціальних мопедах. Додаткову інформацію див. в розділі «Перевезення людей із обмеженими можливостями» на стор. 22.

Деякі категорії населення сплачують за проїзд менше. До таких категорій належать літні люди (віком 65 років або більше), власники HandyCard і особи віком до 18 років. Діти віком до 5 років мають право на безкоштовний проїзд. Дітей мають супроводжувати особа, яка сплатила за свій проїзд. Пасажир може безкоштовно перевозити до 4 дітей. Див. вебсайт new.translink.ca/transit-fares і виконайте пошук за словами «fare pricing».

Вебсайт TransLink містить корисну інформацію. Він також містить інструмент планування поїздки, який допоможе вам знайти потрібний автобус для вашої поїздки. 604 953-3333

new.translink.ca

TransLink

BC Transit (вся Британська Колумбія окрім регіону Ванкувера)

BC Transit забезпечує автобусні перевезення в громади за межами регіону Ванкувера. Ви можете завантажити карту місцевого автобусного сполучення або спланувати поїздку на вебсайті BC Transit. Також друковані копії посібника Rider's Guide можна отримати в офісі місцевого урядового органу або в транзитному центрі. Щоб знайти місцевий транзитний центр, натисніть посилання Contact Us на вебсайті BC Transit. bctransit.com

Якщо ви часто користуєтеся автобусом, вам буде вигідніше купити проїзний або автобусні білети. Їх можна придбати у бакалійних лавках, аптеках і продуктових крамницях. Інформацію про те, де придбати білети й проїзні, див. на вебсайті bctransit.com або в місцевому посібнику Rider's Guide. Для учнів денної форми навчання (до 12 класу) й літніх людей (від 65 років) у більшості громад діють знижки. Щоб скористатися знижкою, вам може знадобитися показати посвідчення особи, таке як учнівський квиток або посвідчення водія. У деяких громадах діти можуть їздити безкоштовно.

Автобуси забирають людей на автобусних зупинках. Люди заходять у автобус через передні двері, а виходять через задні. Автобус може зупинятися не на кожній автобусній зупинці. Якщо ви бажаєте вийти з автобуса, спочатку подзвоніть у дзвінок, щоб попросити водія про зупинку. Деякі автобуси обладнані натягувальним шнуром

на стіні над сидіннями. Деякі автобуси обладнано червоними кнопками на стійках.

Коли ви сідаєте у автобус, ви маєте сплатити точну вартість поїздки. Водій автобуса не дає решти. Якщо ви оплачуєте готівкою, носіть із собою монети. Якщо ви оплачуєте поїзд білетами, 1 білет дає вам право на 1 поїздку автобусом. Якщо у вас місячний проїзний, ви можете здійснювати будь-яку кількість поїздок протягом 1 місяця. Якщо вам треба здійснити більше 1 поїздки автобусом за 1 день, ви можете придбати DayPASS. Цей проїзний дозволяє вам здійснювати необмежену кількість поїздок автобусом протягом 1 дня. Якщо DayPASS у вашій громаді не діє, ви можете запитати про трансферний квиток. Трансферний квиток дозволяє вам сісти на інший автобус протягом 1 години без оплати поїзду. Після того, як ви сплатите за поїзд, скажіть водію про те, що вам потрібен трансферний квиток. Водій автобуса видасть вам такий квиток як підтвердження того, що ви вже сплатили за поїзд. У деяких громадах трансферні квитки не діють. Перевірте цю інформацію на вебсайті BC Transit або запитайте водія автобуса.

Правила, які діють у вашій громаді, див. на вебсайті BC Transit. bctransit.com

Перевезення людей із обмеженими можливостями

У Британській Колумбії люди, які використовують допоміжні засоби для пересування (такі як інвалідні візки або спеціальні мопеди), можуть користуватися всіма видами міського транспорту. Для них передбачено додатковий майданчик у передній частині автобуса біля дверей. На ньому можуть розташовуватися люди, які використовують допоміжні засоби пересування.

Також є спеціальні автобуси для людей, які використовують допоміжні засоби пересування й потребують додаткової допомоги. Ці автобуси надають послуги адресного перевезення — вони можуть забрати вас із дому та доправити в потрібне місце. Водій автобуса допоможе вам увійти до автобуса і вийти. Разом із вами їхатимуть також інші люди. Щоб скористатися цією

послугою, спочатку треба зареєструватися. Зателефонуйте заздалегідь, щоб забронювати поїзду. Рекомендуємо забронювати поїзду за тиждень до потрібної дати.

Район Ванкувера: TransLink

Люди, які мають HandyCard, можуть брати із собою помічника у будь-який громадський транспорт (включно з автобусами, SkyTrain і SeaBus). Помічник не має сплачувати за проїзд. Під час входу в SkyTrain власники карток HandyCard та їх помічники можуть проходити через двері разом. Власники HandyCard можуть отримати купони Taxi Saver. Ці купони дають 50 % знижку на вартість проїзду в таксі.

TransLink HandyDART: 604 953-3680
new.translink.ca/rider-guide/transit-accessibility/handydart

За межами Регіону Ванкувера: BC Transit

Якщо ви є зареєстрованим клієнтом handyDART і власником handyPASS, або у вас порушення зору і ви маєте проїзний Фонду канадського національного інституту для людей із порушеннями зору (CNIB), ваш помічник може супроводжувати вас в автобусі. Помічник не має сплачувати за проїзд. Повідомте водія транспортного засобу про те, що ви подорожуєте з помічником. У багатьох громадах є програми ознайомлення людей із тим, як використовувати допоміжні засоби для пересування в автобусах. Зателефонуйте в місцевий офіс BC Transit, щоб дізнатися, як використовувати такі засоби.

Завітайте на вебсайт BC Transit, щоб дізнатися, чи у вашій громаді діє послуга handyDART. Знайдіть назву вашої громади й натисніть Rider Information. Знайдіть посилання на handyDART.
bctransit.com

У деяких громадах клієнти програми handyPASS (BC Transit) можуть отримати ваучери Taxi Saver. Ці ваучери дають 50 % знижку на вартість проїзду в таксі.

Допомога людям із порушеннями зору

Якщо вам потрібна допомога з пошуком зупинки, сядьте в передній частині автобуса. Ви також можете попросити водія повідомити вам, коли ви наблизитиметесь до потрібної зупинки.

Регіон Ванкуверу — у більшості автобусів TransLink є звукові й візуальні повідомлення про наступну зупинку. Про наступні зупинки також повідомляється у всіх вагонах SkyTrain. Якщо у вас обмежені можливості й вам потрібна допомога на станції SkyTrain, будь ласка, телефонуйте 604 520-5518.

За межами Регіону Ванкувера — про наступні зупинки повідомляється в автобусах BC Transit. У деяких громадах у автобусах відтворюється запис із оголошенням кожної зупинки. У деяких громадах водії оголошують назву кожної зупинки.

Таксі

Таксі — швидкий і зручний засіб переміщення, який, однак, може бути дороговартісним. У більшості міст і містечок є компанії, які надають послуги таксі. Таксі можна замовити телефоном. Деякі компанії також надають можливість робити замовлення на вебсайті або за допомогою додатка для смартфона. У кінці поїздки ви побачите її вартість на лічильнику. У Канаді люди зазвичай залишають водіям таксі чайові (додаткові гроші). Чайові становлять 10–15 % від вартості поїздки.
gov.bc.ca/gov/content/transportation/passenger-travel/buses-taxis-limos

Попутні поїздки

Сервіс попутних поїздок працює так само як таксі. Ви замовляєте поїзду за допомогою вебсайту або додатка для смартфона. Водій забирає вас на власному автомобілі. Сервіс попутних поїздок може бути недоступним деяких громадах Британської Колумбії.

Каршерінг і карпулінг

У деяких громадах Британської Колумбії є компанії, які надають послуги каршерінгу, і кооперативи (членські групи). Ви стаєте членом такої групи та сплачуєте за тимчасове користування автомобілем. Іноді це дешевше, ніж оренда автомобіля в приватної компанії.

Карпулінг передбачає спільне використання автомобіля з людьми, які пересуваються вашим маршрутом. Деякі люди об'єднуються з колегами, щоб їздити на роботу й додому.

Деякі люди використовують цей сервіс для поїздок в інші міста. Карпулінг допомагає людям розділити між собою витрати на дорогу (наприклад, витрати на бензин). new.translink.ca/rider-guide/driving/carpooling-and-carsharing

Хо́да пішки

Переходьте вулиці лише на перехрестях або по пішохідних переходах. Завжди дотримуйтеся сигналів світлофора. На багатьох перехрестях є пішохідні переходи. Пішохідні переходи позначаються лініями, намальованими на дорозі, або знаками. Закон забороняє переходити вулиці посеред кварталу. Таке порушення називається переходом проїжджої частини в недозволеному місці. Якщо поліція побачить вас під час скоєння такого правопорушення, на вас може бути накладений штраф. Автомобілі мають зупинитися на пішохідних переходах, щоб дати людям перейти дорогу. За законами Британської Колумбії автомобілі мають завжди зупинитися, щоб пропустити пішоходів, але ви завжди маєте бути обережними. Спочатку подивіться ліворуч, потім праворуч.

Їзда на велосипедах

У Британській Колумбії багато людей їздять на велосипедах на роботу, до школи або до магазинів. Деякі їздять на велосипедах просто для задоволення. Це безпечний, здоровий і

економний спосіб пересування. Також він також кращий для навколишнього середовища.

Британська Колумбія має закони й норми, які регулюють пересування на велосипеді. Вони зазначені в Законі про механічні транспортні засоби.

У Британській Колумбії вам не потрібно посвідчення водія для їзди на велосипеді.

Під час їзди на велосипеді ви маєте одягати шолом. Якщо ви не будете в шоломі, поліція може виписати вам штраф. Однак є деякі виключення з цього закону. Такі виключення, здебільшого, стосуються релігійних причин. Наприклад, шолом можуть не одягати люди, які носять тюрбан.

Деякі стосуються лише певних міст і містечок. У різних місцях можуть діяти різні закони. Щоб дізнатися про місцеві закони щодо їзди на велосипедах, завітайте на вебсайт місцевого уряду.

На велосипедах їздять по дорогах. У більшості районів їзда на велосипеді по пішохідних доріжках заборонена. На багатьох дорогах Британської Колумбії є спеціальні велосипедні доріжки. Вони розмічаються лініями та зображеннями, які показують напрямок руху. Вони можуть бути відокремлені низькими стінками від автомобільної дороги (для легкового та

вантажного транспорту).

Іноді велосипедні доріжки можуть бути заблоковані. Наприклад, на велосипедній доріжці може бути припаркований автомобіль. У такому випадку ви можете з'їхати на дорогу.

Під час руху на велосипеді ви маєте дотримуватись більшості тих самих правил, що й водії автотранспорту. Зупиняйтеся перед знаками зупинки. Дотримуйтеся сигналів світлофорів. На більшості велосипедів може їхати лише одна людина. Дорослі можуть везти на велосипедах маленьких дітей у спеціальному кріслі. Конструкція деяких велосипедів розрахована на декілька людей.

Всі велосипеди мають бути обладнані ліхтариками: білий - попереду, червоний позаду. Ви маєте використовувати їх, коли рухаєтесь в темряві. Більшість великих і малих міст вимагають обладнання велосипедів дзвіночком. Він потрібен, щоб попередити людей попереду.

Регулярно перевіряйте стан вашого велосипеда. Слід перевіряти ліхтариками, дзвіночок, гальма, ланцюг і шини.

Деякі громадські центри та велосипедні магазини пропонують курси з безпечної їзди на велосипеді. На них ви можете навчитися безпечно рухатися дорогами. Також на них ви можете навчитися ремонтувати ваш велосипед. Коаліція велосипедистів Британської Колумбії опублікувала безкоштовний посібник із безпеки руху велосипедом *Bike Sense*.

bikesense.bc.ca

Спільне використання велосипеду

У деяких містах Британської Колумбії велосипеди надаються в короткострокову оренду. Ця послуга називається послугою спільного використання громадських велосипедів. Щоб скористатися цією послугою, ви маєте зареєструватися. Зазвичай реєстрація безкоштовна, але для оренди велосипеда слід щоразу вносити платню.

Кожний орендний велосипед комплектується шоломом. Ви маєте одягати шолом під час руху велосипедом дорогами й вулицями.

Дізнайтеся, чи пропонується ця послуга у

вашій громаді. Завітайте на вебсайт вашого містечка або міста й виконайте пошук за словами «bike share».

Автомобілі

У всій Північній Америці правосторонній рух. Відомості про посвідчення водія, придбання автомобіля та отримання автомобільної страховки див. на стор. 93–104.

Поїздки в інші громади

Керування транспортним засобом

У Британській Колумбії якісні автомагістралі. Однак у гірських районах і при зміні погоди керування автомобілем може бути ускладненим. За таких умов поїздки на короткі відстані можуть займати більше часу, ніж очікувалося. У деяких районах у холодну пору року випадає сніг. Їздити по снігу та льоду може бути небезпечно. Вам можливо доведеться придбати спеціальну «зимову гуму». Перш ніж вирушити в довгу подорож, перевірте погодні умови та підготуйте свій автомобіль.

На вебсайті DriveBC ви знайдете багато інформації, зокрема приблизну тривалість подорожі, дані про погоду, необхідність використовувати зимові покришки та стан доріг. Тут ви можете переглядати відео в реальному часі з деяких автомагістралей. Також тут можна знайти маршрути руху та роздрукувати вказівки.

drivebc.ca

Подорож автобусом

У Британській Колумбії є автобусне сполучення між великими та малими містами. Сполучення між Ванкувером, Міжнародним аеропортом Ванкувера й Вікторією забезпечується різними компаніями з автобусних перевезень. Автобусами можна подорожувати по всій Британській Колумбії та в інші провінції. Також є автобуси в США.

Інформацію про автобусний рух у Британській Колумбії див. на вебсайті travel-british-columbia.com/travel-resources/transportation/bus/ bcferries.com — у полі пошуку введіть «bus service»

Подорож авіатранспортом

Ви можете дістатися авіатранспортом майже до всіх великих міст Британської Колумбії. Маршрути й розклад руху можна дізнатися в Інтернеті. Придбати авіаквиток можна в Інтернеті або через турагента. Перелік аеропортів Британської Колумбії див. на вебсайті gov.bc.ca. В полі пошуку введіть «certified airports»

Подорож поромом

Прибережні пороми забезпечують сполучення між регіоном Ванкувера, островом Ванкувер, островами Галф і Саншайн Кост. Щоб сісти на пором із регіону Ванкувера, вам слід дістатися до Тсовассена або Хоршшу-Бей.

Пороми сполучають наступні громади:

- Регіон Ванкувера, Вікторія та Північні острови Галф
- Регіон Ванкувераа і Нанаймо
- Регіон Ванкувера, острів Ванкувер і Саншайн Кост
- Острів Ванкувер і Північні острови Галф
- Острів Ванкувер, Принс-Руперт, центральна частина Британської Колумбії

Пороми мають обмежену місткість. У певні години протягом дня й у святкові дні вони можуть бути дуже завантажені. У напружені дні бронювати місце для вашого автомобіля на поромі слід завчасно телефоном або через вебсайт. Якщо ви не зробите цього, можливо, вам доведеться стати в чергу та дочекатися порома, на якому буде місце для вашого автомобіля. Безкоштовний номер: 1 888 223-3779 (1 888 BC FERRY) bcferries.com

Також пороми обслуговують озера всередині Британської Колумбії. Вони є безкоштовними. Всю потрібну інформацію, включно з переліком маршрутів і номерами телефонів, див. на вебсайті gov.bc.ca/gov/content/transportation/passenger-travel/water-travel/inland-ferries

Подорож залізничним транспортом

- Корпорація Via Rail забезпечує залізничне сполучення у Британській Колумбії та Канаді. Безкоштовний номер: 1 888 842-7245 (1 888 VIA-RAIL) viarail.ca
- Корпорація Amtrak забезпечує залізничне сполучення між Ванкувером і Сіетлом, Вашингтоном і по території США. 1 800 872-7245 (1 800 USA-RAIL) amtrak.com

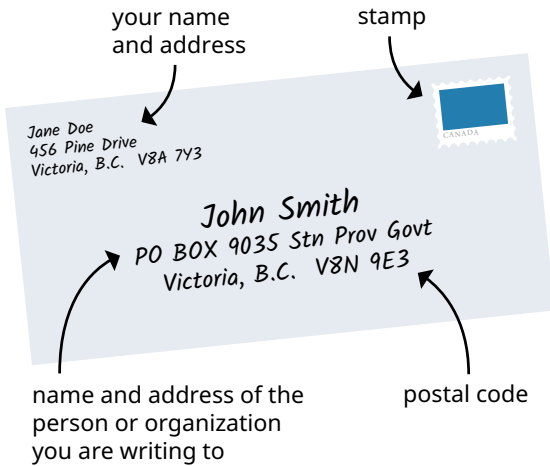
Надсилання й отримання поштових відправлень

Канадська пошта забезпечує надсилання поштових відправлень на домашні та робочі адреси кожного робочого дня (з понеділка по п'ятницю). Вам не потрібно платити за отримання пошти. Листи й паперові відправлення кладуть у вашу поштову скриньку. Для отримання пошти вам не обов'язково перебувати вдома. Для отримання великих посилок вам потрібно показати ваше посвідчення особи. Якщо вас не буде вдома, кур'єр залишить вам повідомлення. У повідомленні буде вказано, коли й де ви зможете забрати відправлення. Зазвичай це найближче відділення пошти або міні-відділення. Візьміть із собою посвідчення особи з фотографією, щоб забрати відправлення.

Відправлення листів і посилок

Пошту можна відправляти з відділення або поштової скриньки пошти Канади. У деяких магазинах є міні-відділення пошти Канади.

Усі листи, направлені на адреси в Канаді, мають містити поштовий індекс. Поштовий індекс складається з 3 цифр і 3 букв. Він указує вулицю, місто й провінцію, в якій ви живете. Якщо ви не знаєте поштового індексу вашої адреси, ви можете знайти його на вебсайті пошти Канади. Завітайте на вебсайт canadapost.ca та натисніть «Find a Postal Code».

Вас можуть попросити надати поштовий індекс і з інших причин. Деякі компанії та організації бажать знати, де живуть їх клієнти. Вебсайти можуть просити вас надати ваш поштовий індекс, щоб підказати місцезнаходження найближчого магазину або служби.

Ви маєте сплачувати поштовий збір за надсилання листів і посилок. Ви оплачуєте вартість відправлення, купуючи марки. Ви маєте наклеїти марки на лист або посилку, щоб показати, що ви сплатили поштовий збір. Поштові збори залежать від розміру, маси та пункту призначення (місця, куди ви бажаєте надіслати ваше відправлення). Вартість важких посилок і листів вища. Міжнародні відправлення можуть бути дорогими. Вартість відправлення листів і посилок може бути різною в різних поштових пунктах. Дізнайтеся її, перш ніж надсилатимете посилку. Завітайте на вебсайт canadapost.ca та натисніть «Find a Rate».

Іноді поштові збори підвищуються. Ви можете придбати постійні марки. Такі марки позначаються літерою «P». Вартість постійних марок еквівалентна поточним поштовим зборам. Якщо сума поштових зборів зростає, вартість марки теж росте. Таким чином, ви не маєте сплачувати додаткові кошти. Постійні марки можна використовувати лише для надсилання листів всередині Канади. Для отримання додаткової інформації про пошту Канади завітайте на вебсайт canadapost.ca

Інші поштові й кур'єрські послуги

Є декілька способів надсилати листи та посилки. Наприклад, ви можете сплатити додатковий збір, щоб пришвидшити доставку. Ви можете відстежувати посилки, щоб знати, коли їх буде доставлено. Цінні листи та посилки можна застрахувати. Страхівка покриє витрати в разі втрати або пошкодження відправлення.

Приватні кур'єрські компанії доставляють відправлення швидко, але вартість їх послуг може бути високою.

Громадські бібліотеки

У більшості громад є громадські бібліотеки з відкритим доступом до Інтернету. Тут ви можете брати в тимчасове використання книги, журнали, CD-диски, DVD-диски, книги в електронному форматі тощо. У багатьох бібліотеках є книги, журнали та газети на різних мовах. Також у них можуть бути книги для тих, хто вивчає англійську.

Громадські бібліотеки призначені для дорослих і дітей. Вони є безкоштовними. Щоб узяти в них книги або інші матеріали для тимчасового використання, вам потрібна бібліотечна картка. Для отримання бібліотечної картки зверніться до своєї місцевої бібліотеки. Візьміть із собою посвідчення особи, на якому вказано ваше ім'я, прізвище та адресу. Деякі бібліотеки мають онлайн-бланки, що дозволяють записатися в бібліотеку або зв'язатися з нею не виходячи з дому. Також бібліотеки можуть брати в тимчасове використання матеріали з інших бібліотек. Якщо у вашій місцевій бібліотеці немає потрібного вам матеріалу, спитайте, чи не може персонал взяти його для вас у іншій бібліотеці.

Більшість бібліотек пропонують заняття для дітей, такі як гуртки з усних оповідей, читання, комп'ютерного програмування й майстрування. Також проводяться заходи, семінари й програми для молоді та дорослих.

Співробітники бібліотеки допоможуть вам дізнатися більше про Британську Колумбію та знайти інформацію про уряд і юридичні аспекти. Співробітники також можуть знати про програми громади та інші послуги для

нових членів громади. Бібліотеки мають загальнодоступні комп'ютери, якими ви можете скористатися. Щоб користуватися цими комп'ютерами, вам потрібна бібліотечна картка.

Деякі бібліотеки можуть надавати в тимчасове використання спеціальне обладнання, таке як комп'ютери, камери тощо.

Багато бібліотек пропонують спеціальні послуги для людей із обмеженими можливостями. Наприклад, у бібліотеці можуть бути аудіокниги або книги з великим шрифтом для людей із поганим зором. На вебсайті бібліотеки можна бронювати книги, подовжувати й поновлювати строк їх використання. Також на вебсайті можна брати в тимчасове використання й завантажувати аудіокниги, книги в електронному форматі, фільми, журнали або газети. Скажіть співробітникам бібліотеки, що ви шукаєте. Вони допоможуть вам знайти потрібне.

Бібліотеки — гарне місце, щоб познайомитися з новими людьми. Це допоможе вам обжитися в новій громаді. Вебсайт NewToBC створено спеціально, щоб допомогти новим жителям дізнатися про послуги громадських бібліотек, їхні програми, ресурси й послуги. Також на ньому надається посилання на інші корисні програми, щоб допомогти вам обжитися й підвищити рівень вашої грамотності.
newtobc.ca

Громадські центри, центри дозвілля та центри для людей похилого віку

Громадські центри й центри дозвілля

У більшості великих і малих міст є громадські центри й центри дозвілля. Часто в них є басейни, ковзанки, тенісні корти й ігрові поля. У громадських центрах можуть проводитися заняття з образотворчого мистецтва й майстрування, танців, комп'ютерних наук, спортивні секції, а також уроки з англійської як другої мови (ESL).

Більшість громадських центрів і центрів дозвілля публікують розклади програм. Там ви знайдете перелік уроків і груп, до яких можна долучитися, а також розклад проведення програм та їхню вартість. Програми, які реалізуються в громадських центрах, зазвичай, не дорогі.

Щоб знайти такий центр у своєму районі, виконайте пошук на вебсайті місцевого уряду. Також ви можете виконати пошук у Інтернеті. Для цього введіть в рядок пошуку «recreation centre» і назву вашої громади.

Програми для літніх людей

Багато організацій і урядів пропонують спеціальні програми або ціни для людей похилого віку. Оскільки юридичного визначення терміну «літня людина» не існує, кожна організація сама вирішує, хто має право на участь у її програмі. Деякі призначені для людей старших 55-ти років, деякі — для старших 60-ти років, а деякі (включно з більшістю урядових програм) — для тих, кому більше 65-ти років.

Урядові послуги для людей похилого віку включають пенсійне забезпечення й домашній догляд (до вас додому приходять люди, щоб допомогти вам). Багато компаній і визначних місць пропонують дешеві або безкоштовні квитки для людей похилого віку — наприклад парки у провінції, художні галереї, музеї, кінотеатри, театри, готелі й ресторани. Люди похилого віку також можуть користуватися спеціальними знижками на автобуси, пороми й залізничний транспорт. Щоб отримати знижку, літні люди мають показати видане урядом посвідчення особи, таке як посвідчення водія, BC Services Card або паспорт.

У більшості громад Британської Колумбії є групи для літніх. Вони проводять соціальні й фітнес-програми, а також спеціальні заходи для людей похилого віку. Для отримання інформації скористайтеся пошуком в Інтернеті, зателефонуйте своєму місцевому уряду або зверніться у ваш місцевий громадський центр.

Волонтерство

Волонтерство — важлива частина життя в Канаді. Це гарний спосіб познайомитися з новими людьми, отримати нові навички, досвід роботи в Канаді й стати частиною громади. Волонтери потрібні в більшості громад. Часто волонтерські посади можна знайти в лікарнях, бібліотеках і громадських організаціях.

Якщо ви знайшли організацію, якій бажаєте допомогти, зверніться до них напряму й запитайте, чи не потрібні їм волонтери. Також ви можете звернутися в організацію Volunteer BC. Вона розташована у Ванкувері та надає послуги в усій провінції.
Регіон Ванкувера: 604 379-2311
Міжміські дзвінки: 1 604 379-2311
Ел. пошта: info@volunteerbc.bc.ca
volunteerbc.bc.ca

Ця організація також керує вебсайтом Volunteer Now, на якому публікується перелік організацій, яким потрібні волонтери.
volbc.bcvolunteer.ca

Вебсайт Govolunteer.ca створено для того, щоб зв'язати волонтерів із некомерційними й благодійними організаціями з Ванкувера та Саншайн Кост.
Ел. пошта: info@govolunteer.ca
GoVolunteer.ca

Контрольний перелік того, що слід зробити прямо зараз

- Зв'яжіться з працівниками вашого місцевого агентства у справах переселенців. Там ви зможете отримати інформацію про вашу громаду, вакансії, знайти житло й мовні курси. Співробітники допоможуть вам заповнити бланки й зареєструватися для отримання послуг. Послуги з розселення часто доступні на багатьох мовах. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
- Постійні резиденти, в тому числі біженці
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти
welcomebc.ca/temporaryresidents
- Подайте заяву на отримання номеру соціального страхування (SIN). Див. стор. 106.
- Оформіть план медичного обслуговування (MSP). MSP дозволяється не мати протягом до трьох місяців (цей період може скасовуватися для деяких верств населення, таких як біженці). Обов'язково придбайте приватну медичну страховку на цей час. Див. стор. 57.
- Відкрийте банківський рахунок. Див. стор. 48.
- Знайдіть житло. Див. стор. 34.
- Подайте заяву на отримання допомоги на дітей віком до 18 років. Див. стор. 53.
- Зареєструйте своїх дітей у школі. Див. стор. 71.
- Подайте заяву на отримання посвідчення водія у Британській Колумбії. Див. стор. 96.
- Зареєструйтеся на курсах вивчення англійської мови. Див. стор. 76.
- Якщо ви є постійним резидентом, надайте свою канадську адресу Міністерству з питань імміграції, біженців та громадянства Канади. Посвідку на постійне проживання ви отримаєте поштою.

ПОШУК ЖИТЛА

Визначення термінів

Оренда

- Residential Tenancy Branch
- Типи житла
- Де шукати житло
- Дискримінація
- Рекомендодавці
- Перевірка кредитної історії
- Гарантійний завдаток за подачу заяви є незаконним
- Договір оренди житла
- Перш ніж підписати договір оренди
- Підготуйте контрольний перелік, перш ніж в'їхати
- Телефони та Інтернет
- Сміття й переробка відходів
- Ремонт
- Дозвіл на доступ для орендодавця
- Суперечки

Виїзд

Виселення

Підготуйте контрольний перелік, перш ніж виїхати

Допомога з житлом в Британській Колумбії

- Субсидоване житло
- Rental Assistance Program
- Допомога в притулку для орендарів похилого віку
- Реєстр житла

Житлові кооперативи

Що таке житловий кооператив?

Придбання житла

Як стати орендодавцем?

Куди звернутися за допомогою?

Визначення термінів

Перевірка кредитної історії — перевірка наявності у вас достатньої кількості грошей для оплати. Якщо ви захочете орендувати житло або подати заяву на отримання кредитної картки, вас можуть попросити пройти перевірку кредитної історії.

Дискримінація — ситуація, коли хтось відмовляє людині в можливості щось робити або мати на підставі її раси, кольору шкіри, етнічної приналежності, місця народження, релігійних вірувань, статі, сімейного стану, сімейного статусу, сексуальної орієнтації, фізичної або психічної дієздатності або типу законного джерела доходу.

Страховка — виплата грошей для захисту або заміни чогось цінного в разі, якщо з цим цінним сталося щось погане. Страховка будинку може передбачати компенсацію збитків, спричинених пожежею. Автомобільна страховка може передбачати компенсацію ремонту автомобіля або власності, пошкодженої в ході ДТП. Туристична страховка може передбачати сплату медичних рахунків, якщо ви захворієте в іншій країні.

Орендодавець — людина, яка володіє квартирою або будинком і здає їх у оренду.

Договір оренди — письмовий договір між орендодавцем і орендаром. Договір включатиме такі пункти, як величина орендних платежів, дата сплати, термін дії контракту, а також дозвіл мати домашню тварину.

Квитанція — паперовий документ або електронний лист, наданий магазином або компанією як доказ того, що ви сплатили за товар. Також у квитанції вказується, що ви придбали й коли за це сплатили.

Рекомендодавці — це люди, яких ви знаєте та які можуть засвідчити, що ви добросовісний орендар або робітник.

Односімейний будинок — будинок, початково призначений для проживання однієї сім'ї. У наші дні багато односімейних будинків мають квартири або апартаменти. Навіть якщо в такому будинку проживає декілька сімей, він все одно вважається односімейним.

Субсидовані послуги — послуги, зі сплатою за які допомагає уряд (наприклад, оренда).

Орендар — особа, яка орендує квартиру або будинок.

Приміщення — орендне або житлове приміщення, яке орендує орендар. Це може бути квартира, підвальне приміщення, будинок або приміщення іншого типу.

Оренда

Residential Tenancy Branch

Організація Residential Tenancy Branch є частиною уряду провінції. Вона надає корисну інформацію про права й обов'язки орендодавців і орендарів (винаймачів). Також вона займається врегулюванням суперечок між орендодавцями й орендарями.

Звертайтеся до Residential Tenancy Branch, якщо у вас є питання щодо оренди житла у Британській Колумбії, або якщо у вас виникли проблеми з вашим орендодавцем. Організація надає інформацію на декількох мовах.

Безкоштовний номер: 1 800 665-8779

gov.bc.ca/landlordtenant

Типи житла

- Односімейний будинок — споруда, яка має кухню, вбиральню, вітальню й спальні. Також він може містити додаткові приміщення для вживання їжі, перегляду телевізора або прання. Зазвичай біля нього також є подвір'я та місце для паркування автомобіля.
- Дуплекс — будівля, поділена на 2 будинки.
- Таунхауси — група поєднаних будинків.
- Багатоквартирний будинок має багато квартир і 1 власника. Власник є орендодавцем для кожної квартири в такому будинку.
- Кондомініум (кондо або страта) — багатоквартирний будинок. У такому будинку люди можуть володіти своїми квартирами.
- Квартири або апартаменти можуть знаходитися в багатоквартирному будинку, кондомініумі або односімейному будинку.
 - Більшість квартир і апартаментів мають 1 або 2 спальні.
 - Більшість квартир і апартаментів мають кухню, вбиральню та вітальню.
 - Студії складаються з однієї кімнати з кухонною зоною та вбиральні.
 - «Кімнатою в оренду» зазвичай вважається спальня в гуртожитку або квартирі. Іноді такі кімнати мають

окремі вбиральні. Але кухня загальна.

- Повний пансіон — орендна плата включає кімнату, меблі та харчування.

Кожне орендне житло має відповідальну особу. Такою особою може бути орендодавець, власник або менеджер. До цієї людини слід звертатися з питаннями про оренду, ремонт тощо.

Для отримання додаткової інформації про оренду завітайте на вебсайт уряду Британської Колумбії WelcomeBC.

Welcomebc.ca – Search for “Find a place to live”

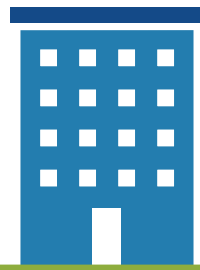
Односімейний
будинок

Дуплекс

Таунхаус

Багатоквартирний будинок або кондомініум

Де шукати житло

- Для початку зателефонуйте своєму агентству у справах переселенців. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
 - Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
 - Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents
 - Canada.ca — виконайте пошук за словами «Newcomer services»
 - Шукати житло можна в Інтернеті на вебсайтах з об'явами вашої громади й у газетах.
 - Звертайте увагу на знаки «Vacancy» або «For Rent» біля будинків і багатоквартирних будівель.
 - Шукайте об'яви «For Rent» у вашій бібліотеці, громадському центрі або місці поклоніння (в церкві, мечеті тощо).
 - Ви можете підпадати під категорію, яка може розраховувати на субсидоване житло. Додаткову інформацію див. в розділі *Допомога з житлом* на стор. 41.
 - Перегляньте перелік кооперативного житла. Додаткову інформацію див. в розділі *Кооперативне житло* на стор. 42.
- Ось декілька порад щодо реклами або інформації.
- Ставтеся з певним рівнем недовіри до об'яв про оренду. Шахраї можуть публікувати неправдиві об'яви, щоб заволодіти вашими грошима.
 - Обережно ставтеся до занадто гарних або занадто дешевих пропозицій.
 - Завжди уважно читайте ваш договір оренди й попросіть когось, кому ви довіряєте, переглянути його.

Дискримінація

Орендодавець не може відмовити людині в оренді на підставі її раси, кольору шкіри, етнічної приналежності, місця народження, релігійних вірувань, статі, сімейного стану,

сімейного статусу, сексуальної орієнтації, фізичної або психічної дієздатності або типу законного джерела доходу. Це є дискримінацією та порушенням закону. Є декілька особливих виключень. Деякі будинки призначені для людей віком від 55-ти років. Деяке житло призначене для людей з обмеженими можливостями. Орендодавець може встановлювати правила щодо заборони тримати тварин або курити у будинку.

Якщо у вас виникла проблема з дискримінацією, телефонуйте BC Human Rights Clinic, Tenant Resource або в Advisory Centre.

BC Human Rights Clinic
Регіон Ванкувера: 604 622-1100
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 685-6222
Ел. пошта: infobchrc@clasbc.net
bchrc.net

Tenant Resource & Advisory Centre (TRAC)
Довідкова лінія про права орендарів
Великого Ванкувера/Гаряча лінія для орендарів Регіон Ванкувера: 604 255-0546
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-1185
tenants.bc.ca

Щоб подати офіційну скаргу, зверніться в Human Rights Tribunal у Британській Колумбії або в Канадську комісію з прав людини (Canadian Human Rights Commission).

BC Human Rights Tribunal
Великий Ванкувер: 604 775-2000
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 440-8844
Ел. пошта: BCHumanRightsTribunal@gov.bc.ca
bchrt.bc.ca

Канадська комісія з прав людини
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 214-1090
chrc-ccdp.ca

Рекомендодавці

У даному випадку мова йде про рекомендації від людей, які можуть засвідчити, що ви добросовісний орендар або робітник. Орендодавець може попросити у вас рекомендації, перш ніж ви зможете орендувати житло. Ви можете надати номер телефону особи, яка може дати вам рекомендації. Ви також можете надати листа від такої особи. Намагайтеся підготувати таку особу до можливого звертання до неї, перш ніж почати шукати орендне житло.

Перевірка кредитної історії

Перш ніж здати вам в оренду житло, орендодавці мають зрозуміти, чи здатні ви оплачувати оренду. Орендодавці мають право перевіряти вашу кредитну історію.

Вони можуть попросити вас надати підтвердження вашого доходу, наприклад квитанції про нарахування заробітної плати. Вони також можуть попросити вас надати особисту інформацію, таку як ім'я та прізвище й дата народження. Вони також можуть запитати й іншу інформацію: номер соціального страхування, дані кредитної картки, номер посвідчення водія або банківські дані. Ви не зобов'язані надавати цю інформацію та можете відмовитися. Однак, якщо ви відмовитесь її надавати, орендодавець також може відмовитися здавати вам житло.

Якщо у вас є питання щодо надання вашої особистої інформації, зверніться до Уповноваженого з питань інформації та захисту конфіденційності у Британській Колумбії.

Вікторія: **250 387-5629**

За межами Вікторії: Зателефонуйте в Enquiry BC і попросіть перенаправити ваш дзвінок.

Enquiry BC

Регион Ванкувера: **604 660-2421**

Безкоштовна гаряча лінія: **1 800 663-7867**
oprc.bc.ca

Гарантійний завдаток за подачу заяви є незаконним

Деякі орендодавці просять орендарів сплатити завдаток при поданні заявки на оренду житла. Це суперечить закону. Орендодавці не можуть приймати гроші аж до моменту, коли ви обоє підпишете договір оренди житла.

Навіть якщо ви заплатите заставу, орендодавець може відмовити вам у оренді. Ви можете не мати змоги забрати ваші гроші.

Завітайте на вебсайт для орендарів житлових приміщень, щоб дізнатися, які завдатки можуть просити орендодавці.
gov.bc.ca/gov/content/housing-tenancy/residential-tenancies/starting-a-tenancy/deposits-and-fees

Договір оренди житла

Якщо ви вирішите орендувати житло, ви й орендодавець маєте підписати договір оренди житла. Це також називається винайманням. Вам може знадобитися сплатити заставний внесок. Деякі орендодавці віддають перевагу готівці або чекам. Рекомендуємо взяти із собою чек перед оглядом житла.

Якщо ви сплачуватимете заставу, обов'язково візьміть квитанцію. Також ви маєте отримувати квитанції про орендні платежі. Це дуже важливо, якщо ви сплачуєте готівкою. Вони підтверджують те, що ви здійснили оплату. Не виплачуйте заставний внесок, спочатку не підписавши договір оренди.

Договір оренди містить правила оренди. Наприклад, про своєчасну сплату орендних платежів, дотримання чистоти в приміщенні, а також обов'язок не турбувати інших орендарів або орендатора.

Перш ніж підписати договір оренди

Після того, як ви знайдете місце, яке вам сподобається, поставте наступні запитання.

- **Скільки коштує оренда? Коли я маю її сплатити?**

Зазвичай орендний платіж необхідно сплатити в перший день місяця. Орендатор може збільшувати суму вашого платежу лише раз на рік. Він не може збільшувати його на значну суму. Орендатор має сповістити вас про підвищення суми оренди за 3 місяця до дати оплати. Таке попередження має бути надане в письмовій формі.

- **Комунальні платежі включаються в оренду чи їх потрібно сплачувати окремо?**

Комунальними послугами є електроенергія (гідро), газ або мазут, вода та каналізація. Іноді плата за комунальні послуги включається в суму оренди. Іноді ні. Спитайте орендатора, чи включається в суму оренди плата за комунальні послуги. Якщо ні, ви маєте щомісяця сплачувати за комунальні послуги додатково.

- **Чи входять парковка та місце зберігання до оренди?**

Деякі будинки мають майданчики для паркування або складські приміщення. Іноді плата за користування ними включається в суму оренди. Якщо вони не включені в оренду, ви маєте сплачувати за них додатково. Спитайте вашого орендаря, чи включає вартість оренди плату за паркування й зберігання.

- **Скільки становить гарантійний депозит (пошкодження)?**

Застава — гроші, які ви сплачуєте, щоб укласти договір. У Британській Колумбії при в'їзді в орендоване житло ви маєте сплатити заставу для компенсації можливих пошкоджень. Застава не може перевищувати половини орендного платежу за 1 місяць. Якщо у вас є домашня тварина, орендодавець також може попросити внести заставу для компенсації пошкодження твариною. Орендодавець зберігатиме цю заставу до виїзду. Якщо ви пошкодите орендоване житло, орендодавець використовує ці кошти

для ремонту. Якщо ви не приберете орендоване житло перед виїздом, орендодавець може використати його для оплати прибирання.

gov.bc.ca/gov/content/housing-tenancy/residential-tenancies/starting-a-tenancy/deposits-and-fees

Приберіть орендоване житло, перш ніж виїхати. Якщо житло не пошкоджене й орендодавцю не потрібно прибирати його після того, як ви виїдете, він має повернути вам усю суму застави.

Орендодавець має зробити це протягом 15 днів після того, як ви виїдете з житла. Якщо житло пошкоджене або потребує прибирання, орендодавець може залишити в себе частину вашої застави або всю заставу. Якщо ви не погоджуєтесь щодо застави, ви можете розпочати суперечку в Residential Tenancy Branch. gov.bc.ca/gov/content/housing-tenancy/residential-tenancies/solving-problems/dispute-resolution?keyword=dispute&keyword=resolution

Підготуйте контрольний перелік, перш ніж в'їхати

Обов'язково підпишіть договір оренди житла

Після того, як ви узгодите питання з орендою будинку або квартири, ви й орендодавець маєте укласти договір. Він називається договором оренди житла. Договір має бути укладений письмово. Він містить правила щодо оренди житла. Відповідно до законів, орендодавець і орендар мають певні права й обов'язки. Договір оренди житла має відповідати законам. Перш ніж підписати такий договір, переконайтеся, що ви розумієте весь його зміст. Якщо вам щось незрозуміло, зверніться до відповідної людини а допомогою. Вам може знадобитися переклад договору на вашу мову. Для отримання додаткової інформації завітайте на вебсайт Tenant Resource and Advisory Centre (TRAC): tenants.bc.ca/tenancy-agreements

Перевірте наявність пошкоджень

Перш ніж в'їхати, перевірте орендне житло на наявність пошкоджень. Попросіть орендодавця зробити цю перевірку разом із вами. Сфотографуйте всі пошкодження, які бачите, такі як дірки або плями на підлозі. Заповніть звіт про стан *Condition Inspection Report* разом із вашим орендодавцем. Цей звіт має містити всі пошкодження, наявні на момент вашого в'їзду в житло. Звіт має бути підписаний вами й орендодавцем. При виїзді ви можете скористатися ним, щоб забрати свою заставу: tenants.bc.ca/condition-inspection-reports

Комунальні й інші послуги

Іноді послуги зв'язку (телефон, Інтернет) і комунальні послуги (вода, електрика, газ) включаються в оренду. Перегляньте свій договір оренди. Якщо ні, ви маєте сплачувати за них окремо. Зв'яжіться з компанією, яка надає послуги телефонного й Інтернет-зв'язку, щоб попросити її надавати вам послуги.

Придбайте страховку для орендодавців

Страховку можуть придбати власники житла й орендарі. Якщо ви орендар, ви маєте придбати страховку для орендаря. Ця страховка компенсує пошкодження вашого майна (ваших речей) у орендованому житлі — наприклад у разі пожежі, повені, землетрусу або крадіжки.

Телефони та Інтернет

У Британській Колумбії багато компаній, які пропонують послуги телефонного зв'язку й Інтернету. Ви можете побачити рекламу, яка обіцятиме економію коштів або покращення обслуговування, якщо ви оберете іншу компанію. Хоча це може бути правдою, будьте уважні. Деякі компанії стягнуть із вас штраф за скасування договору. Деякі контракти мають дуже низьку початкову ціну, яка стає високою з плином часу. Підписуйте контракт лише після того, як зрозумієте, які послуги ви отримаєте, скільки вони коштуватимуть і скільки триватиме контракт.

Сміття й переробка відходів

У багатьох великих і малих містах є служби збору відходів. До відходів відносяться сміття, несвіжа їжа й матеріали, які підлягають переробці (папір, пластик і скло). До вашого будинку приїжджатиме вантажний автомобіль, щоб забрати відходи. У деяких громадах збирається несвіжа їжа й рослинні залишки. Все це компостується для використання у рослинництві. У деяких маленьких громадах немає служб зі збору відходів. У такому разі вам необхідно відвезти ваше сміття й відходи, які підлягають переробці, до транзитної станції.

У громаді можуть бути правила щодо того, скільки сміття й відходів на переробку ви можете винести. Також у громаді можуть бути правила щодо часу, коли ви маєте виносити сміття та який контейнер використовувати. У багатьох місцях місто надає спеціальні пакети або коробки для сміття. Якщо місто надає вам спеціальні контейнери для сміття, ви маєте їх використовувати.

recyclebc.ca/what-can-i-recycle

Коли ви купуєте товари в контейнерах, таких як пляшки або банки, ви сплачуєте невелику заставу. Ви можете повернути пусті контейнери в центр переробки або продуктової магазину і отримати назад цю суму застави. return-it.ca

Жителі Британської Колумбії намагаються зменшити кількість відходів. Ваш місцевий уряд надає інформацію про збір сміття й

переробку відходів у вашій громаді. Ви можете ознайомитися з графіком збору відходів. Ви також можете дізнатися, що саме слід викидати в контейнери для сміття, відходів на переробку й харчових відходів. Завтайте на вебсайт вашого міста або містечка. Ви також можете звернутися до організації Recycling Council у Британській Колумбії.

Регіон Ванкувера: 604 732-9253

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 667-4321
rcbc.ca

Ремонт

Іноді в орендованому будинку або квартирі можуть виникати деякі проблеми. Наприклад, може протікати дах, не працювати туалет або може зникнути гаряча вода. За виконання ремонту (усунення пошкоджень) відповідає орендодавець. Якщо ваше орендоване житло потребує ремонту, якомога скоріше зверніться до свого орендодавця. Відповідно до закону, орендодавець має оперативно виконати такий ремонт. У надзвичайній ситуації орендодавець має надати вам ім'я та номер телефону людини, яка швидко вирішить проблему. Якщо орендодавець не усуне проблему оперативно, ви можете самостійно зателефонувати в компанію, яка займається ремонтом.

Якщо ви або ваші гості пошкодять орендоване вами житло, ви маєте сплатити за ремонт. Іноді орендодавець може забороняти вам фарбувати або свердлили стіни (наприклад, щоб повісити картину). Якщо ви це зробите, орендодавець може висунути вимогу компенсації пошкоджень і оплати ремонту. Перш ніж змінювати ваше житло, спитайте дозволу в орендодавця. Отримайте письмовий дозвіл.

Якщо в орендованому вами житлі є проблеми, які орендодавець не усуває, зверніться до Residential Tenancy Branch. Регіон Ванкувера: 604 660-1020
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-8779
Ел. пошта: HSRTO@gov.bc.ca
gov.bc.ca/landlordtenant

Дозвіл на доступ для орендодавця

Орендодавець може забажати увійти в орендоване вами житло, але спочатку він має звернутися до вас за дозволом. Ви можете відмовити йому, але, якщо причина обґрунтована, ви маєте дати орендодавцю увійти. Орендодавець має надати вам письмове повідомлення принаймні за 24 години до візиту. У повідомленні має бути вказана дата, час і причина входу в житло.

Надзвичайні ситуації можуть бути різними. Якщо виникла пожежа або пошкоджено водопровід, орендодавець може увійти у житло без вашого дозволу.

Суперечки

Якщо ви і ваш орендодавець маєте суперечку з якогось питання, зверніться до Residential Tenancy Branch. Там вам нададуть інформацію про права й обов'язки орендодавців і орендарів. Також ця організація допоможе вам врегулювати суперечки.

Якщо ви попросите Residential Tenancy Branch вирішити цю суперечку, вам треба буде з'явитися на слухання. Зазвичай це робиться телефоном. Вам буде призначено арбітражного суддю (людину, яка допомагає вирішувати суперечки). Він поговорить із вами та з вашим орендодавцем і допоможе знайти рішення. Під час слухань ви маєте розповісти вашу історію та надати докази. Важливо підготуватися. На вебсайті Residential Tenancy Branch викладено інформацію про те, як готуватися до врегулювання суперечок.

Для отримання додаткової інформації про врегулювання суперечок завітайте на вебсайт із оренди житла.

gov.bc.ca/gov/content/housing-tenancy/residential-tenancies/solving-problems

Виїзд

Якщо ви плануєте виїхати з орендованого будинку або квартири, ви маєте повідомити свого орендодавця про це в письмовій формі. Це називається наданням повідомлення. Якщо ви орендуєте на умовах щомісячної оренди, ви маєте надати орендодавцю письмове повідомлення за 1 повний місяць до виїзду. Наприклад, якщо ви плануєте виїхати 31 грудня, ви маєте надати повідомлення до 30 листопада.

Виселення

У певних випадках орендодавець може наказати орендару виїхати з житла. Це називається виселенням.

Орендодавець має надати таке повідомлення в письмовій формі. Він має вказати обґрунтовані причини для виселення. Це називається наданням попередження. Зазвичай орендодавець має повідомити вас принаймні за 1 місяць до виселення. Іноді правила можуть бути відрізнитися. Правила залежать від причини вашого виселення. Закони щодо виселення див. на вебсайті із оренди житла.

gov.bc.ca/gov/content/housing-tenancy/residential-tenancies/ending-a-tenancy/landlord-notice

Якщо ваш орендодавець виселяє вас і ви не згодні із вказаною причиною, ви можете звернутися по допомогу. Зверніться до Residential Tenancy Branch, Tenant Resource або Advisory Centre.

Residential Tenancy Branch
Регіон Ванкувера: 604 660-1020
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-8779
Ел. пошта: HSRTO@gov.bc.ca
gov.bc.ca/landlordtenant

Tenant Resource & Advisory Centre (TRAC)
Довідкова лінія про права орендарів
Великого Ванкувера/Гаряча лінія
для орендарів
Регіон Ванкувера: 604 255-0546
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-1185
tenants.bc.ca

Підготуйте контрольний перелік, перш ніж виїхати

Надайте попередження

Чистота

Ви маєте прибрати орендоване житло, перш ніж виїхати з нього. Ви маєте прибрати кімнати і підлогу. Також ви маєте посистити прилади (піч, холодильник, вбиральні й освітлювальні прилади). Якщо у вас є килими або штори, їх ви також маєте почистити. Перегляньте свій договір оренди.

Відмова від послуг зв'язку й комунальних послуг

Зателефонуйте в телефонну компанію та повідомте про те, що ви переїжджаєте. Вона відключить вам телефон. Також компанія може перенаправити надавані вам послуги на вашу нову адресу. Якщо ви цього не зробите, ви можете бути змушені сплачувати рахунки за телефон після того, як виїдете з житла. Якщо ви сплачуєте за електрику, газ або паливо, ви також маєте скасувати і їх. Зателефонуйте цим компаніям і попросіть їх відключити вам послуги в день переїзду.

Змініть свою адресу

Працівники поштовою служби мають розуміти, куди вам треба доставляти відправлення. Зв'яжіться з поштовою службою та змініть свою поштову адресу. Це можна зробити на вебсайті пошти Канади. Ця послуга платна:

canadapost.ca/cpc/en/personal/receiving/manage-mail/mail-forwarding.page

Надайте свою нову адресу своєму банку, роботодавцю, школі, у відділ обліку медичного забезпечення, водійських посвідчень, кредитних карток, у податкове агентство, оператору кабельного телебачення та іншим установам. Завітайте на вебсайт служби. Можливо ви можете змінити вашу адресу в Інтернеті.

Послуги компанії з організації переїздів або оренда вантажного автомобіля

Ви можете заплатити компанії з організації переїздів, щоб вона надіслала вам вантажний автомобіль і людей для перевезення ваших речей. Ви також можете орендувати вантажний автомобіль або мікроавтобус і перевезти свої речі самостійно.

Допомога з житлом у Британській Колумбії

BC Housing — урядове агентство провінції. BC Housing надає доступне орендне житло для людей із низьким доходом. Воно також допомагає людям, які відповідають певним критеріям, оплачувати оренду. BC Housing також містить перелік місць, до яких можна звернутися за допомогою з житлом у Британській Колумбії.

Дізнайтеся, чи можете ви розраховувати на допомогу з житлом. Завітайте на вебсайт BC Housing або зверніться до цієї організації, щоб отримати інформацію про програми. Регіон Ванкувера: 604 433-2218
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 257-7756
bchousing.org/housing-assistance/program-finder

Субсидоване житло

Уряд Британської Колумбії може надати фінансову допомогу або допомоги з виплатою орендних платежів людям, які відповідають певним критеріям. Це називається субсидованим житлом. Організація BC Housing субсидує житло людям із низьким рівнем доходу. Вартість оренди залежатиме від розміру сім'ї та сукупного сімейного доходу.

Щоб розраховувати на допомогу з житлом, ви й ваша родина повинні:

- проживати у Британській Колумбії протягом повного року до моменту подання заяви на отримання такого житла;
- постійно проживати у Британській Колумбії;
- мати сукупний сімейний дохід нижче рівня, встановленого BC Housing для вашого регіону.
- Відповідати одному з наступних критеріїв:
 - наявність канадського громадянства не в процесі спонсорства
 - законний в'їзд у Канаду задля постійного проживання не на умовах спонсорства;
 - наявність заяви на отримання статусу біженця;
 - особа, чиє спонсорство розірване.

bchousing.org — виконайте пошук за словами «Subsidized housing»

Rental Assistance Program

Програма Rental Assistance Program допомагає працюючим родинам із низьким рівнем доходу сплачувати щомісячні орендні платежі.

Критерії, яким мають відповідати родини, щоб мати право на участь у цій програмі:

- проживання у Британській Колумбії протягом повного року (12 місяців) до моменту подання заяви;
- принаймні 1 дитина на утриманні в домогосподарстві;
- наявність роботи протягом певного періоду протягом року, що минув;
- мати сукупний сімейний дохід нижче рівня, встановленого BC Housing для вашого регіону.

Кожний член домогосподарства має відповідати одному з наступних критеріїв:

- наявність канадського громадянства не в процесі спонсорства
- законний в'їзд у Канаду задля постійного проживання не на умовах спонсорства;
- наявність заяви на отримання статусу біженця;
- особа, чиє спонсорство розірване.

bchousing.org — виконайте пошук за словами «Rental Assistance Program»

Допомога в притулку для орендарів похилого віку

Організація Shelter Aid for Elderly Renters (SAFER) щомісяця робить виплати літнім людям, щоб допомогти їм покрити видатки на оренду.

Щоб мати право на таку допомогу, ви маєте відповідати наступним критеріям:

- вік 60 років або старше;
- мати сукупний сімейний дохід нижче рівня, встановленого BC Housing для вашого регіону.

Кожний член домогосподарства має відповідати одному з наступних критеріїв:

- наявність канадського громадянства не в процесі спонсорства
- законний в'їзд у Канаду задля постійного проживання не на умовах спонсорства;
- наявність заяви на отримання статусу біженця;
- приватна особа, яка надавала фінансову підтримку, більше не може цього робити.
- проживання у Британській Колумбії протягом повного року (12 місяців) до моменту подання заяви;

bchousing.org — виконайте пошук за словом «SAFER»

Реєстр житла

Реєстр житла містить перелік орендного житла BC Housing по всій провінції. Завітайте на цей вебсайт, щоб знайти будинок у вашому регіоні. У переліку ви знайдете інформацію про те, як подати заяву на кожне житло.

bchousing.org/housinglistings

Житлові кооперативи

Що таке житловий кооператив?

Членство в житловому кооперативі відрізняється від оренди. В орендному житлі ви є орендарем. Хтось інший володіє житлом, а ви оплачуєте його використання. У кооперативах власниками житла є його мешканці. Кооперативи є некомерційними організаціями. Вони заробляють гроші, щоб сплачувати витрати на будинок. Мешканці є членами кооперативу. Управління кооперативом здійснює рада директорів. Членів ради директорів обирають члени кооперативу. Всі члени кооперативу сплачують щомісячні платежі за житло. У кооперативах є групові правила, але немає орендодавця. Члени можуть залишатися в кооперативі доти, доки виконують його правила. Кооператив не може виселяти мешканців для реновації (ремонт) або продавати будинок. Тому проживання в кооперативі може бути більш надійним, ніж у орендованому житлі.

Організація Co-operative Housing Federation Британської Колумбії має відео, яке пояснює правила проживання в кооперативі.

chf.bc.ca/what-is-a-co-op

Деякі житлові кооперативи також пропонують спеціальні приміщення з меншою орендною платою для людей із низьким рівнем доходу. Це називається орендним платежем залежно від доходу (RGI). Люди з високим доходом сплачують вищі орендні платежі, а люди з низьким — нижчі. Для отримання права на RGI у кооперативних приміщеннях слід подати заяву. Кооперативи можуть мати спичок очікування, перебування в якому може тривати досить довго.

Членство у кооперативі

Щоб стати членом кооперативу, ви маєте подати заяву. Зайдіть на вебсайт Co-operative Housing Federation Британської Колумбії та натисніть Find a Co-op, щоб переглянути перелік усіх кооперативів. На цьому вебсайті ви не можете подати заяву на членство в кооперативі, оскільки кожний кооператив має власний процес подання заяв. Інформацію про те, як подати заяву, можна знайти в Інтернеті, а потім звернутися до кооперативу напругу.

Ви також можете спробувати знайти кооперативи, які відповідають вашим вимогам. Ви можете знайти кооперативи, які приймають заяви прямо зараз. Ви можете знайти кооперативи, які пропонують послугу знижених орендних платежів «rent-geared-to-income» (RGI).

Організація Co-operative Housing Federation у Британській Колумбії.
Регіон Ванкувера: 604 879-5111
Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 879-5111
Острів Ванкувер: 250 384-9444
Безкоштовна гаряча лінія: 1 877 384-9444
chf.bc.ca

Придбання житла

Придбання житла — серйозне рішення. Багато людей звертаються до компаній з продажу нерухомості за допомогою. Агенти з нерухомості допоможуть вам знайти будинок, квартиру або кондомініум. Вони можуть допомогти вам домовитися про кращу ціну й пояснити юридичні тонкощі. Також із юридичними питаннями може допомогти юрист. Шукайте житло, що продається, й дізнавайтеся, скільки воно коштує:
realtor.ca

Більшості людей доводиться брати кредити, щоб придбати житло. Це називається іпотекою. Іпотеку можна взяти в банку, кредитній спілці або трастовій компанії. Ви маєте сплатити комісію за позичені вам гроші. Кожний позикодавець має різну іпотечну комісію. Порівняйте іпотечні комісії різних банків і компаній, щоб знайти найвигіднішу пропозицію.

На вебсайті Canada Mortgage and Housing Corporation ви знайдете інформацію про придбання будинку й отримання іпотеки: cmhc-schl.gc.ca

Якщо ви є власником свого будинку, вам потрібно купити на нього страховку. Ви також маєте застрахувати майно (речі, якими володієте). Якщо ваше житло або майно буде пошкоджене (наприклад, через пожежу, повінь, землетрус або крадіжку), страхова компанія компенсує вам більшу частину витрат.

Ви також маєте оплачувати всі комунальні послуги. До комунальних послуг відносяться постачання води, електроенергії, телефонний зв'язок, Інтернет, опалювання, каналізація (туалет) і вивезення відходів.

Послуги водопостачання й каналізації надає місцевий уряд. Він виставлятиме вам рахунок щомісяця або раз на два місяці. Інші комунальні послуги надаються приватними компаніями. Ви маєте звернутися до них самостійно, щоб придбати послуги та оплачувати рахунки.

Для отримання додаткової інформації про придбання будинку завітайте на вебсайт уряду Британської Колумбії WelcomeBC.Welcomebc.ca – Шукайте “Find a place to live”

Як стати орендодавцем?

Якщо ви є власником будинку або кондомініуму, ви можете здавати житло в ньому. Орендодавці мають права й обов'язки. Ви маєте їх чітко розуміти.

На вебсайті організації Residential Tenancy Branch наведено корисну інформацію. Там ви знайдете інструменти й інформацію для орендодавців-новачків. Ви можете переглянути відео, прочитати поради, завантажити довідкові таблиці й знайти посилання на інші вебсайти: gov.bc.ca/landlordtenant

i Куди звернутися за допомогою?

Для отримання додаткової інформації про те, як орендувати чи купити житло, завітайте на вебсайт уряду Британської Колумбії WelcomeBC:

welcomebc.ca/Start-Your-Life-in-B-C/First-Few-Days/Find-a-Place-to-Live

Співробітники вашого місцевого агентства з розселення нададуть вам інформацію про те, як знайти житло. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти
welcomebc.ca/temporaryresidents

Residential Tenancy Branch
Регіон Ванкувера: 604 660-1020
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-8779
Ел. пошта: HSRTO@gov.bc.ca
gov.bc.ca/landlordtenant

Tenant Resource & Advisory Centre (TRAC)
Довідкова лінія про права орендарів
Великого Ванкувера/Гаряча лінія
для орендарів
Регіон Ванкувера: 604 255-0546
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-1185
tenants.bc.ca

BC Human Rights Clinic
Регіон Ванкувера 604 622-1100
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 685-6222
Ел. пошта: infobchrc@clasbc.net
bchrc.net

BC Human Rights Tribunal
Регіон Ванкувера: 604 775-2000
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 440-8844
Ел. пошта: BCHumanRightsTribunal@gov.bc.ca
bchrt.bc.ca

Канадська комісія з прав людини
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 214-1090
chrc-ccdp.ca

ГРОШІ ТА БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

Визначення термінів

Канадська валюта

Покупки

Застави, компенсації та обмін
Магазини секонд-хенд і
гаражні розпродажі
Метрична й британська
система вимірювання

Банківські послуги

Відкриття банківського рахунку
Типи рахунків
Оплата готівкою, дебетовою,
кредитною картою або чеком
Банкомати
Проведення банківських операцій
телефоном, через Інтернет або
за допомогою смартфона
Надсилання грошей у інші країни
Отримання додаткової інформації
про банківське обслуговування

Виконання

комерційних операцій із приватними компаніями

Заборгованість

Кредити й іпотека

Сплата податків

Податок на дохід
Податки на продаж і кредити
Допомога на дітей у Канаді
Податки на власність
Податок на передачу
права власності

Фінансова допомога для людей похилого віку

Страхування по старості
Гарантована надбавка до пенсії
Надбавка для людей похилого віку

Інвестування грошей

Більш докладна інформація

Визначення термінів

Чек — паперовий документ, який обіцяє сплату грошей. Чек показує банку, скільки грошей слід видати особі, на яку його виписано.

Кредит — надання грошей у борг. Це слово також використовується щодо наступного:

- Кредитні картки: картки, які використовуються для придбання товарів або послуг. Власник кредитної картки бере у банка або кредитної спілки гроші у борг, щоб придбати щось зараз, а сплатити потім. У разі несвоєчасної оплати власник кредитної картки має сплатити більше грошей (процент).
- Кредитний рейтинг: канадці, які беруть гроші у борг, мають кредитний рейтинг. Якщо ваш кредитний рейтинг високий, компанії та орендодавці знають, що ви сплатите гроші, які позичите. Якщо ваш кредитний рейтинг низький, у минулому ви не сплачували своїх позик. Деякі орендодавці не здають житло людям із поганим кредитним рейтингом.
- Перевірка кредитної історії — перевірка наявності у вас достатньої кількості грошей для оплати. Перевірка кредитної історії пов'язана з вашим кредитним рейтингом. Якщо ви захочете орендувати житло або подати заяву на отримання кредитної картки, вас можуть попросити пройти перевірку кредитної історії.
- Переплата: ситуація, коли ви сплатили більше грошей, ніж заборгували, за щось, що постійно використовуєте, наприклад за водопостачання. У такому випадку ви не зможете забрати гроші назад. Замість цього переплата використовуватиметься для оплати ваших майбутніх рахунків.

Борг — ситуація, коли ви заборгували гроші банку, іншій фінансовій організації або людині. Це стосується кредитів, іпотеки та боргів за кредитною картою.

Відповідність критеріям — умови, відповідність яким дозволяє вам розраховувати на щось. Щоб відповідати критеріям отримання кредиту, ви повинні мати достатньо грошей або достатній дохід, щоб мати змогу виплатити борг. Щоб користуватися програмами урядової підтримки, ви маєте відповідати їх вимогам. Такі вимоги можуть стосуватися розміру вашого доходу, вашого віку або статусу громадянства.

Відсоток — вартість послуги з надання вам грошей у борг. Це сума, яку банк нараховує вам при використанні вами грошей банку. Наприклад, якщо берете у борг 1000\$, вам може бути нарахований відсоток у сумі 1%. Це означає, що ви маєте сплатити 10\$ на додаток до позиченої вами суми в 1000\$.

Тіло кредиту — точна сума позичених вами коштів. Якщо ви берете у борг 1000\$, ви маєте сплатити тіло кредиту (1000\$) плюс відсоток (плату за те, що вам дали гроші у борг).

Квитанція — паперовий документ або електронний лист, наданий магазином або компанією як доказ того, що ви сплатили за товар. Також у квитанції вказується, що ви придбали й коли за це сплатили.

Програма безпеки/ПЗ безпеки — програми та ПЗ для захисту вашого комп'ютера й вашої особистої інформації.

Транзакція — запис про гроші, які були переведено на ваш банківський рахунок (або кредитну картку) або з нього.

Канадська валюта

Валютою Канади є канадські долари.
1 канадський долар (\$) дорівнює 100 центам (¢).

Гроші також називають готівкою. Готівка може бути у вигляді металевих або паперових грошей. Паперові гроші мають номінал 5\$, 10\$, 20\$, 50\$ і 100\$. Канадські монети бувають 5 типів.

нікель = 5 центів (0,05\$)

дайм = 10 центів (0,10\$)

квортер = 25 центів (0,25\$)

луни = 1 долар (1,00\$)

туни = 2 долара (2,00\$)

Одноцентові монети (0,01\$) називаються «пенні». Канадський уряд більше не виготовляє пенні. Найменшою грошовою одиницею є 1 нікель (5 центів).

У багатьох випадках ціни включають центи (наприклад, «1.99\$»). Якщо ви сплачуєте готівкою, магазини округляють ціни в меншу або більшу сторону до найближчих 5 центів. Причина полягає в тому, що монет у 1 цент немає.

- Якщо ціна складає 1,01\$ або 1,02\$, ви сплатите 1,00\$.
- Якщо ціна складає від 1,03\$ до 1,07\$, ви сплатите 1,05\$.
- Якщо ціна складає від 1,08\$ або 1,09\$, ви сплатите 1,10\$.

Якщо ви платите кредитною або дебетовою картою, ви сплатите точну вартість.

Покупки

Більшість магазинів відчиняються о 9:00 або о 10:00 і зачиняються о 17:30 або 18:00. Деякі магазини, торгові центри або моли можуть працювати до пізнього вечора. Багато магазинів закриті у неділю. Більшість продуктових магазинів і великих супермаркетів працюють 7 днів на тиждень.

У Британській Колумбії ви маєте сплачувати податки за більшість товарів і послуг, які ви купуєте. Є 2 типи податків: податок на продаж провінції (PST) та податок на товари й послуги (GST). PST становить 7%, а GST — 5%. Іноді вам треба сплатити лише 1 податок. Іноді вам треба сплатити обидва. Ціни на більшість товарів і послуг не містять податків. Податки додаються до ціни, коли ви сплачуєте за них. Ціна товару може становити 10\$, але на касі за нього доведеться сплатити 11,20\$. Додаткова сума в 1,20\$ є податком: 50 центів за PST та 70 центів за GST. Ціни в магазинах є фіксованими. У магазинах покупці не торгуються (не просять знизити ціну).

На деякі спеціальні товари нараховуються додаткові податки. Додаткові податки нараховуються на алкогольну, тютюнову продукцію, електронні сигарети й вейпи, бензин і автомобілі.

Застави, компенсації та обмін

Коли ви купуєте напої в пляшках і банках, ви сплачуєте невелику суму в якості застави. Коли ви повертаєте пусті пляшки й банки, ви отримуєте вашу заставу назад. Ви можете повернути пусті пляшки й банки в магазин, у якому їх купили. Ви також можете здати їх у пункт вторинної переробки за винагороду (тобто отримати свою заставу назад).

Іноді ви можете купити товар, а потім зрозуміти, що він вам не пасує або не працює. Ви можете вирішити позбавитися від цього. Якщо ви ще не використовували такий товар, ви можете повернути його в магазин. Перш ніж купляти товар, дізнайтеся про правила повернення. У різних магазинах можуть діяти різні правила. Деякі магазини не приймають товар назад. Деякі пропонують компенсацію (повертають вам гроші). Інші пропонують вам кредити та можливість поміняти товар на інший.

Завжди зберігайте квитанцію. Він підтверджує, коли й де ви купили товар. Більшість магазинів не приймають товари й не міняють їх без квитанції.

Магазини секонд-хенд і гаражні розпродажі

Деякі люди продають свій уживаний одяг, меблі й інші побутові товари. Зазвичай ціна на ці речі дуже низька. Деякі люди здають уживані товари в магазин. Магазини секонд-хенд (або економ-магазини) безплатно приймають уживані речі й продають їх за низькими цінами. Часто магазини допомагають коштами членам громади. Також ви можете продавати та купувати речі в комісійних магазинах. Комісійні магазини дорожчі за секонд-хенди. Вони дають власнику певну суму за вживані товари після їх продажу. Якщо у вас є непотрібні речі, ви можете віднести їх у секонд-хенд або в комісійний магазин.

Іноді люди продають свої вживані речі перед своїми будинками. Це називається гаражним розпродажем. Зазвичай гаражні розпродажі проводяться у вихідні. Об'яви про такі розпродажі шукайте в розділах Classified Ads у газетах. Ви також можете виконати пошук у Інтернеті. Більшість людей устанавлюють знаки з об'явами про розпродаж на дорогах біля своїх будинків. Ціни на гаражних розпродажах зазвичай нижчі за ціни в секонд-хендах. На таких розпродажах ви можете попросити власника про знижку.

Багато людей купують і продають товари в Інтернеті. Існує багато вебсайтів, на яких можна купувати та продавати вживані товари. Такі вебсайти називають buy-sell-trade. Вони є у більшості міст і містечок. Виконайте в Інтернеті пошук за словами «buy-sell-trade» і назвою вашої громади.

Метрична й британська система вимірювання

Канада офіційно використовує метричну систему вимірювання:

- відстані та швидкості (у кілометрах або км);
- палива (в літрах або л);
- температури (в градусах Цельсія або °C).

Однак канадці також використовують британську систему вимірювання маси (в унціях і фунтах). Ціна на продукти харчування може вказуватися за грами або кілограми, або за унції та фунти.

Банківські послуги

Відкриття банківського рахунку

Рахунок можна відкрити в банку, кредитній спілці або трастовій компанії. Ознайомтеся з умовами різних банків і компаній, перш ніж вибрати установу для відкриття рахунку. Дізнайтеся про типи рахунків і комісії. Іноді вам доводиться сплачувати комісію, коли ви робите вклад (депозит), переміщення (переведення) або зняття (виведення) грошей. По деяким рахункам ви отримуєте відсоток за наявність грошей на них. Ставте питання про банківські комісії та відсотки.

Типи рахунків

Контокорентні рахунки

Такі рахунки дозволяють виконувати оплату за допомогою спеціальних паперових чеків. Більшість канадців більше не використовують чеки. Більшість канадців користуються онлайн-банкінгом і дебетовими картками для повсякденних транзакцій і закупівель. По деяким контокорентним рахункам нараховується щомісячна плата за обслуговування, а по іншим плата нараховується за виконання різних транзакцій. Більшість таких рахунків не передбачають нарахування процентів.

Накопичувальні рахунки

Всі накопичувальні рахунки передбачають нарахування процентів. Різні банки пропонують різні проценти. Більшість накопичувальних рахунків не передбачають можливість виписування чеків.

Накопичувальні контокорентні рахунки

Ці накопичувальні рахунки передбачають нарахування процентів. Ви також можете виписувати чеки. Різні банки пропонують різні комісії та відсотки.

Строкові депозити й гарантовані інвестиційні сертифікати (GIC)

Такі рахунки зазвичай передбачають виплату вищого проценту ніж

накопичувальні рахунки. Однак ви маєте тримати гроші на них протягом певного періоду (строку). Після того як ви покладете на такий рахунок гроші, ви маєте почекати закінчення строку його дії, щоб зняти їх. Якщо ви знімаєте гроші достроково, ви втратите якусь частину або весь процент.

Оплата готівкою, дебетовою, кредитною картою або чеком

Багато канадців використовують готівку для оплати. Однак більшість із них сьогодні використовують дебетові й кредитні картки. Дебетові картки дозволяють вам використовувати гроші з вашого банківського рахунку для оплати. Більшість магазинів і ресторанів приймають дебетові картки. Дебетову картку ви можете отримати у своєму банку або в кредитній спілці.

Кредитні картки дозволяють купувати зараз, а платити потім. Ви можете отримати кредитні картки в банках, супермаркетах і на заправках. Якщо ви не виплатите повну суму місячних витрат на кредитній картці, ви маєте сплатити відсоток. Різні компанії, що випускають кредитні картки, нараховують різні відсотки. Дізнайтеся відсоток, який вони

нараховують. Він може суттєво вплинути на суми, які вам доведеться сплачувати. Див. розділ «Заборгованість» на стор. 51.

Захищайте ваші дебетові та кредитні картки так само, як і гроші. Зберігайте їх у безпечному місці.

Щоб використовувати дебетову або кредитну картку, вам потрібен секретний номер (персональний ідентифікаційний номер або PIN). Захищайте ваш PIN-код.

Деякі канадці використовують дебетові або кредитні картки за допомогою своїх смартфонів, і в деяких місцях оплату можна здійснювати шляхом сканування екрану телефону. Ви також можете прикласти свою кредитну або дебетову картку для оплати. При прикладанні картки вводити PIN-код не потрібно.

Замість готівки іноді використовують чеки. Багато магазинів чеки не приймають. Перш ніж здійснювати покупки, запитайте касира, чи приймають вони чеки. Для оплати чеком вам знадобиться посвідчення особи.

Банкомати

Банки, кредитні спілки та деякі трастові компанії мають банкомати. Вони також називаються АТМ.

Щоб скористатися банкоматом, вам потрібна дебетова картка вашого банку або кредитної спілки. У банкоматі також можна зняти готівку з кредитної картки, але при цьому доведеться сплатити вищий відсоток.

АТМ працюють 24 години на добу. Їх можна знайти в продуктових магазинах та інших громадських місцях. Зняти гроші або перевірити рахунок можна в будь-якому банкоматі. Якщо банкомат належить іншому банку або компанії, ймовірно вам доведеться сплатити невелику комісію. Дізнайтеся у своєму банку, коли та де вони знімають додаткову комісію. Можливо, для оплати рахунків, внесення грошей на депозити або переведення грошей вам доведеться використовувати тільки ті АТМ, які належать вашому банку.

Проведення банківських операцій телефоном, через Інтернет або за допомогою смартфона

Багато канадців виконують банківські операції в Інтернеті з домашніх комп'ютерів або смартфонів. Ви можете перевіряти баланс на ваших рахунках, надсилати або отримувати гроші, переводити гроші між рахунками та сплачувати свої рахунки. Деякі банки пропонують свої послуги на різних мовах.

Також банківські операції можна виконувати за допомогою телефона. Для цього ви маєте зателефонувати в банк і відповісти на секретні питання.

Деякі банки пропонують додатки для мобільних телефонів для виконання банківських операцій через Інтернет. Деякі додатки дозволяють робити фотографії чеків і депозитів на вашому рахунку за допомогою смартфона. Запитайте ваш банк або кредитну спілку про їхні послуги інтернет та мобільного банкінгу.

Будьте дуже обережні при виконанні банківських операцій у Інтернеті. Злочинці можуть вкрати вашу інформацію та гроші через Інтернет. Заходьте у свій банківський

рахунок лише з власного комп'ютера. Не використовуйте загальнодоступні комп'ютери (наприклад, у бібліотеці). Установіть програму для захисту системи. Використовуйте захищене приватне інтернет-підключення. Не використовуйте загальнодоступну мережу Wi-Fi для входу в банківський рахунок. Не відповідайте на електронні листи із запитом про надання інформації про ваші рахунки. Не натискайте на жодні посилання в електронних листах і текстових повідомленнях від незнайомих відправників. Це можуть бути шахрайські електронні листи або повідомлення. Шахраї можуть надіслати вам вірус, який дозволить їм красти вашу інформацію.

На вебсайті Асоціації канадських банків ви знайдете корисну інформацію про те, як розпізнати банківське шахрайство.
cba.ca/staying-safe-online

Надсилання грошей до інших країн

Ви можете надсилати гроші людям у інших країнах через банк або компанії з обміну валют. Ви також можете надіслати поштою платіжне доручення. Платіжні доручення можна надсилати з банку, компанії з обміну валют або поштового відділення. Перш ніж надіслати гроші, переконайтеся, що платіж буде прийнятий в країні, в яку ви його надсилаєте. Деякі установи не приймають платежі певних типів.

Для надсилання грошей в іншу країну ви ймовірно матимете сплатити додаткову комісію. Різні компанії нараховують різні комісії. Дізнайтеся комісії в різних компаніях.

Отримання додаткової інформації про банківське обслуговування

На вебсайті Асоціації канадських банків ви знайдете відповіді на багато питань про банківський сектор Канади.
bankingquestions.cba.ca/bankingfornewcomerstocanada

Дізнайтеся, як правильно вибирати банківський рахунок, про кредитні та дебетові картки, мобільні платежі, чеки, іпотеку, безпеку в Інтернеті та багато інших банківських операцій:
bankingquestions.cba.ca

Виконання комерційних операцій із приватними компаніями

Іноді приватні компанії бажать, щоб ви сплатили за послуги до виконання роботи (наприклад, коли ви наймаєте компанію для ремонту будинку). Може бути досить складно зрозуміти, чи виконає компанія роботу, за яку ви їй заплатили.

Організація Better Business Bureau (BBB) — некомерційна організація, яка допомагає людям знаходити компанії, яким можна довіряти. Компанії, які долучилися до BBB, мають відповідати певним стандартам ведення бізнесу. Якщо у клієнтів виникають проблеми з компаніями, вони можуть повідомити про це BBB. Якщо ви збираєтесь вести комерційну діяльність із приватною компанією, спочатку зателефонуйте BBB. Також вона допоможе вам у разі виникнення проблем із приватними компаніями.

Регіон Ванкувера: 604 682-2711

Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 803-1222
bbb.org/mbc

Острів Ванкувер, острови Галф, річка Пауел і Хайда-Гвай: 250 386-6348

Безкоштовна гаряча лінія: 1 877 826-4222
bbb.org/en/ca/local-bbb/bbb-serving-vancouver-island

Заборгованість

Іноді люди беруть гроші в борг, щоб щось придбати зараз, а сплатити за це пізніше. Однак може статися так, що людина не зможе вносити платежі. Якщо це станеться з вами, зверніться до людей, яким ви заборгували гроші. Іноді можна домовитися про зменшення суми платежів.

Не соромтеся та не відчувайте провини, якщо у вас виникли фінансові проблеми. Це стається з багатьма канадцами. Якщо ви не будете нічого робити, сума вашого боргу дуже швидко зросте. Чим більшим ставатиме ваш борг, тим складніше буде його сплачувати.

Якщо у вас не вистачає грошей для своєчасного здійснення платежів, зверніться до Credit Counselling Society. Ця організація

допомагає людям, які мають проблеми з боргами та кредитами. Також вона пропонує консультації та навчання.

Безкоштовний номер: 1 888 527-8999
nomoredebts.org

Є й інші компанії, які надають консультації з питань виплати боргів. Вони беруть платню за свої послуги.

Позики та іпотека

Позика - це гроші, які ви берете в борг у банків, кредитних спілок або інших позикодавців. Наприклад, можна взяти позику на придбання автомобіля. Щомісяця вони мають повертати частину позичених грошей (тіло кредиту) та сплачувати додаткову суму (процент). Коли ви подаєте заяву про надання вам позики, ви маєте надати докази того, що ваш дохід дозволить вам своєчасно повернути позику.

Іпотека — це кошти, які ви позичаєте для придбання будинку або квартири. Іпотеки надають банки, кредитні спілки й іпотечні компанії. Докладнішу інформацію див. на стор. 42.

Сплата податків

Канадці сплачують податок з доходу та за більшість товарів, які купують. Уряди використовують ці податки для утримання доріг, парків, громадських центрів, пунктів медичної допомоги, добробуту, шкіл і університетів.

Податок на дохід

Всі дорослі, які проживають у Британській Колумбії, мають щороку оформляти (заповнювати й надсилати) податкову декларацію. Ви повинні надсилати декларацію федеральному уряду. У ній буде вказано, скільки податків ви маєте сплатити з вашого доходу. Якщо ваш дохід високий, ваші податки можуть підвищуватися. Якщо ваш дохід низький, ваші податки можуть знижуватися. Декларація податків на дохід також допоможе вам дізнатися, чи можете ви претендувати на податкові субсидії або інші пільги.

Роботодавці вираховують (беруть) податок на дохід із зарплати працівників і сплачують його державі. Якщо робітник відрахує занадто високу суму податку, федеральний

уряд здійснить повернення. Якщо робітник відрахує недостатню суму податку, йому ймовірно доведеться сплатити більше.

Ви маєте звітувати про весь дохід від інвестицій. Ви також маєте звітувати про дохід, який отримуєте за межами Канади.

Навіть якщо ви не маєте жодного доходу в Канаді, ви все одно маєте оформлювати федеральну податкову декларацію.

Податкову декларацію можна оформлювати різними способами. Ви можете заповнити та роздрукувати її, а потім надіслати поштою. Ви також можете заповнити її на вебсайті. При першому заповненні декларації податку на дохід у Британській Колумбії ви маєте надіслати її друковану копію поштою. Для отримання додаткової інформацію завітайте на вебсайт податкової служби Канади: cra.gc.ca

Щороку програма Community Volunteer Income Tax Program допомагає понад пів мільйону канадців з оформленням їх податкових декларацій. canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/community-volunteer-income-tax-program.html

Ви також можете заплатити комусь, щоб вам допомогли, наприклад бухгалтеру або компанії з розрахунку податків.

Податки на продаж і кредити

Уряди Британської Колумбії та Канади оподатковують багато товарів, які ви купляєте. Це називається податком на продаж. Податок на продаж не включається в ціну більшості товарів. Він додається до вашого рахунку, коли ви оплачуєте куплені товари. Неоподаткованими є такі товари першої необхідності, як продукти харчування і одяг.

Люди з низьким рівнем доходу можуть бути включені в програму податкових субсидій (платежів) урядів Британської Колумбії та Канади.

Субсидії на податки на продаж у Британській Колумбії gov.bc.ca/gov/content/taxes/income-taxes/personal/credits/sales-tax

Субсидії на GST податкової служби Канади canada.ca/en/revenue-agency/services/child-family-benefits/goods-services-tax-harmonized-sales-tax-gst-hst-credit.html

Допомога на дітей у Канаді

Canada Child Benefit («Допомога на дитину в Канаді») — це щомісячна виплата для допомоги сім'ям з дітьми віком до 18 років. cra-arc.gc.ca/bnfts/ccb/menu-eng.html

Податки на власність

Якщо ви є власником будинку, ви маєте сплачувати податок на власність. Житло, в якому ви проживаєте більшу частину часу, називається вашим основним місцем проживання. Програма гранів власникам житла Home Owner Grant Program допомагає жителям Британської Колумбії, які відповідають певним критеріям, знизити суму податку на власність за житло, яке є їхнім основним місцем проживання.

Якщо ваш дохід низький, а вартість вашого житла висока, сума вашого гранту для власника житла може бути знижена. У такому випадку ви можете подати заяву на допомогу людям із низьким рівнем доходу. Ця допомога компенсуватиме зменшення суми гранту через високу вартість вашого житла.

Отримайте більше інформації та дізнайтеся про те, чи відповідаєте ви критеріям отримання грантів для власників житла: gov.bc.ca/homeownergrant

Програми відтермінування сплати податку на власність

Якщо ви не можете сплатити ваші податки зараз, ви можете попросити про перенесення часу сплати (сплатити їх пізніше). Програми відтермінування сплати податків передбачають кредитування під невеликий відсоток. Власники, які відповідають критеріям, можуть перенести виплату всієї суми податку на власність або її частини, на час, коли зможуть це зробити, продадуть житло, передадуть його комусь іншому або після своєї смерті.

gov.bc.ca/propertytaxdeferment

Податок на передачу права власності

Після того, як зміна власності буде зареєстрована в Британській Колумбії, ви маєте сплатити податок на передачу права власності. Деякі власники житла можуть подати заяву на звільнення від сплати податку:

gov.bc.ca/gov/content/taxes/property-taxes/property-transfer-tax/exemptions

Фінансова допомога для людей похилого віку

Страховання по старості

Пенсійне забезпечення в рамках страхування по старості (OAS) — щомісячні виплати літнім людям віком від 65 років, які мають правовий статус у Канаді та відповідають вимогам щодо проживання. Для отримання цієї допомоги слід подати заяву. Страхування по старості надається урядом Канади.

Canada.ca — виконайте пошук за словами «Old Age Security».

Гарантована надбавка до пенсії

Гарантована надбавка до пенсії (GIS) — щомісячна пільга для людей, які отримують пенсійне забезпечення в рамках страхування по старості, мають низький дохід і проживають у Канаді. Цю надбавку надає уряд Канади.

Canada.ca — виконайте пошук за словами «Guaranteed Income Supplement».

Надбавка для людей похилого віку

Літні люди, які отримують OAS і GIS можуть також відповідати критеріям отримання надбавки для літніх. Якщо ви відповідаєте її критеріям, ви отримуватимете її автоматично. Вона виплачується всім, хто має на неї право. Якщо ви маєте на неї право, вам не потрібно подавати заяву. Сума залежить від вашого доходу. Надбавка надається урядом Канади.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 866-0800
gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «Senior's Supplement Program».

Інвестування грошей

Є багато способів інвестувати гроші. Банки й інші фінансові компанії пропонують можливості для інвестицій, такі як строкові депозити, фонди спільного інвестування, гарантовані інвестиційні сертифікати (GIC) та казначейські векселі. Поговоріть із кимось із вашого банку, кредитної спілки або трастової компанії. Ви також можете звернутися до консультанта з інвестування або фінансового консультанта.

Пам'ятайте, що деякі люди можуть спробувати ввести вас у оману і красти ваші гроші. Шахраї можуть казати, що пропоновані ними інвестиції не містять ризиків або мають гарантований дохід. Вони можуть намагатися налякати вас тим, що ви втратите гарний шанс заробити гроші. Ніколи нікому не давайте ваші гроші, не отримавши підтвердження того, що це безпечно. Дізнайтеся, як виявити шахрайство щодо інвестицій:

investright.org/fraud-awareness/avoid-investment-fraud/

i Куди звернутися, щоб отримати інформацію

- Банківські операції в Канаді cba.ca — виконайте пошук за словами «Banking basics».
- Prosper Canada — вебінари й посібники з фінансової грамотності prospercanada.org — натисніть пункт Resources в меню.
- Інструменти керування грошима для новачків (Prosper Canada): moneymanagement.prospercanada.org.
- Financial Consumer Agency of Canada — пакет фінансових інструментів Canada.ca — виконайте пошук за словами «Your financial toolkit».
- Уряд Канади — керування вашими грошима Canada.ca — виконайте пошук за словами «Financial Consumer Agency».
- Управління у справах споживачів ic.gc.ca/eic/site/oca-bc.nsf/eng/ca02154.html
- Комісія з цінних паперів БК — незалежне агентство уряду провінції. investright.org.
- Товариство кредитних консультацій — надає фінансові інструменти й проводить семінари з фінансової грамотності nomoredebts.org/resources.

МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Визначення термінів

V.C. Health

Реєстрація в MSP

Отримайте свою картку BC Services Card

Тимчасова федеральна програма охорони здоров'я Interim Federal Health Program — для біженців і заявників на отримання статусу біженця

Приватне страхування

Покриття за межами провінції

HealthLink BC

Лікарі

Пошук сімейного лікаря

Призначення прийому

Клініки без попереднього запису, центри термінової та первинної медичної допомоги та віртуальна медична допомога

Віртуальна медична допомога

Надзвичайні медичні ситуації

Лікарні та відділення швидкої допомоги

Виклик швидкої допомоги

Мовна підтримка

Придбання ліків

Оплата рецептурних ліків:
PharmaCare і Fair PharmaCare

Стоматологія

Програма для дітей Healthy Kids

Перевірка зору та виписування окулярів

Медичні заклади

Спеціалізовані приватні клініки

Психічне здоров'я, залежність від алкоголю та інших речовин

Лікування та профілактика

Тютюнова залежність

Вживання вейпів і електронних сигарет

Спорт і фітнес

Здоров'я серця

Захист від грипу

Більш докладна інформація

Підтримка дітей і молоді

Визначення термінів

Пільги — гроші або програми допомоги людям, коли вони хворіють, не мають роботи або не можуть подбати про себе. Роботодавці надають пільги своїм працівникам. Державні органи надають пільги громадянам.

Постачальник медичних послуг — особа, яка піклується про пацієнтів, у системі охорони здоров'я. Мова може йти про лікарів, медсестер і медбратав, стоматологів, спеціалістів із домашнього догляду, фармацевтів тощо.

- **Аудіолог** — спеціаліст, який лікує пацієнтів із проблемами з органами слуху.
- **Стоматолог** — спеціаліст, який перевіряє зуби на наявність дірок, захворювань та інших проблем.
- **Отоларинголог (ENT)** — лікар, який спеціалізується на захворюваннях вух, носа і горла.
- **Лікар загальної практики (GP)** — їх також називають сімейними лікарями. Вони займаються більшістю медичних проблем. З цим лікарем також можна поговорити про емоційні проблеми, психічне здоров'я, харчування та сімейне планування (попередження вагітності та вагітність). Сімейний лікар направить вас до відповідного спеціаліста, якщо вам знадобиться додаткова медична допомога.
- **Акушер** — спеціаліст, який пройшов спеціальне навчання з допомоги під час пологів.
- **Фельдшер** — медсестра чи медбрат, який пройшов спеціальне навчання для безпосередньої роботи з пацієнтами. Він може діагностувати захворювання, замовляти й трактувати лабораторні тести та рекомендувати лікування. Багато жителів Британської Колумбії звертаються саме до фельдшерів, а не до сімейних лікарів.
- **Оптометрист** — лікар, який перевіряє очі на гостроту зору, наявність захворювань і травми.
- **Фармацевт** — спеціаліст, який виконує рецепт, виписаний вашим лікарем. Він видасть вам потрібні ліки в потрібному обсязі й розкаже, як правильно їх приймати. Також він поставить вам запитання про те, які саме ліки ви приймаєте.
- **Спеціалісти** — лікарі, які займаються певними захворюваннями, медичними станами або частинами тіла. Наприклад, є спеціалісти, які займаються захворюваннями шкіри, проблемами слуху, серця, раком, вагітністю, лікуванням малих дітей або літніх людей.

Імунізація — введення людині невеликої кількості вірусу, щоб допомогти їй зберегти здоров'я та не захворіти.

Аптека — магазин, у якому пацієнти можуть отримати ліки (медичні препарати), прописані лікарем або фельдшером. Аптеки також називають «drugstore».

Рецепт — письмова інструкція від лікаря або фельдшера щодо ліків. Він інформує аптеку про те, які ліки потрібні пацієнту, і в якому обсязі.

Вакцинація — введення людині рідкої вакцини голкою.

Вакцина — рідина, яка використовується для імунізації або вакцинації людей. Вакцина вводиться голкою (шляхом ін'єкції), приймається перорально або шляхом розпилення в ніс.

Віртуальна медична допомога — використання технологій, таких як відеодзвінки, щоб допомогти пацієнтам зв'язатися з постачальниками медичних послуг.

В.С. Health

План охорони здоров'я уряду Британської Колумбії називається Medical Services Plan (MSP). Він оплачує базові та необхідні з медичної точки зору послуги з охорони здоров'я. Такі послуги включають певні прийоми лікарів, медичні тести й лікування. Не всі витрати на медичні послуги покриваються MSP. Наприклад, ви маєте оплачувати послуги стоматолога, оптометриста й фізіотерапевта.

MSP призначено для:

- жителів Британської Колумбії, які є громадянами Канади або постійними резидентами;
- жителів Британської Колумбії, які отримують підтримку для біженців;
- закордонних студентів, які мають дозвіл на навчання;
- деяких людей, які мають дозвіл на роботу на 6 місяців або більше.

Дізнайтеся, чи маєте ви право на MSP: gov.bc.ca/gov/content/health/health-drug-coverage/msp/bc-residents/eligibility-and-enrolment

Реєстрація в MSP

Всі жителі Британської Колумбії можуть зареєструватися для отримання MSP. Для реєстрації ви маєте подати заяву. При поданні заяви перевірте правильність написання вашого імені та прізвища (вони мають бути написані так, як зазначено в офіційних документах).

На розгляд вашої заяви може знадобитися до 3-х місяців. Якщо у вас немає MSP, ви маєте придбати приватну медичну страховку. Якщо вам знадобиться медичне обслуговування в Британській Колумбії, а у вас не буде MSP або приватної медичної страховки, вам доведеться сплатити всі медичні витрати самостійно. Ці витрати можуть бути дуже високими.

Для отримання детальнішої інформації про MSP, а також щоб дізнатися, як зареєструватися, зверніться до Health Insurance BC.

Регіон Ванкувера: 604 683-7151

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-7100
gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «MSP for residents».

Додаткові пільги

Якщо ви маєте низький дохід, можливо, ви маєте право на отримання додаткових пільг. Програма додаткових пільг MSP Supplementary Benefits компенсує частину витрат на деякі медичні послуги. Вони включають:

- акупунктуру;
- мануальну терапію;
- масаж;
- натуропатію;
- фізіотерапію;
- нехірургічну подологію.

Щоб отримати право на додаткові пільги, ви маєте прожити в Канаді протягом 12 місяців (одного року) зі статусом громадянина Канади або резидента з дозволом на постійне проживання. Щоб подати заяву, заповніть заяву й направте її Health Insurance BC.

gov.bc.ca/MSP/supplementary_benefits

Медичне страхування для закордонних студентів

Закордонні студенти мають щомісяця сплачувати за медичне обслуговування. Цю плату мають вносити:

- закордонні учні, які вчаться в дитячих садках і державних школах (K-12);
- закордонні студенти вищих навчальних закладів, які мають дозвіл на навчання й право на MSP.

gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «Health fee international students».

Отримайте свою картку BC Services Card

Картка BC Services Card знадобиться вам для отримання послуг з охорони здоров'я. gov.bc.ca/gov/content/governments/government-id/bc-services-card

Виконайте наступні кроки, щоб отримати BC Services Card.

1. Подайте заяву на участь у MSP.

- Заповніть заяву на включення в MSP у Британській Колумбії та надішліть її. gov.bc.ca/mspbresidentforms
 - Заяву також можна подати на вебсайті. gov.bc.ca/MSP/applyforhealthcare
2. Завітайте у відділ видачі посвідчень водія ICBC.
- Після того як ви надішлете ваші документи й заяву, ви отримаєте листа поштою. Візьміть листа у відділ видачі посвідчень водія ICBC. Вам також потрібно буде взяти 2 документи, що посвідчують особу.
- Дізнайтеся, яке саме документи, що посвідчують особу вам знадобляться. icbc.com — виконайте пошук за словами «Service card accepted ID».
 - Знайдіть відділ ICBC поблизу від вас. icbc.com/locators

Дітям до 19 років, людям віком 75 років і старшим, а також людям, які мають дозвіл на навчання й роботу, не потрібно приходити в офіс ICBC. Картка BC Services Card, яку ви отримуєте, не матиме фото. gov.bc.ca/gov/content/governments/government-id/bc-services-card/types-of-cards/non-photo

Картки BC Services Card із фото є більш надійними. Якщо таку картку вкрадуть, ніхто не зможе скористатися нею. Якщо ви людина похилого віку або маєте дозвіл на роботу або навчання, і ви бажаєте отримати картку BC Services Card із фото, завітайте у відділ видачі посвідчень водія ICBC.

Тимчасова федеральна програма охорони здоров'я — для біженців і заявників на отримання статусу біженця

Програма Interim Federal Health Program забезпечує обмежене тимчасове медичне страхування для переміщених біженців, осіб, які відносяться до захищених категорій населення, а також заявників на отримання статусу біженців і залежних від них осіб. Ця програма призначена для людей, які не можуть отримати медичне страхування провінції або придбати приватну медичну страховку. Вона включає базові медичні послуги, такі як прийоми лікаря,

відвідування лікарень, екстрені медичні послуги, а також екстрена стоматологічна й офтальмологічна допомога. canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/refugees/help-within-canada/health-care/interim-federal-health-program.html

Люди, які відповідають вимогам програми Interim Federal Health Program, мають звертатися до зареєстрованих постачальників медичних послуг. Перелік зареєстрованих у програмі постачальників медичних послуг. ifhp-pfsi.medavie.bluecross.ca/en/search-ifhp-providers/

Приватне страхування

MSP покриває не всі медичні послуги. Наприклад, MSP не покриває послуги стоматології. Якщо ви бажаєте, щоб ваше страхування покривало більше медичних витрат, ви можете придбати страховку в приватній компанії. gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «MSP not covered».

Деякі послуги, не включені в MSP, необхідно оплатити під час прийому. Попросіть надати вам квитанцію та надішліть її вашій страховій компанії. Страхова компанія компенсує ваші витрати частково або повністю. Деякі медичні установи направлять рахунок безпосередньо вашій страховій компанії. Цей процес називається «прямим виставленням рахунків». Запитайте про те, як необхідно оплатити рахунок, щоб зрозуміти всі аспекти.

Покриття за межами провінції

Якщо ви відвідуєте інші канадські провінції, ви можете придбати додаткову медичну страховку. Зверніться до Health Insurance BC, щоб дізнатися, чи вам потрібне додаткове покриття. Регіон Ванкувера: 604 683-7151
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-7100
gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «MSP benefits outside BC».

HealthLink BC

Інформація та рекомендації надаються цілодобово та без вихідних по телефону, на

вебсайті, через мобільний додаток і у вигляді друкованої інформації. Всі послуги HealthLink BC надаються безкоштовно.

HealthLink BC не надає послуги з лікування екстрених станів. У екстреному медичному випадку телефонуйте 9-1-1.

Телефонуйте 8-1-1. Якщо ви нічого не чуєте або чуєте погано, телефонуйте 7-1-1.

- Зверніться до медсестри/медбрата або зверніться за допомогою з пошуком послуг у вашій громаді. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень.
- З дієтологом можна обговорити питання, що стосуються харчування: здорове харчування й поживні речовини. Режим роботи: з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 17:00.
- Обговоріть питання, пов'язані з фізичною активністю та вправами. Режим роботи: з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 17:00.
- З питаннями щодо ліків звертайтеся до фармацевта. Режим роботи: щовечора й вночі з 17:00 до 9:00

HealthLink BC надає послуги усного перекладу понад 130 мовами. Коли зателефонуєте на номер 8-1-1, назвіть свою мову (наприклад, «пенджабі»).

Вебсайт: HealthLinkBC.ca

- На цьому вебсайті ви знайдете інформацію на понад 5000 тем, що стосуються здоров'я, харчування, ліків, фізичної активності й медичних препаратів.
- Якщо ви почуваетесь зле, ви можете перевірити на цьому вебсайті свої симптоми (ознаки захворювання), щоб дізнатися, що маєте робити.
- Інформація надається арабською, китайською, французькою, корейською, іспанською, в'єтнамською мовами, а також на фарсі й пенджабі.
HealthLinkBC.ca/services-and-resources/translated-resources
- HealthLink BC також має додаток для смартфонів. За його допомогою ви можете знайти клініки без попереднього запису, лікарні, відділення екстреної допомоги, пункти вакцинації, аптеки, лабораторії, а також центри термінової та первинної допомоги. Завітайте на HealthLinkBC.ca/app

Пошук сімейного лікаря або фельдшера

Знайти сімейного лікаря або фельдшера, який погодиться взяти вас своїм пацієнтом, може бути досить складно. Але не здавайтеся та питайте в людей порад. У вашій громаді можуть періодично з'являтися нові постачальники медичних послуг.

- В організації Division of Family Practice вам можуть порадишити переліки очікування, в яких ви можете зареєструватися для пошуку лікаря у вашій громаді. Щоб знайти Division of Family Practice у вашій громаді, завітайте на вебсайт: divisionsbc.ca/divisions-in-bc
- Коледж British Columbia College of Nursing Professionals має каталог фельдшерів. Знайдіть каталог фельдшерів у вашій громаді: registry.bccnp.ca
- Поговоріть із людьми з вашого агентства у справах іммігрантів. Вони можуть допомогти вам зареєструватися для пошуку постачальника медичних послуг. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
 - Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
 - Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents
- Зателефонуйте HealthLink BC за номером 8-1-1 для отримання допомоги з пошуком сімейного лікаря, фельдшера й медичних послуг у вашій громаді.
- Поговоріть зі своїми друзями, сусідами, колегами або іншими членами громади. Запитайте їх, чи їх постачальник послуг приймає нових пацієнтів.

Призначення прийому

Перш ніж прийти до постачальника медичних послуг, зателефонуйте в офіс і призначте прийом. Завжди беріть із собою картку BC Services Card на прийом до лікаря.

Намагайтеся прийти за декілька хвилин до початку прийому. У разі запізнення ви можете пропустити прийом. Якщо ви пропустите прийом, ви все одно можете бути зобов'язані за нього сплатити. Такі видатки не покриваються MSP.

Клініки без попереднього запису, центри термінової та первинної медичної допомоги та віртуальна медична допомога

Якщо у вас ще немає постачальника медичних послуг або ви не можете призначити прийом у вашого постачальника, ви можете звернутися до клініки, яка не потребує попереднього запису, або в центр надання термінової та первинної допомоги (UPCC). Care Centre (UPCC).

Лікарі та фельдшери в таких клініках і UPCC надають допомогу людям, які мають проблеми зі здоров'ям, але ці проблеми не потребують невідкладної допомоги.

Зателефонуйте Healthlink BC за номером 8-1-1, щоб знайти клініку без попереднього запису або UPCC поблизу від вас. Деякі клініки працюють до пізньої години. Багато з них відкриті 7 днів на тиждень. Вам не потрібно записуватися на прийом, але ви маєте переконатися, що клініка відкрита. HealthLinkBC.ca/services-and-resources/upcc

Якщо ви все ще очікуєте на картку BC Services Card, ви також можете звернутися в клініку без попереднього запису. Візьміть

із собою 2 посвідчення особи. Принаймні 1 посвідчення особи має містити фото. Вам доведеться заплатити за прийом. Зберігайте квитанцію. Коли ви отримаєте картку BC Services Card, ви, ймовірно, зможете отримати компенсацію.

Надзвичайні медичні ситуації

Лікарні та відділення швидкої допомоги

Якщо ваш випадок серйозний, ви отримали важку травму або несподівано дуже сильно захворіли, ви можете звернутися до відділення невідкладної допомоги лікарні. Багато відділень невідкладної допомоги працюють цілодобово та без вихідних. Якщо ви приймаєте рецептурні препарати, візьміть їх із собою. Лікар має знати, які ліки ви приймаєте. Якщо ви не розмовляєте англійською, намагайтеся взяти із собою когось, хто допоможе з перекладом.

Якщо ви маєте покриття MSP, ви не маєте платити лікарняні витрати.

Виклик швидкої допомоги

Якщо у вас виникла екстремна медична ситуація і ви не може дістатися в лікарню самостійно, ви можете зателефонувати до швидкої допомоги. У більшості випадків ця служба має номер телефону 9-1-1. У малих громадах номер може бути іншим. Номер дивіться на перших сторінках вашого

телефонного довідника або дізнайтеся в місцевому відділі поліції. Запишіть і зберігайте телефони екстрених служб.

Коли ви зателефонуєте до екстреної служби, оператор запитає вас, яка саме служба вам потрібна — поліція, пожежна служба або швидка допомога. Попросіть швидку допомогу. Оператор розпитає вас про вашу проблему. Медичні консультації вам можуть надати телефоном. Якщо швидку допомогу буде направлено до вас, співробітники служби швидкої допомоги подбають про вас. Вони можуть доправити вас до відділення невідкладної допомоги лікарні.

MSP не покриває повну вартість доправлення до лікарні швидкою допомогою. Вам доведеться сплатити певну частину витрат. Вам не потрібно платити відразу. Рахунок ви отримаєте пізніше. Якщо у вас низький дохід, ви можете отримати допомогу. bcehs.ca — виконайте пошук за словами «Ambulance fees».

Мовна підтримка

- Служба мовної підтримки провінції Provincial Language Service надає послуги усного перекладу. Ви не можете замовити ці послуги самостійно. Попросіть вашого лікаря, медсестру/медбрата або акушера зателефонувати до служби Provincial Language Service і замовити послуги усного перекладача для вас.
- HealthLink BC за телефоном 8-1-1 надає медичну інформацію та консультації на понад 130 мовах. Докладнішу інформацію про HealthLink BC див. на стор. 58. HealthLinkBC.ca — натисніть пункт Other Languages у верхньому меню.

Придбання ліків

Деякі ліки можна придбати лише за рецептом. Рецепти мають бути складені письмово вашим лікарем або іншим медичним спеціалістом (таким як акушерка або фельдшер). Рецептурні препарати можна придбати в аптеці. Аптеки є в деяких продуктових магазинах. Візьміть із собою ваш рецепт до аптеки. З рецепта фармацевт

дізнається, які саме ліки й у якому обсязі вам потрібні. Фармацевт пояснить вам, як часто та як довго ви маєте приймати ліки (наприклад, 2 рази на день протягом 1 тижня).

Аптеку можна знайти в Інтернеті. Ви також можете зателефонувати в HealthLink BC за номером 8-1-1, скористатися вебсайтом HealthLink BC або додатком BC Health Services Locator, щоб знайти аптеку поблизу. Для отримання інформації про послуги HealthLink BC див. стор. 58.

Деякі ліки можна купити без рецепту. Вони називаються безрецептурними ліками. Зазвичай вони використовуються для усунення не дуже серйозних проблем, таких як головний біль, застуда або алергія. Якщо у вас є запитання щодо безрецептурних ліків, поставте його фармацевту. Також ви можете зателефонувати HealthLink BC на номер 8-1-1 і попросити консультації фармацевта.

Оплата рецептурних ліків: PharmaCare і Fair PharmaCare

PharmaCare — урядова програма Британської Колумбії, яка допомагає її жителям платити за рецептурні ліки. Програма Fair PharmaCare призначена для всіх жителів Британської Колумбії, які мають право на MSP. Люди з низьким сімейним доходом отримують більшу за обсягом допомогу для компенсування витрат на рецептурні ліки. Ви маєте сплачувати податок на дохід щороку для отримання покриття Fair PharmaCare залежно від вашого доходу. Якщо ви не зареєструєтеся, ви матимете нестрахований мінімум 10 000 \$. Це означає, що вам доведеться витратити 10 000 \$ на відповідні (критеріям) ліки, перш ніж Fair PharmaCare почне допомагати вам компенсувати витрати на рецептурні ліки.

Якщо у вас є Medical Services Plan, ви можете зареєструватися в PharmaCare. Щоб зареєструватися або отримати додаткову інформацію, завітайте на вебсайт Health Insurance BC або зверніться до цієї організації напряму. Ванкувер та околиці: 604 683-7151
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-7100
gov.bc.ca/landlordtenant

Стоматологія

Стоматологи та стоматологи-гігієністи піклуються про ваші зуби. Щоб знайти стоматолога, зверніться до друзів або спеціаліста з облаштування на місці. Ви також можете завітати на вебсайт BC Dental Association: yourdentalhealth.ca/visiting-your-dentist/find-a-dentist

MSP не компенсує послуги стоматолога в стоматологічному кабінеті. Якщо вам потрібна стоматологічна операція, вас направлять у лікарню, а MSP компенсує витрати. Деякі компанії пропонують покриття стоматологічних витрат своїм співробітникам. Якщо у вас є таке покриття, воно може частково компенсувати ваші витрати на обслуговування в стоматологічному кабінеті. Запитайте в свого роботодавця про покриття стоматологічних витрат.

Деякі медичні заклади мають стоматологічні клініки. Вони пропонують безкоштовні стоматологічні перевірки та чистки для дітей молодшого віку. Вони також можуть пропонувати стоматологічні послуги для дітей старшого віку та дорослих за нижчою вартістю.

Якщо у вас є діти, можливо, ви маєте право на участь у програмі Healthy Kids Program.

Перевірка зору та виписування окулярів

Лікарі, які займаються вадами зору, називаються оптометристами. Вони можуть працювати у своїх власних кабінетах або в магазинах, які продають окуляри.

MSP частково покриває витрати на повну перевірку зору. Деякі оптометристи можуть виставляти рахунки, які перевищують таку суму. Спитайте свого оптометриста, скільки коштуватиме перевірка зору. Якщо її вартість перевищуватиме покриття MSP, ви матимете сплатити решту.

MSP компенсує витрати на 1 планову перевірку зору оптометристом раз на 2 роки

- для дітей і молоді віком до 18 років;
- для дорослих віком від 65 років.

MSP також компенсує витрати на перевірку зору в разі медичної потреби (наприклад, якщо у ваше око потрапить стороння речовина або у вас виникне хвороба очей).

Деякі компанії пропонують плани покриття медичних витрат своїм співробітникам. Такі плани допоможуть сплатити за перевірку зору, виписування окулярів і контактних

Програма для дітей Healthy Kids

Програма для дітей Healthy Kids Британської Колумбії допомагає родинам із низьким рівнем доходу оплачувати базові послуги зі стоматології, виписування окулярів, пристрої для покращення слуху або альтернативні засоби покращення слуху. Якщо вашій дитині ще не виповнилося 19 років і ви не маєте страхового покриття стоматологічних, офтальмологічних або аудіологічних послуг, зверніться до програми Healthy Kids Program.

Щоб скористатися програмою Healthy Kids, ваша сім'я має відповідати критеріям участі в програмі додаткових пільг MSP (див. стор. 62). Сім'ї, участь яких у програмі додаткових пільг MSP була схвалена, будуть зареєстровані в програмі Healthy Kids.

Попросіть свого оптометриста, стоматолога, аудіолога або спеціаліста з пристроїв для покращення слуху надати інформацію щодо того, що входить у покриття. Вартість і покриття деяких аналізів або прийомів може відрізнятись. Візьміть картку вашої дитини BC Services Card на прийом до стоматолога, оптометриста, аудіолога або спеціаліста з пристроїв для покращення слуху. Поставте питання про наявність додаткових витрат, які не входять у покриття. Дуже важливо дізнатися про витрати на початку.

Для отримання додаткової інформації завітайте на вебсайт gov.bc.ca і виконайте пошук за словами «healthy kids program» або зателефонуйте на безкоштовну гарячу лінію 1 866 866-0800.

лінз. Запитайте свого роботодавця, чи є у нього такий план.

Якщо у вас є діти, можливо, ви маєте право на участь у програмі Healthy Kids Program.

Медичні заклади

Медичні заклади:

- допомагають батькам підготуватися до появи дитини;
- підтримують сім'ї після народження, включно з відвідуваннями дома;
- роблять щеплення (імунізацію). Вакцини — це ліки, які попереджують захворювання. Немовлята, діти й дорослі мають вакцинуватися (проходити імунізацію) для захисту від небезпечних хвороб, таких як кір і коклюш. Щоб дізнатися більше про імунізацію у Британській Колумбії, див. вебсайт immunizebc.ca

Медичні заклади також надають наступну інформацію та підтримку:

- ранній розвиток дітей;
- дефекти мовлення;
- порушення слуху;
- перевірка зору;
- харчування й поживні речовини;
- стоматологічні послуги;
- клініки для молоді;
- інформація по репродуктивне здоров'я;
- позбавлення алкогольної або наркотичної залежності.

Щоб знайти медичний заклад поблизу від вас, зверніться до HealthLink BC. Безкоштовна гаряча лінія: 8-1-1 HealthLinkBC.ca/services-and-resources/find-services — виконайте пошук за словами «Public Health Units».

Якщо ви відвідуватимете медичний заклад, візьміть із собою картку BC Services Card.

Спеціалізовані приватні клініки

Приватні клініки надають такі медичні послуги, як фізіотерапія, традиційна китайська медицина, масаж і натуропатія.

Якщо ви звертаєтесь до приватної клініки, запитайте, чи покриваються їхні послуги MSP. Якщо ні, ви маєте оплатити їх самостійно. Перш ніж отримати послуги, дізнайтеся вартість. Для отримання детальнішої інформації про покриття MSP, зверніться до Health Insurance BC.

Health Insurance BC

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-7100 gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «Services covered by MSP».

Психічне здоров'я, залежність від алкоголю та інших речовин

Психічне здоров'я так само важливе, як і фізичне. Думки й емоції також важливі. Іноді люди відчувають сум або злість без чітких причин. Вони можуть вживати речовини, такі як алкоголь та інші речовини, включно з деякими ліками, щоб подолати неприємні думки або почуття. Вони можуть відчувати депресію, страх або тривогу. Без допомоги такі психічні проблеми можуть стати небезпечними.

Якщо ви маєте проблеми емоційного характеру, ви можете поговорити про них зі своїм лікарем. Якщо у вас немає сімейного лікаря, поговоріть із кимось із вашого місцевого агентства у справах іммігрантів. Спеціаліст із облаштування на місці допоможе вам знайти людину, до якої можна звернутися. Не соромтеся. Багато канадців звертаються за послугами з охорони психічного

здоров'я. Вам не потрібно вирішувати цю проблему самостійно.

У більшості громад Британської Колумбії є центри охорони психічного здоров'я. Вони надають допомогу людям, які мають психічні проблеми або зловживають препаратами — наприклад, мають депресію чи тривожність, зловживають алкоголем або іншими препаратами (наркотиками).

- Завітайте на вебсайт уряду Канади з питань охорони психічного здоров'я та зловживання наркотиками. Там ви знайдете корисні ресурси, послуги й підтримку:
Wellbeing.gov.bc.ca
- Звертайтеся до HealthLink BC за телефоном 8-1-1.
- Звертайтеся на кризову лінію. Ви зможете поговорити зі спеціалістом, який надасть вам підтримку. Кризова лінія також може направити вас у заклад охорони психічного здоров'я:
crisislines.bc.ca Безкоштовна гаряча лінія: 310-6789 (без коду регіону)

Лікування та збереження здоров'я

Збереження сили й здоров'я — важлива частина охорони фізичного й психічного здоров'я. Уряд Британської Колумбії має корисні ресурси:
healthyfamiliesbc.ca

Програма Patients as Partners має інструменти, навчальні ресурси, дії, вправи та інші ресурси:
patientsaspartners.ca

Тютюнова залежність

Куріння підвищує ризик раку, діабету, серцевої недостатності та інших серйозних медичних проблем. Існує багато ресурсів, які допоможуть вам кинути палити.

QuitNow допоможе вам звернутися до кваліфікованих тренерів з позбавлення цієї звички, надасть вам мотивувальні текстові повідомлення та допоможе зустріти інших людей, які теж намагаються кинути палити.

Безкоштовна гаряча лінія:
Toll-free: 1 877 455-2233
quitnow.ca

Програма позбавлення від тютюнової залежності Британської Колумбії (BC Smoking Cessation Program) допоможе вам кинути палити звичайні або електронні сигарети. Вона компенсує витрати на заміну нікотинових виробів і вартість деяких рецептурних препаратів.
gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «Smoking cessation».

Вживання вейпів і електронних сигарет

Вейпи — електронні сигарети, що містять рідину, пар якої вдихає користувач. Рідина може бути ароматизована та часто містить нікотин. Деякі люди починають вживати вейпи, щоб полегшити відмову від звичайних сигарет.

Хоча вживання вейпів не є таким небезпечним, як вживання тютюну, при регулярному використанні вейпи можуть спричинити до появи нікотинової залежності. Рідина, яка міститься у вейпах, також може шкодити легеням.
Healthlinkbc.ca – виконайте пошук за словом «Vaping».

Безкоштовна програма QuitNow допомагає припинити вживання звичайних сигарет і вейпів. Програма BC Smoking Cessation (PharmaCare) Program надає жителям Британської Колумбії, які відповідають критеріям, безкоштовні продукти для заміни нікотину протягом до 12 тижнів:
quitnow.ca gov.bc.ca — виконайте пошук за словами «Smoking cessation».

Фізична активність

Фізична активність — важлива передумова збереження здоров'я. Активний спосіб життя покращує стан серця й легень, підвищує фізичну силу та допомагає зберігати здорову масу тіла. Це також гарний спосіб покращити настрої і зберегти позитивне ставлення до життя.

HealthLink BC має кваліфікованих професіоналів із фізичної активності, які допоможуть вам скласти план збереження

здоров'я та підтримання фізичної активності.
Безкоштовний номер: 8-1-1
TTY (телетайп): 7-1-1
Healthlinkbc.ca — виконайте пошук за
словами «Physical Activity Services».

Для отримання додаткової інформації
відвідайте вебсайт HealthLink BC:

- gov.bc.ca/gov/content/health/managing-your-health/physical-activity
- HealthLinkBC.ca/health-topics/aa165656

Здоров'я серця

Піклування про серце — ймовірно
найважливіше, що ми можемо зробити,
щоб залишатися сильними й здоровими.
Гарне харчування, фізична активність і
збереження здорової маси тіла — все це
допомагає зберегти здоров'я серця.

Щоб отримати детальнішу інформацію про
їжу, корисну для здоров'я серця, завітайте
на вебсайт HealthLink BC або зателефонуйте
HealthLink BC за тел. 8-1-1. Ви зможете
отримати консультацію сертифікованого
дієтолога або кваліфікованого професіонала
з фізичних вправ і поради щодо здорового
способу життя.

HealthLinkBC.ca/healthlinkbc-files/heart-healthy-eating

Вебсайт Heart and Stroke Foundation
містить величезну кількість інформації про
здорове харчування та те, як воно впливає
на захворювання серця, кров'яний тиск і
підвищену рівню холестерину (кількості
жиру в крові).
heartandstroke.ca

Програма Patients as Partners пропонує ресурси
й інформацію про лікування хронічних
(довготривалих) захворювань
patientsaspartners.ca

Захист від грипу

Грип викликає вірус. Англійської грип також
називається «flu». Він може призвести
до важких захворювань або навіть
смерті. У деяких випадках хворих на грип
доводиться госпіталізувати.

Існують вакцини проти грипу. Щоосені, на
початку сезону грипу, медичні установи
по всій Британській Колумбії рекламують
клініки, в яких можна вакцинуватися

від грипу. Цю інформацію також можна
отримати у вашого сімейного лікаря або
місцевого аптекаря.

Щоб знизити ризик захворювання на грип
або його розповсюдження, регулярно мийте
руки, не торкайтеся руками обличчя, мийте
й дезінфікуйте поверхні, яких торкається
багато людей, залишайтеся дома, якщо
хворієте, харчуйтеся здоровою їжею,
підтримуйте фізичну активність і пройдіть
вакцинацію від нього.

Щоб отримати інформацію про вакцини
від грипу та пункти вакцинації, відвідайте
вебсайт ImmunizeBC:

immunizebc.ca/clinics/flu

Докладнішу інформацію про грип див.
на вебсайті Healthlink BC.

HealthLinkBC.ca/health-feature/flu-season

COVID-19

COVID-19 — дуже небезпечний вірус, який
убив понад мільйона людей в усьому світі.
Симптоми цього захворювання схожі на
грип і включають кашель, лихоманку й
утруднене дихання. Деякі люди також
мають проблеми зі шлунком. COVID-19
розповсюджується дуже швидко. Люди
похилого віку та люди, які мають важкі
захворювання, знаходяться в зоні
підвищеного ризику важкого протікання
COVID-19 або смерті від нього.

У Британській Колумбії Інспектор охорони
здоров'я провінції розробляє правила, яких
має дотримуватися кожний, щоб допомогти
запобігти розповсюдженню COVID-19.

Один із найкращих способів зупинити
розповсюдження COVID-19 — часто
мити руки водою та милом протягом
принаймні 20 секунд. Якщо води та
мила немає, використовуйте спиртовий
дезінфікувальний засіб для рук. Обробку рук
слід робити частіше, якщо ви у публічних
місцях торкаєтеся поверхонь, яких також
торкаються інші люди.

Ви також, якщо можливо, маєте
дотримуватися фізичної дистанції принаймні
у 2 метри (6 футів) до інших людей.
Не торкайтеся свого обличчя. Затуляйте
рот рукавом або серветкою, коли кашляєте

або чхаєте, після чого негайно викидайте серветку й мийте руки.

Вдома та на роботі дезінфікуйте поверхні, яких торкається багато людей (такі як дверні ручки або вимикачі світла). Якщо ви захворіли або не можете дотримуватися дистанції в 2 метри від інших людей, ви також можете носити маску. Маска допомагає попередити розповсюдження малих крапель із рота й носу людини під час розмови, сміху, кричання, співу, кашлю або чхання.

Якщо ви вважаєте, що у вас COVID-19

Якщо ви відчуваєтеся зле, але не певні щодо того, чи є у вас COVID-19, ви маєте залишатися вдома й триматися подалі від інших людей. Якщо у вас з'явилися симптоми, схожі на застуду, грип або COVID-19 (навіть

якщо вони слабкі), зателефонуйте своєму постачальнику медичних послуг або на тел. 8-1-1, здайте тест, а потім самоізолюйтеся. Ви можете скористатися інструментом для самооцінювання, який надає Британська Колумбія, щоб дізнатися, чи потрібні вам подальші аналізи або тести на COVID-19: bc.thrive.health/covid19/en

Щоб отримати інформацію щодо COVID-19, завітайте на вебсайт Центру з контролю захворювань Британської Колумбії: bccdc.ca/health-info/diseases-conditions/covid-19

Британська Колумбія також надає інформацію щодо наявних ресурсів і підтримки у зв'язку з COVID-19 у провінції: gov.bc.ca/gov/content/safety/emergency-preparedness-response-recovery/covid-19-provincial-support

i Куди звернутися за допомогою?

HealthLink BC

Інформація та рекомендації надаються цілодобово та без вихідних по телефону, на вебсайті, через мобільний додаток і у вигляді друкованої інформації. Всі послуги HealthLink BC надаються безкоштовно. Див. стор. 58.

Пацієнти як партнери

Програма Patients as Partners пропонує інструменти, навчання й інші ресурси. Тут ви знайдете інформацію про особисту та сімейну терапію, контроль хронічних (довгострокових) захворювань, залучення пацієнтів і громади, а також календар подій: patientsaspartners.ca

HeretoHelp

Організація HeretoHelp надає інформацію про охорону здоров'я та проблеми, пов'язані зі зловживанням речовинами. Ця організація допомагає контролювати психічні захворювання та підтримувати гарне психічне здоров'я. Вона пропонує тести, які нададуть вам більше інформації про стан вашого психічного здоров'я: heretohelp.bc.ca

Гаряча лінія з попередження самогубств

Якщо ви відчуваєте сум або злість, або маєте думки про те, щоб зашкодити собі, будь ласка зателефонуйте на гарячу лінію з попередження самогубства. Ця гаряча лінія безкоштовна. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Це безпечне місце для розмов. Все, що ви скажете, буде абсолютно конфіденційним (секретним). Безкоштовний номер: 1 800 784-2433 (1 800 SUICIDE) crisiscentre.bc.ca

Програма Bounce Back

Програма отримання нових навичок Bounce Back призначена для допомоги дорослим із депресією, стресом і тривожністю. Безкоштовний номер: 1 866 639-0522 bouncebackbc.ca

Щоб отримати додаткову підтримку щодо охорони психічного здоров'я або зловживання речовинами, завітайте на вебсайт уряду Британської Колумбії: gov.bc.ca/gov/content/mental-health-support-in-bc

Підтримка дітей і молоді

Охорона психічного здоров'я дітей і підлітків у Британській Колумбії

На вебсайті ви знайдете ресурси й інформацію щодо послуг з охорони психічного здоров'я для дітей і підлітків: gov.bc.ca/gov/content/health/managing-your-health/mental-health-substance-use/find-services-near-you/youth-mental-health-services

Foundry

Організація Foundry допомагає молоді від 12 до 24 років бути здоровішими. Вона пропонує ресурси, послуги та підтримку щодо охорони здоров'я та благополуччя: foundrybc.ca

Kelty Mental Health Resource Centre

Центр ресурсів щодо охорони психічного здоров'я Kelty Mental Health Resource Centre надає інформацію та ресурси для дітей, молоді та їхніх сімей. Тут ви можете отримати інформацію про охорону психічного здоров'я, розлади харчової поведінки, залежності, керування гнівом, тривожність, синдром порушення уваги з гіперактивністю (ADHD), депресію, психоз, шизофренію, попередження суїцидів і керування стресом.

Регіон Ванкувера: 604 875-2084

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 665-1822 Keltymentalhealth.ca

i Куди звернутися за допомогою? (продовження)

Kids Help Phone

Лінія допомоги дітям Kids Help Phone створена для того, щоб допомогти дітям, які потерпають від жорстокого поводження або проблем із психічним здоров'ям.

Діти й молодь можуть телефонувати на цю лінію у будь-який час для отримання допомоги й інформації. Служба також може перенаправити осіб, які телефонують, у місця, де їм зможуть допомогти (наприклад, у клініки або громадські центри).

1 800 668-6868

kidshelpphone.ca

HealthLinkBC.ca — виконайте пошук за словами «Kids help phone».

ERASE Bullying Prevention Strategy

Програма попередження булінгу ERASE Bullying Prevention Strategy створена для навчання учнів і студентів із питань булінгу. Вона допомагає учням і студентам повідомляти про булінг. Програма ERASE також містить ресурси щодо охорони психічного здоров'я, вживання речовин, безпеки у школах, сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності:

gov.bc.ca/gov/content/erase

ОСВІТА

Визначення термінів

Від дошкільних закладів до 12 класу

- Державні школи
- Незалежні (приватні) школи
- Програми для дітей дошкільного віку (до 5 років)
- Від дитячого садка до 12 класу
- Діти з обмеженими можливостями та спеціальними потребами
- Програма вивчення англійської мови (ELL) для дітей
- Програми вивчення французької мови
- Долучення до роботи школи й волонтерство

- Інформація про школи
- Дистанційне й домашнє навчання

Вища освіта

- Вартість і фінансова допомога для отримання вищої освіти
- Дистанційна освіта для повнолітніх
- Приватні заклади освіти після закінчення школи і коледжі

Додаткова освіта для дорослих

- Вивчення англійської
- Освіта для дорослих

Визначення термінів

Підвищення кваліфікації для дорослих — курси для дорослих, які бажують отримати диплом старшої школи, отримати відмітки або пройти курси для вступу у вищі навчальні заклади. Такі курси пропонуються в державних закладах вищої освіти й центрах освіти для дорослих у шкільних округах.

Додаткова освіта — курси для дорослих, які не передбачають зарахування у вищі навчальні заклади. Їх можуть проходити через власну зацікавленість або задля підвищення професійної кваліфікації.

Початкова школа — школа для дітей від дитячого садка до 7 класу (для дітей віком від 5 до 13 років).

Шкільна подорож — подорож учнів разом із учителем за межі школи. Наприклад, учні можуть подорожувати в музеї, на виставки, ферми або шкільні спортивні заходи.

Денна й вечірня форма навчання — денна форма навчання передбачає повне навчальне навантаження, домашню роботу та завдання. Деякі зі відвідувачів таких курсів можуть також працювати, але зазвичай лише кілька годин на тиждень. Заочна форма навчання передбачає менше, ніж денна, навчальне навантаження — може бути 2 або 3 замість 5 курсів.

Обов'язкове — щось, що необхідне за законом, або правила, яких треба дотримуватися.

Середня школа — деякі школи у Британській Колумбії призначені для учнів 6, 7, 8 і 9 класів. Ці школи є середньою ланкою між початковими й старшими школами. Більшості учнів цих шкіл від 10 до 15 років.

Вища освіта — освіта для тих, хто закінчив старшу школу. До навчальних закладів вищої освіти відносяться університети, коледжі, інститути, технічні школи та приватні навчальні заклади.

Старша школа — школа для учнів 8, 9, 10, 11 і 12 класів. Учням цих шкіл від 13 до 18 років. Старші школи називаються «secondary school» або «high school».

Плата за навчання — плата за відвідування приватних шкіл або вищих навчальних закладів.

Репетитори — люди, які навчають учнів сам на сам. Таке навчання здійснюється вдома або в офісі, але не в класі. Учні оплачують репетиторам їхній робочий час.

Від дошкільних закладів до 12 класу

Уряд Британської Колумбії розробляє закони й норми задля забезпечення гарної освіти для кожної дитини у Британській Колумбії. Всі діти віком від 5 до 16 років мають отримати освіту. Більшість батьків зараховують своїх дітей у державні школи. Деякі батьки віддають перевагу незалежним (приватним) школам. Деякі діти навчаються вдома, перебуваючи на домашньому або дистанційному навчанні. Для отримання додаткової інформації про навчання вдома див. стор. 74.

Державні школи

У державних школах освіта безкоштовна. Управління освіти (шкільні ради) керують державними школами у своїх громадах. Шкільні ради планують і реалізують програми й послуги для місцевих учнів. Вони мають дотримуватися законів і норм, установлених Міністерством освіти

Як зареєструвати дитину в державній школі

Зазвичай діти відвідують найближчу до дому державну школу. Щоб зареєструвати свою дитину в державній школі, зверніться до її шкільної ради.

Знайдіть свою шкільну раду:
bced.gov.bc.ca/schools/bcmap.htm

Під час реєстрації вашої дитини вас попросять надати офіційні документи, в яких зазначено дату народження вашої дитини, ваш статус резидента в Британській Колумбії та вашу адресу. Вас також попросять показати карту імунізації вашої дитини. У провінції діє вимога щодо обов'язкової реєстрації вакцинації задля захисту дітей від захворювань.

Деякі шкільні громади мають програму під назвою Settlement Workers in Schools. Працівником служби у справах переселенців допомагають новоприбулим облаштуватися в новій школі та громаді.

Знайдіть державні школи біля вас:
bced.gov.bc.ca/apps/imcl/imclWeb/Home.do

Незалежні (приватні) школи

У Британській Колумбії також є незалежні школи. Більшість незалежних шкіл платні. Деякі мають релігійну або культурну базу. Деякі практикують спеціальне викладання предметів або призначені для учнів із особливими потребами. Для отримання докладнішої інформації звертайтеся до Federation of Independent School Associations. Регіон Ванкувера: 604 379-2311
Міжміські та дзвінки за кордон: 1 604 684-6023
fisabc.ca

Для отримання детальнішої інформації щодо незалежних шкіл див. розділ про домашнє й дистанційне навчання на стор. 72.

Міністерства освіти Британської Колумбії:
gov.bc.ca/gov/content/education-training/k-12/administration/program-management/independent-schools

Знайдіть незалежну школу поблизу від вас:
fisabc.ca/find-school

Програми для дітей дошкільного віку (до 5 років)

Програми StrongStart BC призначені для дітей молодшого віку. Вони допомагають дітям розвивати мовлення, фізичний стан, когнітивні навички (мислення), а також соціальні навички й емоціональний інтелект. Вони також допомагають дітям готуватися до школи. У рамках цих програм діти також можуть навчатися через ігри, історії, музику та мистецтво. Вони можуть заводити друзів і грати з іншими дітьми. Батьки або опікуни можуть долучатися до програми разом із дітьми. Програма призначена для дітей від народження до 5 років. Програма раннього розвитку StrongStart BC реалізується безкоштовно.

Дізнайтеся більше про програму StrongStart BC і знайдіть місця її проведення поблизу від вас:
gov.bc.ca/gov/content/education-training/early-learning/support/programs/strongstart-bc

Багато шкіл пропонують програми *Ready, Set, Learn* для дітей віком від 3 до 5 років. У рамках цих програм діти навчаються через гру. Батьки можуть отримати інформацію

щодо того, як допомогти своїм дітям у навчанні, на наступному вебсайті:
gov.bc.ca/gov/content/education-training/early-learning/support/programs/ready-set-learn

Від дитячого садка до 12 класу

Від дитячого садка до 7 класу:

Початкова школа

Діти зазвичай вступають у початкову школу в рік, коли їм виповнюється 5 років. Закінчують початкову школу діти найчастіше у віці 11 або 12 років. Перший рік у початковій школі називається дитячим садком. Більшість початкових шкіл навчають дітей від дитячого садку до 7 класу. Шкільний день починається між 8:30 та 9:00 і закінчується о 15:00:
gov.bc.ca/gov/content/education-training/k-12/support/full-day-kindergarten

7–12 клас: Середня та старша школа

Після початкової школи учні переходять до середньої та старшої школи. Середня школа триває від 6 до 9 класу. У середній школі навчаються діти віком від 10 до 15 років. Старша школа триває від 8 до 12 класу. У старшій школі навчаються діти віком від 13 до 18 років.

Не в усіх шкільних округах є середні школи. В округах без середньої школи є тільки початкові школи (від дитячого садка до 7 класу) й старші школи (з 8 по 12 клас).

Після закінчення старшої школи учні отримують сертифікат про закінчення школи (диплом). Після цього вони можуть стати поступити до інших навчальних закладів: коледжів, університетів і програм професійного навчання.

Діти з обмеженими можливостями та спеціальними потребами

Деякі діти через фізичні або психічні особливості мають складнощі з навчанням у звичайних класах. Такі діти мають особливі потреби. Британська Колумбія має програми для дітей, які потребують додаткової підтримки. Зверніться до школи вашої дитини, щоб отримати докладну інформацію.

Програма вивчення англійської мови (ELL) для дітей

Школи надають послуги з вивчення англійської мови (ELL) для всіх учнів, яким вони потрібні. Більшість учнів отримують допомогу з вивченням англійської мови під час звичайного навчання. Деякі старші студенти відвідують одночасно звичайні уроки та уроки ELL.

Є спеціальні програми для допомоги дітям молодшого віку у вивченні англійської. Запитайте працівника служби у справах переселенців, чи є у вашому районі програма вивчення англійської мови для дітей дошкільного віку. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Програми вивчення французької мови

Державні школи Британської Колумбії пропонують програми вивчення французької мови трьох видів.

- Учні, для яких французька є рідною, можуть долучитися до франкомовної програми. Щоб отримати додаткову інформацію, зверніться до Conseil scolaire francophone de la Colombie-Britannique (шкільний округ 93). Ванкувер та околиці: 604 214-2600
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 715-2200 csf.bc.ca
- Учні, для яких французька не є рідною, можуть долучитися до програми French Immersion. У рамках цієї програми учні розмовляють у класі лише французькою. Математика, природознавство й інші предмети викладаються лише французькою мовою.
- Учні англомовних програм також можуть відвідувати уроки французької. Уроки викладаються англійською, а французька є одним із навчальних предметів.

Для отримання додаткової інформації щодо програми French Immersion або уроків французької зверніться до шкільної ради вашої місцевої школи:

bcded.gov.bc.ca/schools/bcmap.htm

Долучення до роботи школи й волонтерство

Якщо ви маєте дитину, яка відвідує школу, рекомендуємо вам активно долучитися до шкільної громади. Поговоріть із учителями вашої дитини. Ставте запитання про уроки або успішність вашої дитини. Відвідуйте батьківські збори. Ці спеціальні заходи проходять один або два рази на рік.

У громадських школах є батьківські комітети (РАС). Якщо ваша дитина відвідує школу, ви автоматично стаєте членом її РАС. Ви можете ходити на збори, зустрічатися з батьками, дізнаватися про роботу школи, приймати участь у шкільних заходах і пропонувати свою допомогу: bccpac.bc.ca/index.php/members/pac-dpac/what-is-a-pac

Ви також можете бути волонтером у школі вашої дитини, допомагаючи під час навчання або шкільних подорожей (подорожей класу та поїздок за межі школи).

Інформація про школи

Школа надсилатиме вам інформацію про навчання та шкільні завдання вашої дитини. Слідкуйте за електронними й звичайними листами та повідомленнями від учителів, шкільної ради, інспектора або представників класу (інших батьків, які на волонтерських засадах розповсюджують інформацію для класу). Ці листи можуть містити важливу інформацію. Вам може знадобитися переклад цієї інформації.

Друковані листи можуть надаватися батькам або дітям. Питайте своїх дітей, чи отримували вони листи для вас.

Дистанційне та домашнє навчання

Хоча у Британській Колумбії діти віком від 5 до 16 років мають отримувати освіту, деякі з них не можуть відвідувати школу. Наприклад, вони можуть жити занадто

далеко від школи. Деякі діти не можуть відвідувати школу через хворобу. Деякі батьки бажать, щоб їхні діти навчалися вдома. Є два способи організації навчання вдома: через домашнє навчання й дистанційне навчання.

- При домашньому навчанні вчителями виступають батьки, які навчають своїх дітей удома. Вони мають готувати уроки та слідкувати за тим, щоб їхні діти навчалися. Вони мають зареєструвати своїх дітей у школі, перш ніж почати домашнє навчання:
bced.gov.bc.ca/home_school
- При дистанційному навчанні вчителі надсилають учням уроки та домашні завдання, які учні мають вивчити та виконати вдома. Уроки можуть надсилатися Інтернетом або звичайною поштою. Учителі сертифіковані школами. Вони відповідають за підготовку уроків і допомогу учням у навчанні:
gov.bc.ca/gov/content/education-training/k-12/support/classroom-alternatives/online-distributed-learning

Вища освіта

Після закінчення 12 класу багато учнів продовжують навчання. Це називається освітою після закінчення школи.

У Британській Колумбії розташовано 25 університетів, коледжів та інститутів. Навчання в них платне. Також у Британській Колумбії є понад 300 приватних навчальних закладів, які не фінансуються урядом провінції. Тому плата за навчання в них зазвичай вища.

У коледжах, університетах та інститутах викладається багато різних предметів. Програми навчання включають мистецтво, педагогіку, природознавство, технології, медицину, підготовку молодшого медичного персоналу, інженерів і правознавців. Для отримання ступеню бакалавра при очному навчанні потрібно 4 роки. Після отримання ступеню бакалавра ви можете отримати ступень магістра або доктора. Ви також можете отримати дипломи та сертифікати.

Деякі державні коледжі й інститути пропонують програми переходу в

університет: ви можете пройти кілька курсів у коледжі або інституті, а потім перейти в університет, щоб завершити навчання. В університеті перевірять предмети які ви вивчали і можуть зарахувати вас. Перш ніж почати навчання, дізнайтеся в університеті, чи надається в ньому можливість такого переходу. Для отримання додаткової інформації ознайомтеся з В.С. Transfer Guide (посібник з переходу).
bctransferguide.ca

Коледжі, технічні інститути й деякі університети також пропонують програми спеціальної та професійної підготовки. Ви можете пройти підготовку для оволодіння багатьма професіями. Наприклад, ви можете освоїти професію столяра, механіка, садівника, спеціаліста з раннього розвитку дітей або з комп'ютерної техніки.

Перелік закладів освіти після закінчення школи див. на вебсайті.
gov.bc.ca/gov/content/education-training/post-secondary-education/find-a-program-or-institution/find-an-institution

Ресурс Education Planner В.С. допоможе вам обрати потрібні курси:
educationplannerbc.ca

Вартість і фінансова допомога для отримання вищої освіти

Вища освіта може бути дорогою. Студенти мають сплачувати за навчання та інші збори. Вони також мають купувати книги і інші матеріали.

Уряд Британської Колумбії може надати фінансування студентам, яким потрібна допомога з оплатою навчання. Ви можете подати заяву на отримання кредитів, грантів і соціальних стипендій. Гранти та стипендії повертати не потрібно. Кредити необхідно повернути після закінчення школи. Щоб мати право на фінансову допомогу, студенти мають жити в Британській Колумбії та бути постійними резидентами або громадянами Канади.

Для отримання інформації зверніться до офісу з надання фінансової допомоги навчального закладу, в якому ви бажаєте навчатися: studentaidbc.ca

Учні вищих навчальних закладів, які не мають статусу постійних резидентів або громадянства Канади, мають сплачувати більше за навчання. Також таким студентам може знадобитися подати заяву на отримання дозволу на навчання:

learnlivebc.ca/en/learn/

Батькам може знадобитися оформити план заощаджень для забезпечення навчання в зареєстрованих закладах (RESP), щоб заощадити гроші на навчання їхніх дітей після школи. RESP можна оформити у багатьох банках і кредитних спілках. Для оформлення RESP ваша дитина повинна мати номер соціального страхування. Відомості про номер соціального страхування див. на стор. 107. Ви також можете отримати грант на навчання Canada Education Savings Grant. Це гроші, які уряд Канади додає до RESP вашої дитини, щоб допомогти сплатити витрати на навчання після школи:

canada.ca/en/services/benefits/education/education-savings/savings-grant.html

У Канаді багато студентів вищих навчальних закладів працюють і самостійно оплачують своє навчання. Вони можуть працювати на неповну ставку протягом навчального року або працювати на тимчасових роботах улітку.

Дистанційна освіта для повнолітніх

Багато коледжів і університетів пропонують програми дистанційного навчання. Де б ви не жили, ви можете отримати вищу освіту. Для отримання інформації зверніться до вашого місцевого коледжу або університету, або відвідайте вебсайт Thompson Rivers University Open Learning:

tru.ca/distance

Приватні заклади освіти та коледжі після закінчення школи

У Британській Колумбії є багато приватних закладів вищої освіти. Серед них приватні університети, коледжі, бізнес-школи, технічні школи та мовні школи. Деякі приватні навчальні заклади вищої освіти пропонують студентам фінансову допомогу:

privatetraininginstitutions.gov.bc.ca
studentaidbc.ca

Безперервна освіта для дорослих

Багато канадців продовжують навчання через довгий час після закінчення школи. Вони можуть отримувати нові професійні навички для поточної роботи, вивчати іншу мову або щось, що їх цікавить. Такі програми називають програмами додаткової освіти. Щоб знайти такі курси, виконайте в Інтернеті пошук за словами «continuing education» і назвою вашої громади.

Вивчення англійської

Пропонується багато уроків з вивчення англійської як другої мови (ESL), щоб допомогти дорослим говорити, читати й писати англійською. Уряд Канади заснував Language Instruction for Newcomers to Canada (LINC). Дорослі біженці та резиденти з постійним статусом можуть безкоштовно відвідувати ці курси.

- Canada.ca — виконайте пошук за словами «Language programs».
- Welcomebc.ca — виконайте пошук за словами «Employment language programs».

Також курси ESL пропонуються кількома державними вищими навчальними закладами.

Резиденти з постійним статусом, біженці та громадяни Канади не платять за навчання на цих курсах. Можливі інші витрати. gov.bc.ca/gov/content/education-training/adult-education/adult-upgrading-learn-english

Ви можете отримати допомогу з вивченням англійської або підвищенням рівня володіння на програмах підвищення грамотності у вашій громаді. Ці програми надаються безкоштовно.

Деякі програми призначені лише для дорослих, а деякі — для родин:

gov.bc.ca/gov/content/sports-culture/arts-culture/public-libraries/community-literacy
gov.bc.ca/gov/content/education-training/adult-education/adult-upgrading
decoda.ca/decoda-lpc/

Приватні школи та репетитори англійської

Багато приватних шкіл і репетиторів (учителів) англійської мови пропонують курси з вивчення англійської мови. Більшість таких шкіл і курсів не регулюються урядом. Щоб знайти схвалені програми, завітайте на вебсайт Private Training Institutions: privatetraininginstitutions.gov.bc.ca/students/pti-directory

Підвищення кваліфікації для дорослих

Дорослі люди можуть відвідувати школи для підвищення своєї кваліфікації або підготовки до нової роботи. Пропонуються програми з певних предметів, таких як література або математика. Також пропонуються програми із закінчення старшої школи й отримання нових професійних навичок. Програми можуть бути денними або вечірними. Зазвичай вони називаються Adult Basic Education або ABE. Курси ESL у державних вищих навчальних закладах також входять у програми підвищення кваліфікації.

Закінчення старшої школи для дорослих

Дорослі, які не закінчили старшу школу, можуть завершити свою шкільну освіту й отримати диплом про закінчення школи. Студенти, які проходять курси ABE в програмі Adult Graduation Program, можуть отримати сертифікат Британської Колумбії про отримання середньої освіти British Columbia Certificate of Graduation або диплом про отримання середньої освіти для дорослих Adult Graduation Diploma. Ці програми пропонуються в багатьох державних закладах вищої освіти й центрах освіти для дорослих у шкільних округах.

Дорослі, які закінчили середню школу, можуть пройти курси Adult Basic Education, щоб отримати кредити для зарахування у вищі навчальні заклади. Пропонуються денні та вечірні курси. Ці курси є безкоштовними для резидентів із постійним статусом і громадян Канади:

gov.bc.ca/gov/content/education-training/adult-education/adult-upgrading

Знайдіть курси поблизу від вас: upgradebc.ca/map

Дорослі також можуть проходити курси базового навчання в деяких місцевих шкільних округах:

bced.gov.bc.ca/apps/imcl/imclWeb/Home.do
bced.gov.bc.ca/schools/bcmap.htm

Резиденти з постійним статусом і громадяни Канади не платять за навчання на курсах підвищення кваліфікації для дорослих. Але студенти мають оплачувати інші витрати, такі як витрати на книги та матеріали. Якщо ви проходите курси підвищення кваліфікації (ABE або ESL) у вищих навчальних закладах, ви можете мати право на отримання гранта для оплати навчання на них. Такі гранти називаються грантами для підвищення кваліфікації для дорослих:

studentaidbc.ca/explore/grants-scholarships/adult-upgrading-grant-application

ДОПОМОГА ДЛЯ ОКРЕМИХ ОСІБ І СІМЕЙ

**Визначення термінів
ВС211**

Кризові центри

**Насильство, жорстоке
поводження й нехтування**

Напади й сексуальне насильство

Насильство в родині

Жорстоке поведження з дітьми
та нехтування їх потребами

Булінг

Жорстоке поведження з людьми
похилого віку та нехтування
їх потребами

Жорстоке поведження з тваринами

Проблеми з алкоголем,
наркотиками й азартними іграми

Припинення спонсорства

**Працевлаштування
та допомога
Британської Колумбії**

Бездомність

Продовольчі банки

Допомога сім'ям

Діти, які потребують
додаткової підтримки

Пільги для сімей із дітьми

Догляд за дітьми

**Програми та пільги для
людей похилого віку**

Путівник для людей похилого віку
в провінції Британська Колумбія

Догляд вдома

Здорове харчування для людей
похилого віку

Запобігання падінням

Ability411

**Люди з обмеженими
можливостями**

**Підтримка людей, які
належать до ЛГБТК2С+**

Офіс омбудсмена

Юридична допомога

Визначення термінів

Насильство — заподіяння шкоди іншій людині. Існує багато видів насильства.

- Фізичне насильство може включати удари, утримання або штовхання. Фізичне насильство також називають нападом.
- Емоційне насильство — це заподіяння шкоди комусь словами чи діями. Це включає погрози комусь (кажучи, що ви завдасте їм фізично або емоційно боляче).
- Сексуальне насильство — це небажані сексуальні дотики або розмови.

Напад — коли хтось атакує іншу людину. Атака може бути фізичною, сексуальною або словесною (крик на когось чи образа когось).

Конфіденційно — коли хтось ділиться інформацією з іншою особою, і ця інформація залишається приватною. Цією інформацією ні з ким не діляться.

Криза — коли ситуація здається занадто великою, щоб з нею впоратися самостійно. У людей може бути фінансова криза (коли у них не вистачає грошей на життя), криза в сім'ї (сім'я розпадається), медична криза (хтось дуже хворий або помирає) або емоційна криза (коли емоції чи почуття людей — особливо страх — дуже сильні).

Той, хто має право — коли людина відповідає вимогам для чогось. Наприклад, люди повинні мати право, перш ніж їх можна буде найняти на певну роботу або прийняти на деякі державні програми.

Азартні ігри — намагання виграти гроші, роблячи ставки на такі речі, як карточні ігри, перегони, ігрові автомати або ігри в казино.

Неупереджений — об'єктивний чи відкритий за щось чи проти чогось. Якщо ви неупереджені, ви не причетні до ситуації, і ваше рішення може бути справедливим.

Незалежний — той, хто не контролюється ніким чи нічим та не піддається ніякому впливу. Здатний приймати рішення без чужого впливу.

ЛГБТК2С+ — термін для опису діапазону гендерних ідентичностей — лесбійки, геї, бінарні (чоловіки чи жінки), транссексуали, квіри чи бердаші (див. стор. 129 для отримання додаткової інформації)

Нехтування — коли людина не піклується про того, хто потребує її допомоги. Наприклад, батьки не годують свою дитину або хтось не забезпечує медичну допомогу для літнього члена сім'ї.

Державні органи — уряди часто надають організаціям фінансування та/або повноваження приймати рішення та надавати послуги людям. Ці організації називаються державними органами.

Самогубство — коли людина вирішує, що не хоче жити, і навмисно вбиває себе.

Жертва — особа, яка постраждала (фізично чи емоційно) або була вбита кимось іншим, як правило, під час вчинення злочину.

Жорстоке поводження — використання фізичної сили, щоб заподіяти комусь шкоду.

BC211

BC211 допоможе вам знайти державні та комунальні послуги, які вам можуть знадобитися. Сюди входять консультування, працевлаштування, догляд за дітьми, фінансова допомога, харчування, послуги для осіб похилого віку, житло, юридичні послуги, послуги для іммігрантів, освіта, мистецтво та культура, відпочинок, медичні послуги та групи підтримки. Послуги надаються безкоштовно й конфіденційно (приватники компаніями). Вони пропонуються на багатьох мовах. Безкоштовний номер: 2-1-1 bc211.ca

BC211 також надає ці послуги.

- Лінія VictimLinkBC є безкоштовною конфіденційною телефонною лінією, яка надає послуги багатьма мовами. Вона надає інформацію всім жертвам злочинів і перенаправляє їх до відповідних служб. Також ця лінія надає негайну кризову підтримку жертвам сімейного й сексуального насильства, включно з жертвами работоргівлі, які зазнали сексуальної експлуатації або примушення до праці. Лінію VictimLinkBC засновано урядом Британської Колумбії. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 563-0808 Ел. пошта: victimlinkbc@bc211.ca www.victimsinfo.ca
- Інформація про усунення проблем із зловживанням алкоголем і наркотиками та відповідні служби отримання додаткової інформації див. стор. 85 Регіон Ванкувера: 604 660-9382 Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-1441
- Лінія допомоги для пошуку притулку Shelter and Street Help Line 2-1-1 bc211.ca — виконайте пошук за словом «shelter» і назвою вашої громади.
- Лінія підтримки для тих, хто страждає на ігрову залежність Gambling Support Line BC Для отримання додаткової інформації див. стор. 85 Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 795-6111

- Лінія боротьби з насиллям для молоді Youth Against Violence Line Для отримання додаткової інформації див. стор. 83 Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 680-4264

Кризові центри

Криза — ситуація, коли ваших власних ресурсів недостатньо, щоб подолати проблему. Такі проблеми можуть бути пов'язані з психічним здоров'ям (наприклад, депресія або тривожність) або сімейними відносинами (розлучення, насильство тощо). Після переїзду в іншу країну проблеми можуть відчуватися ще гострішими. Ви можете відчувати сум, самотність, відчай або розгубленість. Ці емоції можуть бути дуже сильними та важкими. Деякі люди можуть навіть думати про самогубство.

Якщо ви опинилися в ситуації, з якою не можете впоратися, або залишилися зі своєю бідю наодинці, ви можете отримати допомогу. Не соромтеся. Багато людей стикаються з такими відчуттями протягом життя.

Є люди, які здатні допомогти вам. Зателефонуйте у кризовий центр. У кризових центрах є люди, з якими ви можете поговорити. Вони також допоможуть вам знайти потрібні ресурси. Всі дзвінки в такі центри безкоштовні, а послуги надаються на багатьох мовах.

- Кризова лінія працює цілодобово й без вихідних. Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 784-2433 (1 800 SUICIDE) crisiscentre.bc.ca
- Лінія підтримки психічного здоров'я Mental Health Support Line працює цілодобово і без вихідних. Безкоштовна гаряча лінія: 310-6789 (цей номер телефону складається лише з 7 цифр). crisiscentre.bc.ca
- YouthInBC — онлайн-чат для молоді віком від 12 до 24 років. Він працює з 12:00 до 24:00. YouthInBC.com
- CrisisCentreChat — онлайн-чат для людей віком від 25 років. Він працює з 12:00 до 01:00. CrisisCentreChat.ca

Насильство, жорстоке поводження й нехтування

Насильство, жорстоке поводження та нехтування потребами — це завжди неправильно. Якщо ви зазнали насилля, не відчувайте сорому. Це не ваша провина. Ви можете отримати допомогу. Не залишайтеся зі своєю проблемою наодинці. У Канаді всі форми насилля та погроз насиллям є незаконними. Поліція може затримати особу, яка завдає шкоди іншій людині або погрожує їй. Така особа може бути ув'язнена або змушена сплатити штраф.

У кризовій ситуації телефонуйте 911. До вас надішлють поліцію або швидку допомогу.

Ви також можете зателефонувати до VictimLinkBC.

Безкоштовний номер: 1 800 563-0808

Ел. пошта: victimlinkbc@bc211.ca

victimlinkbc.ca

Напади й сексуальне насильство

Якщо хтось б'є вас або завдає вам шкоди, це називається нападом. Якщо хтось каже, що завдасть вам шкоди, і ви вважаєте, що ця людина це зробить, це також напад. Закон забороняє нападати на вас.

Сексуальне насильство — будь-яка форма сексуального контакту з людиною без її згоди. Небажані сексуальні торкання теж є сексуальним насильством, як і примусовий сексуальний акт (який також називається зґвалтуванням).

Якщо вам загрожує безпосередня небезпека, будь ласка, телефонуйте 911.

Можна зателефонувати до VictimLinkBC. Організація допоможе вам звернутися до лікаря, поговорити з консультантом, звернутися до поліції та отримати інші послуги підтримки. Ця послуга надається безкоштовно. Окрім того, вона є конфіденційною. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 563-0808

victimlinkbc.ca

Кризовий центр у випадках зґвалтувань організації «Жінки проти насильства над жінками» (Women Against Violence Against Women, WAVAW) має кризову інформаційну лінію, яка працює 24 години на добу. Ця лінія надає негайну допомогу й емоціональну підтримку. Тут вас також направлять до служб і програм, які допоможуть вам. Безкоштовний номер: 1 877 392-7583 wavaw.ca

Каталог програми допомоги жертвам і боротьби з насиллям проти жінок Victim Services & Violence Against Women Program Directory допомагає людям, які стали жертвами злочинів. Він також призначений для допомоги жінкам і дітям, які зазнали насилля.

Цей каталог містить контактні дані корисних для вас служб і програм. Завітайте на вебсайт і введіть назву вашого міста або містечка в полі пошуку.

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/if-you-are-a-victim-of-a-crime/victim-of-crime/victim-services-directory

Ви можете подати в поліцію заяву про сексуальне насильство, навіть якщо воно сталося дуже давно. Телефонуйте у місцевий відділ поліції або відділ RCMP. Номер телефону ви можете знайти в Інтернеті.

Для отримання інформації про те, як повідомити про злочин, завітайте на вебсайт уряду Британської Колумбії:

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/if-you-are-a-victim-of-a-crime/coming-forward/reporting-a-crime

Якщо вам виповнилося 19 або більше років, і ви не бажаєте телефонувати в поліцію самостійно, ви можете звернутися в програму надання послуг жертвам вашої громади. Її співробітники можуть повідомити поліцію про злочин, і поліція не дізнається про те, хто саме повідомив про нього:

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/reporting-a-crime/victim-or-witness-to-crime/third-party-reporting-for-victims-of-sexual-offences

Насильство в родині

Насильство може траплятися і в родині. Насильство, жорстоке поводження та нехтування потребами — це завжди неправильно. Насильство можуть вчиняти дружини, чоловіки, партнери в одностатевих парах, або партнери в громадянських шлюбах. Діти, батьки, дідусі, бабусі, сестри, брати та родичі з боку чоловіка чи дружини теж є родиною.

Насильство у сім'ї може приймати багато різних форм. Ось деякі приклади:

- Фізичне насильство — удари руками або ногами або предметами (наприклад, палкою або паском), щоб завдати комусь болю.
- Сексуальне насильство — будь-яка форма сексуального контакту з людиною без її згоди.
- Емоціональне насильство — погрози забрати дітей, заборона спілкуватися з друзями чи родиною, заборона виходити з житла або погрози скасувати спонсорство, надане задля імміграції.
- Фінансове насильство: перешкоджання людині влаштуватися на роботу, зберегти роботу, пройти професійне навчання чи мати гроші
- Духовне насильство: перешкоджання людині сповідувати свою релігію; використовувати релігію, щоб налякати, заподіяти біль або контролювати людину

У Канаді завдання шкоди або загроза заподіяння шкоди іншій особі є порушенням закону.

Ви можете залишити насильницьку сімейну ситуацію. Вам не потрібно залишатися в насильницьких відносинах, щоб зберегти свій статус у Канаді. Якщо ви є постійним резидентом, у вас є права та свободи в Канаді. Якщо у вас тимчасовий статус в Канаді, у вас також є варіанти.

Для отримання додаткової інформації відвідайте ці вебсайти:

- Імміграція, біженці та громадянство Канади canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada/family-sponsorship/abuse.html

- Уряд провінції Британська Колумбія gov.bc.ca/gov/content/safety/public-safety/domestic-violence
- [HealthLinkBC.ca](https://healthlinkbc.ca) — шукайте за словами «домашнє насильство».

Якщо вам потрібна допомога

- Якщо вам загрожує безпосередня небезпека, телефонуйте 9-1-1.
- VictimLinkBC може допомогти вам звернутися до лікаря, поговорити з консультантом, звернутися до поліції та отримати інші послуги підтримки. Це безкоштовна та конфіденційна послуга. Вона доступна багатьма мовами, 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Безкоштовний номер: 1 800 563-0808 victimlinkbc.ca
- Зателефонуйте в програму Transition House («Центр перехідного типу») або Safe Home («Безпечний дім»). Центри перехідного типу допомагають жінкам залишати будинок, де хтось жорстоко поводиться з ними. Вони допомагають самотнім жінкам, а також жінкам з дітьми. Центри перехідного типу відкриті 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Вони є безпечним місцем для жінок, доки вони не знайдуть нове житло. Центри перехідного типу призначені лише для короткого перебування — зазвичай до 30 днів. Вони допоможуть вам залишитися в безпеці та знайти житло. Вони також можуть допомогти вам знайти консультації, медичне лікування та інші послуги. BC Housing має список центрів перехідного типу та безпечних будинків. bchousing.org/housing-assistance/women-fleeing-violence/womens-transition-housing-supports

Жорстоке поводження з дітьми та нехтування їхніми потребами

Обов'язок кожного батька або матері — добре піклування про своїх дітей. Насильство, жорстоке поводження та нехтування потребами — це завжди неправильно. Нехтування потребами — це коли батьки не задовольняють основні потреби своїх дітей. Приклади нехтування потребами дитини: недостатнє харчування або залишення маленьких дітей самих вдома.

Якщо ви вважаєте, що дитина потребує допомоги, зателефонуйте на гарячу лінію для дітей. Наберіть 310-1234 з будь-якої точки в провінції Британська Колумбія. На телефонні дзвінки відповідають цілодобово та без вихідних. Уряд може направити соціального працівника для перевірки стану дитини. Якщо соціальні працівники вважають, що дитині загрожує небезпека, вони можуть забрати дитину з дому в безпечне місце. Якщо це сталося, батькам слід негайно звернутися за юридичною допомогою.

Якщо ви вважаєте, що дитина перебуває в небезпеці, стає жертвою насильства або про неї не турбуються, законодавство говорить, що ви повинні повідомити про це. Уряд провінції Британська Колумбія має інформацію щодо повідомлень про насильство над дітьми.

gov.bc.ca — шукайте за словами «Child abuse».

HealthLinkBC.ca має інформацію про насильство над дітьми та нехтування їх потребами.

HealthLinkBC.ca — шукайте за словами «Child abuse».

Щоб отримати інформацію про захист дітей, відвідайте цей вебсайт уряду провінції Британська Колумбія.

gov.bc.ca/gov/content/safety/public-safety/protecting-children/keeping-kids-safe

Булінг

Булінг — це коли людина хоче змусити інших людей почуватися незручно, налякати чи образити. Людина може застосовувати булінг до інших людей щодо зовнішнього вигляду, віку, культури, раси, релігії, етнічної приналежності, сексуальної орієнтації чи гендерної ідентичності.

Вебсайт уряду провінції Британська Колумбія має інформацію про булінг.

gov.bc.ca/gov/content/erase/bullying

Булінг також може відбуватися через соціальні мережі (кібербулінг). Хулігани можуть публікувати злі заяви чи фотографії, надсилати повідомлення з погрозами або поширювати брехню про людину. Отримайте більше інформації про кібербулінг, зокрема про те, як батьки

можуть допомогти своїм дітям.

gov.bc.ca/gov/content/erase/online-safety

Щоб отримати додаткову інформацію або поговорити з кимось про булінг, відвідайте вебсайт ERASE.

gov.bc.ca/gov/content/erase

Щоб отримати інформацію про булінг на робочому місці, перегляньте інформацію про дискримінацію та переслідування на стор. 122.

Допомога молоді

У багатьох агенціях є спеціальні консультанти, які допомагають молодим людям. Консультанти можуть відповісти на запитання молоді. Вони також можуть дати поради щодо вагітності, наркотиків, захворювань, що передаються статевим шляхом (ЗПСШ) та інших проблем. Ви можете пошукати послуги в Інтернеті. Ви також можете запитати у місцевому відділі охорони здоров'я про консультантів для молоді у вашій громаді.

gov.bc.ca/gov/content/mental-health-support-in-bc/children-and-youth

Щоб знайти консультантів для молоді, скористайтеся інструментом пошуку HealthLink BC. Шукайте за словами «public health unit» або «youth health» та назвою вашої громади.

HealthLinkBC.ca/services-and-resources/find-services

Для допомоги дітям і молоді діють громадські організації. Організація Big Brothers and Big Sisters of Canada («Старші брати та сестри Канади») зводить дорослого та дитину в рамках програми наставництва. Дорослий діє як старша сестра чи старший брат дитини. Щоб дізнатися, чи діє програма Big Brothers and Big Sisters of Canada у вашій громаді, перейдіть на вебсайт. Натисніть «Знайти агентство» внизу сторінки.

bigbrothersbigsisters.ca

Молоді також допомагає організація Boys and Girls Clubs of Canada («Клуби хлопчиків та дівчаток Канади»). У клубах є багато позашкільних програм. Діти можуть займатися спортом і набувати навичок.

Щоб знайти клуби поблизу, відвідайте вебсайт bgccan.com/en/find-your-club

Foundry

Організація Foundry допомагає молоді від 12 до 24 років бути здоровішими. Організація пропонує ресурси та підтримку щодо безпеки життєдіяльності, у тому числі онлайн-довідкову платформу.

foundrybc.ca

Організація Kids Help Phone («Довідковий телефон для дітей») працює для дітей та молоді. Вона надає інформацію та підтримку молоді з будь-яких проблем. Дзвонити, надсилати повідомлення чи відкривати їхній мобільний застосунок чи вебсайт можна в будь-який час і день тижня. Вам не потрібно називати своє ім'я. Інформація, яку ви надаєте, є конфіденційною (співробітники організації нікому не скажуть, що ви дзвонили).

Безкоштовний номер: 1 800 668-6868

kidshelpphone.ca

Діти та молодь, які потребують допомоги, також можуть зателефонувати на гарячу лінію для дітей.

Телефон: 310-1234 (код міста не потрібен)

Youth Against Violence Line («Лінія 'Молодь проти насильства'») — це безпечна телефонна лінія, за допомогою якої молоді люди можуть повідомляти про злочини та жорстоке поводження. Ви можете залишитися

анонімним (вам не потрібно називати своє ім'я). Можна зателефонувати, щоб поговорити про свої проблеми. Консультанти можуть направити вас до послуг і програм, які запропонують допомогу. Вони також мають інформацію про банди та булінг.

Youth Against Violence Line працює цілодобово. Послуга доступна на багатьох мовах.

Безкоштовний номер: 1 800 680-4264

(цілодобово, без вихідних)

youthagainstviolenceline.com

Програма «Профілактика, освіта, захист, консультування та розширення прав та можливостей» (PEACE) призначена для дітей та молоді віком від 3 до 18 років та їхніх опікунів, які не вчиняють правопорушень. Якщо у вашому домі має місце жорстоке поводження (домашнє насильство), ви можете звернутися до PEACE. Плата не стягується, а програма є конфіденційною. Співробітники нікому не скажуть, що ви дзвонили.

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/if-you-are-a-victim-of-a-crime/victim-of-crime/victim-services-directory

На ресурсі Victim Services Directory («Каталог послуг для жертв») введіть «PEACE» і назву вашої громади.

Щоб отримати інформацію про послуги для жертв у вашій громаді, зверніться до VictimLinkBC. Співробітники організації можуть направити вас до різних програм, у тому числі спеціальних програм для жінок. Безкоштовний номер: 1 800 563-0808 victimlinkbc.ca

Клініки Options for Sexual Health пропонують контроль народжуваності, тести на вагітність і тести на інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). До цих клінік можуть звертатися люди різного віку. Вони можуть допомогти вам із запитаннями чи проблемами, пов'язаними із сексуальним здоров'ям. Вони також можуть направити вас до лікаря. У провінції Британська Колумбія налічується понад 60 клінік. Безкоштовний номер: 1 800 739-7367 optionsforsexualhealth.org

Жорстоке поводження з людьми похилого віку та нехтування їх потребами

Іноді літні люди (люди похилого віку) стають жертвами насильства або поганого поводження. Насильство над людьми похилого віку (також зване «насильство над літніми людьми») може приймати різні форми, у тому числі фізичне, емоційне, сексуальне або фінансове насильство. Можливе нехтування потребами людей похилого віку. Вони можуть бути не в змозі подбати про себе. Насильство, жорстоке поводження та нехтування потребами — це завжди неправильно. У Канаді завдання шкоди або загроза заподіяння шкоди іншій особі є порушенням закону.

Щоб отримати інформацію про насильство над людьми похилого віку та нехтування їх потребами, відвідайте цей вебсайт уряду провінції Британська Колумбія. seniorsBC.ca

Ви також можете відвідати HealthLink BC. HealthLinkBC.ca — шукайте за словами «Elder abuse».

Якщо ви або люди похилого віку, яких ви знаєте, стають жертвами насильства або нехтування потребами, зателефонуйте на телефонну лінію для людей похилого віку (SAIL). Лінія працює щодня з 8:00 до 20:00. Лінія закрита на державні вихідні. Перелік

встановлених законом святкових днів див. на стор. 117.

Послуги перекладу доступні з понеділка по п'ятницю з 09:00 до 16:00. Регіон Ванкувера: 604 437-1940 Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 437-1940 seniorsfirstbc.ca/programs/sail

Можна зателефонувати до VictimLinkBC. Організація допоможе вам звернутися до лікаря, поговорити з консультантом, звернутися до поліції та отримати інші послуги підтримки. Це безкоштовна та конфіденційна послуга. Вона доступна багатьма мовами, 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Безкоштовний номер: 1 800 563-0808 victimlinkbc.ca

Жорстоке поводження з тваринами

Іноді люди жорстоко поводяться з тваринами або не турбуються про них. Вони можуть весь час тримати тварину в клітці та не випускати її назовні. Вони можуть вдарити тварину або не годувати її. Ці тварини можуть бути домашніми тваринами (собаки, кішки та птахи), сільськогосподарськими тваринами або тваринами в зоопарках чи на фермах. Жорстоке поводження з тваринами — це порушення закону.

Якщо ви вважаєте, що тварина стала жертвою насильства або про неї не турбуються, ви повинні повідомити про це. Зверніться до Товариства запобігання насильству над тваринами провінції Британська Колумбія (BCSPCA). Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 622-7722 spca.bc.ca

Знайдіть найближчий офіс SPCA. spca.bc.ca/about-us/locations/locations-list/

Проблеми з алкоголем, наркотиками й азартними іграми

Багато людей мають проблеми з алкоголем і наркотиками, такими як канабіс, кокаїн, метамфетамін або героїн. Також зустрічаються проблеми зі зловживанням медичними препаратами, призначеними лікарем, щоб полегшити біль або занепокоєння. Деякі люди мають проблеми з переїданням, сексом

або азартними іграми. Азартні ігри — це намагання виграти гроші, роблячи ставки на такі речі, як карточні ігри, перегони, ігрові автомати або ігри в казино.

Хоча не у всіх є проблеми з наркотиками, алкоголем або азартними іграми, у деяких людей може виробитися залежність. Залежність — дуже сильне відчуття, що вам потрібно щось зробити або мати, навіть якщо це завдає серйозної шкоди. Це почуття може призвести до проблем зі здоров'ям, роботою, школою, грошима та/або стосунками. Ці проблеми можуть стати дуже серйозними. Вони можуть піддати небезпеці вас, вашу сім'ю та інших людей.

Ресурс Alcohol & Drug Information and Referral Line («Інформаційна та реферальна лінія щодо алкоголю та наркотиків») містить інформацію про програми боротьби з наркотиками та алкоголем. Співробітники можуть допомогти вам знайти підтримку для боротьби зі шкідливим вживанням алкоголю чи інших наркотиків. Вони також можуть допомогти вам знайти програми консультування та лікування, послуги детоксикації, реабілітаційні центри та групи підтримки поблизу вашого місця проживання. Referral Line працює цілодобово та без вихідних. Допомога доступна на багатьох мовах.

Регіон Ванкувера: 604 660-9382
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-1441

Канабіс (також відомий як «марихуана», «травка», «план») тепер дозволено використовувати в Канаді. У багатьох людей все ще виникають питання з цього приводу. Щоб отримати інформацію про захист дітей, відвідайте цей вебсайт уряду провінції Британська Колумбія.
cannabis.gov.bc.ca

Якщо ви боретесь із залежністю від азартних ігор (своєю чи чужою), ви можете отримати допомогу безкоштовно. Послуги підтримки та лікування надаються багатьма мовами. Відповідальності та проблем, пов'язаних із азартними іграми провінції Британська Колумбія має конфіденційні та безкоштовні освітні та допоміжні послуги. На вебсайті програми є інформація про проведення самооцінювання, консультування та GamTalk (безкоштовний, конфіденційний онлайн-

форум). Відвідайте вебсайт або зателефонуйте на інформаційну лінію BC Gam.

Безкоштовний номер: 1 888 795-6111
(цілодобово, без вихідних)
youthagainstviolenceline.com

До інших ресурсів відносяться:

- HealthLink BC
HealthLinkBC.ca/health-topics/alcpb
- Here to Help
heretohelp.bc.ca
- Міністерство психічного здоров'я та наркології - StopOverdoseBC
stopoverdose.gov.bc.ca
- Канадський центр з питань вживання психоактивних речовин і наркоманії
csa.ca
- Канадський інститут досліджень вживання психоактивних речовин при Університеті Вікторії
uvic.ca — шукайте за словами «Institute for substance use».
- Організація Problem Support Line BC надає послуги багатьма мовами. Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 795-6111 (цілодобово)
- Toward the Heart (BCCDC Harm Reduction Services)
towardtheheart.com
- Ваше місцеве агентство розселення також може допомогти. Деякі агентства з розселення пропонують наркологічні та консультаційні послуги, мультикультурні групи підтримки та програми шкільної освіти. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
 - Постійні резиденти, в тому числі біженці
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
 - Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти
welcomebc.ca/temporaryresidents

Припинення спонсорства

Деякі люди спонсоруються членами сім'ї, щоб приїхати до Канади. Іноді в сім'ї відбуваються зміни або проблеми. Наприклад, сімейна пара може розійтися.

Якщо це станеться, спонсор усе одно несе відповідальність за родича. Якщо спонсорована особа отримує дохід (допомогу), спонсор повинен повернути гроші до уряду провінції Британська Колумбія. Для отримання додаткової інформації зверніться до уряду провінції. gov.bc.ca/gov/content/tourism-immigration/immigrating-to-bc/sponsorship/pay

Програма працевлаштування та допомоги Британської Колумбії

Уряд провінції Британська Колумбія надає допомогу особам, які мають право на допомогу та її потребують, не маючи інших ресурсів. «Програма працевлаштування та допомоги Британської Колумбії» (BC Employment and Assistance, BCEA) може підтримати ваше прагнення працевлаштування. Ви можете мати право на допомогу, якщо:

- ви не працюєте або заробляєте недостатньо для задоволення основних потреб;
- ви чекаєте на отримання інших джерел грошей;
- ви взагалі не можете працювати;
- вам терміново потрібна їжа, житло або медична допомога.

Допомога у отриманні доходу виплачується щомісяця. Вона доступна для тих, хто відповідає вимогам для отримання громадянства. Для отримання додаткової інформації щодо вимог для отримання громадянства відвідайте вебсайт уряду провінції Британська Колумбія. gov.bc.ca/gov/content/governments/policies-for-government/bcea-policy-and-procedure-manual/application-and-intake/citizenship-requirements

Коли ви подаєте заяву, уряд провінції Британська Колумбія перевірить ваше фінансове становище (ваші доходи, витрати та речі, якими ви володієте), щоб вирішити, чи відповідаєте ви вимогам.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 866-0800
gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/income-assistance

Заяву на допомогу в отриманні доходу можна подати онлайн.
myselfserve.gov.bc.ca

Допомогти вам в отриманні доходу також можуть імміграційні агентства з розселення. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця welcomebc.ca/temporaryresidents

Бездомність

Бездомні — це люди, які не мають житла. Люди стають бездомними з багатьох причин. Вони можуть відчувати себе небезпечно вдома. Вони можуть втратити свій будинок через пожежу, проблеми з грошима або розпад сім'ї. У них може не бути грошей, щоб заплатити за житло.

Якщо у вас немає безпечного місця для проживання, ви можете відправитися в тимчасовий притулок. Тимчасові притулки безкоштовні. Люди, які працюють у тимчасовому притулку, можуть допомогти вам знайти нове житло. Вони також можуть надати їжу, одяг, доступ до душових та інші речі, які вам можуть знадобитися.

BC Housing надає тимчасові притулки для тих, хто залишився бездомним або втратив свій будинок. bchousing.org/housing-assistance/homelessness-services/emergency-shelter-program

BC211 керує програмою «Лінія допомоги у притулках та на вулицях», щоб допомогти людям у районах Ванкувера, Долини Фрейзер та Вікторії. Зателефонуйте або відправте текстове повідомлення на номер 2-1-1 bc211.ca – шукайте за словом «shelter» та назвою вашої громади.

Якщо у вашій сім'ї має місце жорстоке поводження, і у вашому домі небезпечно, див. стор. 81.

Також вам можуть допомогти працівники агентств з розселення. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Продовольчі банки

Якщо ви не можете дозволити собі купити достатньо їжі, ви можете мати право на отримання безкоштовної їжі в продовольчому банку. У продовольчому банку також можуть запропонувати програми про здорове харчування, приготування їжі та управління грошима. Кожен продовольчий банк надає різні послуги. Деякі з них можуть допомогти вам знайти інші послуги в громаді.

Щоб отримати їжу, вам, можливо, доведеться довести, що ви не заробляєте достатньо грошей. Продовольчий банк може попросити вас показати чек на одержання заробітної плати, чек на одержання соціальної допомоги, випуску з банку або податковий кредит на дітей. Вас також можуть попросити надати підтвердження вашої адреси, наприклад, рахунок за електроенергію із зазначенням вашого імені та адреси.

Продовольчі банки не регулюються урядом. В продовольчий банк їжу та гроші жертвують (надають) люди. Пожертвувати може будь-хто. Коробки для пожертвувань у продовольчий банк можна знайти у продуктових магазинах, церквах, громадських центрах та інших місцях.

Щоб знайти продовольчий банк у вашій громаді, зверніться до Food Banks BC. Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 498-1798 foodbanksbc.com

Допомога сім'ям

У Канаді діти мають право на виживання, процвітання, повну реалізацію свого потенціалу та на захист дорослими, які піклуються про них. Діє законодавство щодо захисту дітей.

- Законодавство провінції Британська Колумбія говорить, що батьки несуть відповідальність за фінансову підтримку своїх дітей до досягнення ними 19 років. У провінції Британська Колумбія вік настання повноліття — 19 років. Батьки також можуть бути зобов'язані утримувати дітей після того, як їм виповниться 19 років.
- Застосовувати силу можна лише для покарання дітей старше 2 років. Сила, яку можна використовувати, має бути невеликою.
- Не можна різати або травмувати статеві органи дівчат або жінок.
- Не можна продавати своїх дітей чи їхню працю будь-кому за гроші.

Батьки несуть конкретні обов'язки щодо догляду та нагляду за своїми дітьми. Наприклад, Канадська рада з безпеки рекомендує не залишати дітей у віці до 10 років одних вдома чи в автомобілі навіть на короткий час.

canadasafetycouncil.org/child-safety

Канадське законодавство також говорить, що вам не потрібно виходити заміж за когось (або залишатися з цією особою у шлюбі), якщо ви цього не хочете. Вам не потрібен дозвіл вашого чоловіка або сім'ї, щоб розійтися або розлучитися.

Організація Parent Support Services Society надає підтримку, інформацію, освіту, семінари та ресурси для батьків, бабусь і дідусів по всій провінції.

Безкоштовний номер: 1 877 345-9777
parentsupportbc.ca

Grandparents Raising Grandchildren — це група підтримки людей, які виховують дітей іншого члена сім'ї.

Регіон Ванкувера: 604 558-4740
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 474-9777
parentsupportbc.ca/grandparents-raising-grandchildren

Діти, які потребують додаткової підтримки

У деяких сім'ях є дитина, яка потребує додаткового догляду. Дитина може із затримкою освоювати певні навички (відставання у розвитку). Дитина також може мати хворобу або обмежені можливості. Уряд провінції Британська Колумбія може допомогти сім'ям додатково піклуватися про дітей.

gov.bc.ca/gov/content/health/managing-your-health/child-behaviour-development/assessing-child-development

Працівники організації Children and Youth with Special Needs («Діти та молодь з особливими потребами») можуть допомогти сім'ям. Вони можуть надати сім'ям важливу інформацію та допомогти отримати підтримку уряду та громади. Знайдіть працівника у своєму регіоні. .

gov.bc.ca/gov/search?id=3101EE72823047269017D08E55AF6441&tab=1&q=special+needs

Якщо ви маєте право на отримання Affordable Child Care Benefit («Доступна допомога по догляду за дітьми») і маєте дитину, яка кваліфікована як така, що має особливі потреби, ви можете претендувати на фінансування.

gov.bc.ca/affordablechildcarebenefit

Пільги для сімей з дітьми

Canada Child Benefit («Допомога на дитину в Канаді») — це щомісячна виплата для допомоги сім'ям з дітьми віком до 18 років. Щоб мати право на неї, принаймні один із батьків має бути резидентом Канади.

Безкоштовний номер: 1 800 387-1193

canada.ca/en/revenue-agency/services/child-family-benefits/canada-child-benefit-overview.html

Early Childhood Tax Benefit («Податкова пільга на дітей молодшого віку в провінції Британська Колумбія») — це щомісячна виплата, яка не оподатковується, сім'ям, які мають право на допомогу, щоб допомогти покрити витрати на виховання дітей віком до 6 років. Пільги від цієї програми поєднуються з федеральною канадською виплатою на дитину та сімейною бонусною програмою провінції Британська Колумбія

в єдину щомісячну виплату. Див. додаткову інформацію на вебсайті.

gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/family-benefits/bc-early-childhood-tax-benefit

Догляд за дітьми

Види догляду за дітьми

У провінції Британська Колумбія існують 4 види догляду за дітьми

- Ліцензований догляд за дітьми
- Зареєстрований догляд за дітьми, що не потребує ліцензії
- Догляд за дітьми, що не потребує ліцензії
- Догляд за дітьми вдома

Ліцензований догляд за дітьми

Ліцензовані дитячі заклади контролюються та регулярно перевіряються програмами ліцензування громадських послуг регіональних органів охорони здоров'я. Вони повинні відповідати законодавчим стандартам щодо охорони праці, кваліфікації персоналу, ведення записів, приміщення та обладнання, кількості дітей та персоналу, а також програмування. Персонал ліцензованих дитячих установ навчений догляду за дітьми. Оператори закладів повинні дотримуватися Закону про соціальний догляд і проживання з доглядом та Положення про ліцензування догляду за дітьми.

Зареєстрований догляд за дітьми, що не потребує ліцензії

Це неліцензовані постачальники послуг з догляду, які повинні бути зареєстровані в Ресурсному та реферальному центрі догляду за дітьми. Якщо вони зареєструвалися, це означає, що вони завершили:

- навчання з надання першої допомоги;
- перевірку судимості для всіх осіб старших 12-ти років, які проживають у будинку;
- отримання характеристик;
- оцінювання безпеки будинку;
- навчальні курси чи семінари з догляду за дітьми.

Зареєстровані постачальники послуг з догляду також мають доступ до підтримки, навчання, ресурсів та страхування групової відповідальності.

Зверніться до місцевого Ресурсного та реферального центру догляду за дітьми (CCRR). Вони можуть допомогти вам знайти ліцензованих чи зареєстрованих постачальників послуг з догляду за дітьми або постачальників таких послуг, що не потребують ліцензії, які можуть мати відкриті приміщення для догляду за дітьми у вашому регіоні.

Безкоштовний номер: 1 888 338-6622
ccrr.bc.ca

Догляд за дітьми, що не потребує ліцензії

Ці постачальники послуг з догляду за дітьми можуть на законних підставах надавати догляд за 1 або 2 дітьми (або більше, якщо вони з однієї сім'ї), крім власної. Вони не зареєстровані в CCRR, вони не ліцензовані, не контролюються та не перевіряються. Постачальники догляду за дітьми, що не потребують ліцензії, не повинні відповідати тим самим стандартам охорони здоров'я та безпеки, що й ліцензовані постачальники. Під час користування послугами догляду за дітьми, що не потребує ліцензії, батьки та опікуни несуть відповідальність за догляд та безпеку своїх дітей.

Догляд за дітьми вдома

Це коли батьки організують догляд за дітьми вдома — наприклад, няню чи гувернантку. Батьки або опікуни повинні вирішити, як обрати та найняти постачальника послуг по догляду за дітьми, який стає їхнім працівником. За цією угодою роботодавець повинен:

- здійснювати регулярні платежі до Фонду страхування зайнятості та Канадського пенсійного плану;
- зареєструвати ситуацію із зайнятістю в Revenue Canada та WorkSafeBC.

Отримайте більше інформації та подробиці про ці 4 види догляду за дітьми.

gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/caring-for-young-children/how-to-access-child-care/licensed-unlicensed-child-care

Пошук догляду за дітьми

Організація Childcare BC має інформацію про пошуки догляду за дітьми у вашій громаді.
gov.bc.ca/childcare

Щоб знайти найближчий центр, відвідайте вебсайт уряду провінції Британська Колумбія. gov.bc.ca — шукайте за словами «child care resource referral centre».

Доступна допомога по догляду за дітьми

Доступна допомога по догляду за дітьми допомагає сім'ям оплачувати догляд за дітьми. Вона виплачується щомісяця. Сума, яку ви можете отримати, залежить від вашого доходу, розміру сім'ї та типу догляду за дітьми.

Відвідайте вебсайт, щоб дізнатися, чи відповідаєте ви вимогам, і подати заяву. gov.bc.ca/affordablechildcarebenefit

Call Child Care Service Centre for more information.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 338-6622

Зверніться до місцевого Ресурсного та реферального центру догляду за дітьми (CCRR). Шукайте центр у вашій громаді. gov.bc.ca — шукайте за словами «child care resource referral».

Запуск власної програми догляду за дітьми

Якщо ви вирішили керувати програмою догляду за дітьми у власному домі, вам доведеться дотримуватися правил і законів. Вимоги до ліцензованого догляду за дітьми описано в Законі про соціальний догляд і проживання з доглядом, Положенні про ліцензування догляду за дітьми та довіднику з стандартів ліцензування практики. Кожна програма ліцензування громадських закладів охорони здоров'я обробляє заяви та видає ліцензію на керування дитячим закладом. Вони можуть надати інформацію про те, як розпочати роботу.

Уряд провінції Британська Колумбія має інформацію про те, як розпочати програму догляду за дітьми.

- Ліцензований дитячий заклад gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/caring-for-young-children/running-daycare-preschool/open-licensed-child-day-care/licensed-child-care-facility
- Програма зареєстрованого догляду за дітьми, що не потребує ліцензії gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/caring-for-young-children/running-daycare-preschool/open-licensed-child-day-care/rlnr-day-care

Програми та пільги для людей похилого віку

Путівник для людей похилого віку в провінції Британська Колумбія

Путівник для людей похилого віку провінції Британська Колумбія (BC Seniors' Guide) має інформацію про пільги, здоров'я, спосіб життя, житло, транспорт, фінанси та безпеку для літніх людей. Також у ньому наведено список ресурсів, послуг і програм. Цей путівник доступний англійською, французькою, пенджабською, китайською, корейською, в'єтнамською мовами та фарсі. gov.bc.ca/seniorsguide

Щоб замовити безкоштовний друкований примірник *Путівника для людей похилого віку провінції Британська Колумбія*, зателефонуйте в Офіс захисника людей похилого віку. Офіс працює з понеділка по п'ятницю з 8:30 до 16:30. Регіон Вікторія: 250 952-3181
Безкоштовна гаряча лінія: 1 877 952-3181

Догляд вдома

Людам з обмеженими можливостями та літнім людям може знадобитися додаткова допомога в повсякденному житті. Деякі люди можуть залишити будинок і переїхати до місця, де надають допомогу та медичний догляд. Ці місця називаються «проживання з доглядом» або «будинками довготривалого догляду».

Деякі люди, які потребують додаткового догляду, хочуть залишитися у власному домі. Вони можуть отримати допомогу та медичну підтримку від працівників, які відвідують їх вдома. Ця послуга називається доглядом вдома.

Існує багато ситуацій, коли догляд вдома може допомогти.

- Люди з обмеженими можливостями та літні люди можуть отримати догляд вдома, щоб якомога довше жити у своїх будинках.
- Люди, які доглядають за хворим або непрацездатним членом для допомоги і модливості для відпочинку (перепочинок).
- Іноді хворі можуть отримувати допомогу вдома замість того, щоб іти в лікарню.
- Люди, які наближаються до кінця свого життя, можуть отримати догляд вдома. Це називається паліативною допомогою.

Служби догляду вдома надають додаткову допомогу. Люди, які використовують догляд вдома, повинні мати можливість піклуватися про себе за допомогою сім'ї, друзів і спільноти.

Якщо ви не можете дозволити собі догляд вдома, уряд може покрити (субсидувати) частину витрат. Щоб мати право на субсидовані послуги з догляду на дому та в громаді, ви повинні:

- бути громадянином Канади або постійним резидентом (або мати дозвіл на тимчасове проживання від федерального міністра з питань імміграції);
- жити в провінції Британська Колумбія принаймні 3 місяці;
- бути віком від 19-ти років.

gov.bc.ca/gov/content/health/accessing-health-care/home-community-care

Догляд вдома надають місцеві органи охорони здоров'я. Відвідайте цей вебсайт і перегляньте карту, щоб знайти свій орган охорони здоров'я. Зверніться до Homecare office (офіс з догляду вдома) у вашому регіоні, щоб дізнатися, чи маєте ви право на послуги догляду вдома та громадського догляду.
gov.bc.ca/gov/content/health/about-bc-s-health-care-system/partners/health-authorities/regional-health-authorities

Vancouver Coastal Здоров'я
Регіон ванкувера: 604 736-2033
vch.ca/your-care/home-community-care

Health Insurance BC
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 412-2121
fraserhealth.ca/Service-Directory/Services/home-and-community-care/home-and-community-care#.XqjeSy2ZOV4

Island Health
Регіон Вікторія: 250 370-8699
Безкоштовна гаряча лінія: 1 877 370-8699
islandhealth.ca/our-services/home-care-services

Interior Health
Район Келовни: 250 862-4200, і натисніть «2» interiorhealth.ca/YourCare/HomeCommunityCare/Pages/default.aspx

Northern Health
Район Принс-Джордж: 250 565-2649
Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 565-2999
northernhealth.ca/services/home-community-care

Здорове харчування для людей похилого віку

Довідник *Здорове харчування для людей похилого віку* (Healthy Eating for Seniors) містить рецепти, плани меню та інформацію про правильне харчування. Довідник доступний англійською, французькою, китайською та пенджабською мовами. gov.bc.ca - шукайте за словами «Healthy Eating for Seniors Handbook».

Щоб замовити безкоштовний примірник довідника, відвідайте вебсайт HealthLinkBC.ca. Шукайте "Resource Order Form" або телефонуйте до HealthLink BC. Безкоштовна гаряча лінія: 8-1-1 ТТУ (телетайп): 7-1-1

Запобігання падінню

Падіння є основною причиною травм серед літніх людей і може призвести до госпіталізації та втрати незалежності. Більшості падінь можна запобігти. Запобігти падінням можна:

- регулярно фізичною активністю для розвитку сили та рівноваги;
- регулярними перевірками очей;
- переглядом фармацевтом або лікарем ваших ліків;
- прибиранням речей, об які ви можете спіткнутися або послизнутися.

Дізнайтеся більше про те, як запобігти падінням і захистити своє здоров'я.

Коаліція із запобігання падінням та травмам провінції Британська Колумбія (BCFIPC) findingbalancebc.ca

Уряд провінції Британська Колумбія має інформацію про профілактику падінь. gov.bc.ca/fallprevention

Ability411

Організація Ability411 має інформацію про технології та обладнання, які можуть допомогти людям похилого віку в провінції Британська Колумбія. ability411.ca

Люди з обмеженими можливостями

Люди з обмеженими можливостями можуть мати особливі потреби в житлі чи роботі. Якщо у вас обмежені можливості, ви можете знайти програми підтримки у своїй громаді. Зверніться до Disability Alliance BC. Регіон Ванкувера: 604 872-1278
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-1278
disabilityalliancebc.org

Уряд провінції Британська Колумбія, державні та приватні корпорації пропонують багато підтримки та послуг людям з обмеженими можливостями, у тому числі фінансову підтримку через допомогу інвалідам. gov.bc.ca/gov/content/family-social-supports/services-for-people-with-disabilities

Підтримка людей, які належать до ЛГБТК2С+

У провінції Британська Колумбія багато організацій, які підтримують лесбіянок, геїв, бісексуалів, трансгендерів, квірів і бердашів. Ці організації мають заходи, інформацію, консультування та інші види допомоги. Вони можуть допомогти вам на багатьох мовах. Для отримання додаткової інформації про ЛГБТК2С+ див. стор. 129.

У регіоні Ванкувера зверніться до організації Queer Resource Centre (Qmunity) Британської Колумбії. Регіон Ванкувера: 604 684-5307
qmunity.ca

Молодь ЛГБТК2С+ може отримати інформацію та поради від Pride Education Network. pridenet.ca

Батьки дітей ЛГБТК2С+ можуть отримати інформацію та поради в PFLAG (Батьки, сім'ї та друзі лесбіянок і геїв). pflagcanada.ca

Знайдіть групу PFLAG у своїй громаді. pflagcanada.ca/pflag-chapters/british-columbia

Офіс омбудсмена

Офіс омбудсмена може допомогти людям вирішити проблеми з державними службами. Це незалежний і неупереджений (об'єктивний) офіс, що входить до складу законодавчого органу провінції Британська Колумбія. Коли у людей є скарги на державні служби провінції Британська Колумбія, офіс омбудсмена проводить розслідування, щоб з'ясувати, що сталося. Послуги усного перекладу надаються більш ніж 150 мовами. Усі послуги безкоштовні.
Безкоштовний номер: 1 800 567-3247
bcombudsperson.ca

Юридична допомога

Для отримання інформації про законодавство провінції Британська Колумбія і юридичну допомогу, див. стор. 127–134.

КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ

Визначення термінів

Страхування

- Базове страхування
- Купівля додаткового страхування

Посвідчення водія

- Посвідчення водія з іншої країни
- Подача заяви на отримання нового водійського посвідчення
- Автошколи

Правила дорожнього руху

- Безпечне водіння
- Небезпечне водіння
- Спеціальні смуги
- Штраф за порушення правил дорожнього руху

- Штрафи за порушення правил паркування

Автомобільні аварії

- Звітність перед ICBC

Купівля легкового автомобіля чи вантажівки

- Купівля у ліцензованого дилера
- Купівля вживаного транспортного засобу в іншій особі
- Гарантії
- Отримання позики

Транспортні засоби з-за меж провінції Британська Колумбія

Прокат автомобілів і каршерінг

Визначення термінів

Термін дії — коли щось закінчується. Термін дії посвідчень водія та страхування закінчується в певну дату. Коли термін їх дії закінчується, використовувати їх заборонено. Водіям потрібно буде поновити свої посвідчення водія або страхування, перш ніж вони зможуть знову керувати автомобілем.

Страхування — контракт, за яким особа платить гроші компанії за захист об'єкта (наприклад, будинку чи автомобіля). Якщо будинок або автомобіль пошкоджені, страхова компанія оплатить його ремонт або заміну.

Стан сп'яніння — коли на судження людини впливає алкоголь чи інші наркотики.

Фірмовий бланк — папір, на якому надруковано назву та логотип компанії.

Licence / license — є 2 способи написання цього слова, і вони означають різні речі. Ви можете **мати** «licence», і ви можете **бути** «licensed».

- Коли слово “licence” пишеться з “ce” в кінці, воно означає «посвідчення водія» — картку, яку ви кладете у свій гаманець. Воно показує, що у вас є дозвіл на керування автомобілем у провінції Британська Колумбія.
- Коли слово “license” пишеться з “se” в кінці, це описує людину, яка має ліцензію (дозвіл) — наприклад, ліцензований дилерський центр.

Право утримання майна — юридичний борг, який прикріплений до такого об'єкта, як автомобіль. Право утримання майна означає, що, коли власник продає автомобіль, він повинен сплатити гроші, які він винен. Потім право утримання майна знімають. Якщо ви купуєте автомобіль із правом утримання майна, ви зобов'язані повернути заборгованість. Перш ніж купувати автомобіль, можна перевірити, чи поширюється на нього право утримання майна.

Поновлення — зробити щось новим знову. Якщо термін дії вашого посвідчення водія закінчується 31 грудня, ви повинні поновити його, перш ніж ви зможете керувати автомобілем 1 січня.

Страховання

Страхова корпорація провінції Британська Колумбія (ICBC) належить уряду провінції Британська Колумбія. ICBC:

- забезпечує базове страхування транспортного засобу та обробляє страхові вимоги в разі аварії;
- тестує нових водіїв, які хочуть отримати ліцензію провінції Британська Колумбія, а також видає посвідчення водія водіям, які переїхали сюди з інших країн;
- підтверджує особу, коли вона отримує картку BC Services, посвідчення водія та карту медичного обслуговування.

На вебсайті ICBC є багато корисної інформації про водіння в провінції Британська Колумбія. Деяка інформація доступна китайською та пенджабською мовами.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-3051
icbc.com

Базове страхування

Не можна керувати автомобілем без страхування. Кожен автомобіль, зареєстрований в провінції Британська Колумбія, має мати базове страхування Autoplan. Якщо ви спричините аварію, страхування відшкодує пошкодження автомобіля іншого водія. Воно також покриває медичні витрати для тих, хто постраждав під час аварії.

Ви можете придбати страхування Autoplan для свого автомобіля в будь-якому офісі брокера Autoplan. Брокери Autoplan — це незалежні компанії, які продають страхування транспортних засобів ICBC.
icbc.com/locators

Страховання захищає вас лише в тому випадку, якщо ви купуєте його до того, як пошкодите або розіб'єте свій автомобіль.

На вартість страхування вашого автомобіля впливає багато факторів: хто керує вашим автомобілем, де ви живете, чи використовуєте ви свій автомобіль на роботі, а також ваш водійський стаж.

Важливо вказати імена всіх, хто буде керувати вашим автомобілем. Якщо водій, якого немає у вашому страховому полісі, спричинив аварію під час керування вашим автомобілем, можливо, вам доведеться заплатити більше грошей. Поговоріть про список водіїв зі своїм брокером Autoplan.

Якщо ви переїжджаєте до провінції Британська Колумбія, ICBC може визнати до 15 років вашого досвіду водіння в іншій країні. Вам доведеться принести свої водійські документи в офіс посвідчень водія ICBC.
icbc.com/insurance/moving-travelling/Pages/Insurance-discount-for-new-residents.aspx

Ви можете записатися на прийом онлайн.
icbc.com — шукайте за словами «Book road test».

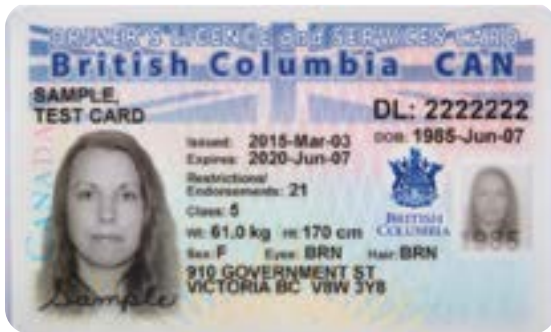
Купівля додаткового страхування

Якщо ви потрапили в аварію, базового страхування може бути недостатньо для покриття витрат. Щоб захистити себе, ви можете придбати додаткове страхування. Наприклад, можна придбати страхування від зіткнення, щоб покрити вартість пошкодження вашого автомобіля, навіть якщо аварія сталася з вашої вини. Запитайте про додаткове страхування брокера Autoplan.

Посвідчення водія

Посвідчення водія з іншої країни

Ви можете використовувати своє посвідчення водія протягом 90 днів після переїзду сюди. Ви повинні подати заяву на отримання посвідчення водія провінції Британська Колумбія, як тільки ви приїдете сюди. Можливо, вам доведеться почекати, поки ваше нове посвідчення водія надійде поштою.

Якщо ви відвідуєте провінцію Британська Колумбія тимчасово, ви можете використовувати своє посвідчення водія, не отримане на її території, протягом 6 місяців. Через 6 місяців для водіння в провінції Британська Колумбія вам знадобиться дійсне посвідчення водія провінції.

Існують різні процеси для отримання посвідчення водія провінції Британська Колумбія. Цей процес залежить від того, звідки ваше оригінальне посвідчення водія. Водії з деяких країн можуть отримати посвідчення водія без додаткових тестів. Іншим може знадобитися скласти екзамен на знання правил дорожнього руху, перевірити зір та навички керування авто.
icbc.com — шукайте за словами «Driver licensing».

Якщо ваше посвідчення водія не англійською мовою, вам потрібно буде надати переклад затвердженого перекладача.
icbc.com — шукайте за словами «Language services». Прокрутіть униз до «Переклад документів».

Коли ви отримаєте посвідчення водія провінції Британська Колумбія, вам доведеться відмовитися від старого посвідчення.
icbc.com — шукайте за словами «Moving to BC».

Студентам (учням) не потрібно отримувати посвідчення водія провінції Британська Колумбія, якщо:

- вони мають дійсне посвідчення водія з іншої країни;
- вони зареєстровані у якості студента (учня) денної форми навчання в закладі, зазначеному на цій вебсторінці:
tools.canlearn.ca/cslgs-scpsc/cln-cln/reea-mdl/reea-mdl-1-eng.do?nom-name=BC.

Тимчасові іноземні працівники в рамках програми сезонних сільськогосподарських працівників (Seasonal Agricultural Workers Program) можуть використовувати дійсні посвідчення водія з іншої країни протягом 12 місяців. Через 12 місяців вам знадобиться посвідчення водія провінції Британська Колумбія.

Коли ви їдете за кермом, завжди майте при собі посвідчення водія. Поліцейський може попросити його подивитися.

Вивчіть правила водіння та дорожні знаки в провінції Британська Колумбія. Деякі правила можуть бути такими ж, як там, де ви навчилися їздити. Деякі можуть відрізнятись. Ви можете пройти практичну перевірку знань онлайн.
icbc.com — шукайте за словами «Practice knowledge test».

Ресурс Learn to Drive Smart містить інформацію про правила, знаки, сигнали та дорожню розмітку в провінції Британська Колумбія.
icbc.com — шукайте за словами «Learn to Drive Smart».

Ви також можете пройти практичний тест на своєму смартфоні. Завантажте застосунок Learn to Drive Smart із магазину застосунків.

Подача заяви на отримання нового водійського посвідчення

- Щоб подати заяву на посвідчення водія провінції Британська Колумбія, вам має бути 16 років або більше.
- Якщо вам не виповнилося 19 років, вам потрібен дозвіл (згода) від одного з ваших батьків або законного опікуна. Вони можуть прийти з вами до офісу посвідчень водія, або ви можете взяти з собою підписану форму згоди.

- Ви можете подати заяву на отримання посвідчення водія, записавшись на прийом в офісі посвідчень водія ICBC. Відвідайте вебсайт icbc.com і шукайте за словами «Find a service location».
- Вам потрібно буде взяти 2 посвідчення особи. У провінції Британська Колумбія для керування різними типами транспортних засобів потрібні різні типи посвідчень водія.

Програма отримання посвідчення водія

У провінції Британська Колумбія діє програма отримання посвідчення водія (Graduated Licensing Program). Щоб отримати повні права водія необхідно пройти кілька рівнів. Якщо це ваше перше посвідчення водія, ви повинні спочатку вивчити основні правила та знання водіння. Після проходження перевірки знань ви можете перейти на наступний рівень. Ця програма допоможе вам бути безпечнішим водієм. icbc.com — шукайте за словами «Graduated licensing».

Етап «Учень»

Перший крок до отримання посвідчення водія провінції Британська Колумбія — це отримання посвідчення водія-учня. Ви повинні пройти тест на знання, щоб показати, що ви знаєте правила водіння у провінції Британська

Колумбія. Ви також повинні пройти перевірку зору.

Пройти тест на знання можна англійською, арабською, хорватською, французькою, пенджабською, російською, спрощеною та традиційною китайською, іспанською, в'єтнамською мовами та на фарсі. Якщо вам потрібен перекладач, зверніться до офісу посвідчень водія ICBC.

Посвідчення водія-учня дійсне протягом 2 років. Перш ніж скласти практичний іспит, ви повинні потренуватися керувати автомобілем із посвідченням водія-учня принаймні 12 місяців. Знайти список усіх правил для отримання водійського посвідчення учня можна онлайн.

icbc.com — шукайте за словами «Get your L».

Етап «Новачок»

Після того як ви керуєте автомобілем протягом 1 року з водійським посвідченням учня, можна скласти практичний іспит, щоб отримати дозвіл новачка. icbc.com — шукайте за словами «Get your N».

Для складання практичного іспиту потрібно записатися на прийом. Це можна зробити онлайн.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 715-7775 icbc.com — шукайте за словами «Book road test».

Після 2 років з посвідченням водія новачка можна пройти другий практичний іспит і отримати повне посвідчення водія.

За тести на знання та практичні іспити є плата. Після проходження тесту ви сплатите ще один збір за посвідчення водія. icbc.com — шукайте за словами «fees».

Автошколи

Якщо ви ніколи не мали посвідчення водія, можливо, ви захочете пройти уроки водіння. ICBC має список затверджених навчальних шкіл. Можливо, ви зможете знайти інструктора з водіння (викладача), який володіє вашою мовою. icbc.com — шукайте за словами «Choose driving school».

Ресурси для водіїв

В Інтернеті можна знайти корисні ресурси з водіння.

- Вебсайт drivebc.ca і Shiftintowinter.ca мають актуальні поради щодо дорожніх умов і водіння.
- Вебсайт drivebc.ca/directions.html розповість вам, як далеко знаходяться інші міста та селища, і скільки часу займе дорога туди.
- Вебсайт hellobc.com/british-columbia/transportation-maps/maps.aspx має карти міст і регіонів провінції Британська Колумбія.

Правила дорожнього руху

Безпечне водіння

Ремені безпеки

Ремені безпеки можуть захистити вас від травм або смерті, якщо ви потрапите в аварію. За законодавством провінції Британська Колумбія всі водії та пасажирів (інші люди у вашому автомобілі) повинні бути пристебнутими ременями безпеки. Якщо ви або ваші пасажирів не пристебнуті ременями безпеки, поліція може виписати вам штрафний талон. Вам доведеться заплатити штраф.

Дитячі автокрісла

Маленькі діти повинні сидіти в дитячому автокріслі. Вони за жодних обставин не повинні сидіти на колінах дорослих.

Дитяче автокрісло має відповідати певним вимогам. Ваше дитяче автокрісло має:

- відповідати канадським стандартам безпеки автомобілів;
- отримати схвалення Міністерства транспорту Канади;
- бути новим або майже новим. Дитячі автокрісла мають термін придатності. Зазвичай крісло знаходиться збоку або на спинці сидіння. Перевірте, чи не закінчився термін придатності вашого дитячого автокрісла;
- воно повинно бути канадським. Якщо ви купуєте дитяче автокрісло за межами Канади, воно може не відповідати канадським правилам безпеки.

Також існують правила користування дитячими автокріслами:

- Дитяче автокрісло завжди має бути на задньому сидінні. Не встановлюйте його на передньому сидінні. На передньому сидінні є подушка безпеки. Якщо подушка безпеки вдарить по дитячому автокріслі, це може призвести до серйозних травм.
- Діти до 9 років повинні сидіти в дитячому автокріслі або бустері.
- Діти 9–13 років повинні сидіти на задньому сидінні, а не на передньому.

Немовлята

- Є спеціальне дитяче автокрісло для немовлят і зовсім маленьких дітей. Воно повернуто назад (повернуто до задньої частини автомобіля).

- Усі немовлята віком до 12 місяців і вагою до 9 кілограмів (20 фунтів) повинні сидіти в дитячому автокріслі, яке повернуто назад.

Маленькі діти

- Діти старші 12 місяців і вагою від 9–18 кілограмів (20–40 фунтів) повинні перебувати в дитячому автокріслі.
- Дитячі автокрісла мають бути належним чином встановлені (закріплені або прикріплені) до автомобіля. Дитячі автокрісла, повернуті вперед, завжди мають мати ремінь, який прив'язує крісло до рами автомобіля. Перевірте інструкцію до автокрісла або автомобіля.

Діти старшого віку

- Бустери використовуються зі звичайними ременями безпеки. Вони призначені для всіх дітей, які важать понад 19 кілограмів (40 фунтів). Діти віком до 9 років або зростом до 145 сантиметрів (4 фути, 9 дюймів) повинні використовувати бустер.
- Усі діти віком від 9 років мають використовувати звичайні ремені безпеки.

Асоціація автомобілістів провінції Британська Колумбія (BCAA) має багато інформації про безпеку дітей. Відвідайте її вебсайт, щоб:

- знайти відповідне автокрісло відповідно до віку та розміру вашої дитини;
- подивіться відео про те, як безпечно встановити автокрісло;
- дізнатися, як правильно застібати дитину в сидіння.

Програма «Безпека дітей-пасажирів» BCAA може навчити вас правильно встановлювати дитяче автокрісло. У вашій громаді можуть перевірятися автомобільні сидіння (так звані «клініки»). Навчені волонтери перевірять ваше автокрісло та інструкцію з експлуатації вашого автомобіля.

Безкоштовний номер: 1 877 247-5551
bcaa.com — шукайте за словами «Child car seat».

Більш докладна інформація

- ICBC надає інформацію про дитячі автокрісла. icbc.com — шукайте за словами «Child car seats».
- Міністерство транспорту Канади також має інформацію про автокрісла. tc.gc.ca — прокрутіть униз до розділу Child Car Seat Safety («Безпека дитячого автокрісла»).

Небезпечне водіння

Керування автомобілем, алкоголь та наркотики

Провінція Британська Колумбія має дуже суворі закони щодо водіння автомобіля, алкоголю, канабісу та інших наркотиків. Якщо ви керуєте транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, поліція може вас зупинити. Вам доведеться заплатити штраф. Ви можете втратити автомобіль та посвідчення водія. Ви навіть можете потрапити до в'язниці.

- gov.bc.ca/gov/content/transportation/driving-and-cycling/road-safety-rules-and-consequences/drug-alcohol
- icbc.com — шукайте за словами «alcohol impaired» і «drug impaired».

Розсіяне водіння

У провінції Британська Колумбія використання електронного пристрою, наприклад мобільного телефону, під час керування автомобілем є протизаконним. Якщо вас спіймають за використанням мобільного телефону чи іншого електронного пристрою за кермом, вам можуть виписати штрафний талон, і вам доведеться сплатити штраф. icbc.com — шукайте за словами «Distracted driving».

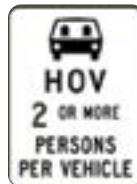
Перевищення швидкості

Перевищення швидкості — це рухатися швидше, ніж вам дозволено. У більшості міст обмеження швидкості на головних дорогах становить 50 кілометрів на годину (км/год). За межами міст максимальна дозволена швидкість руху зазвичай вище. Слідкуйте за знаками обмеження швидкості. Поблизу парків і шкіл максимальна швидкість зазвичай становить 30 км/год. Якщо вас спіймають на перевищенні швидкості, вам можуть виписати штрафний талон, і вам доведеться сплатити штраф. Ці штрафи можуть бути дуже великими. Якщо ви не сплатите штраф, ви не зможете продовжити термін дії посвідчення водія. icbc.com — шукайте за словом «Speed».

Спеціальні смуги

У деяких містах на дорогах є спеціальні смуги для велосипедів. Також можуть бути спеціальні смуги для автобусів і транспортних засобів з двома та більше людьми. Вони називаються смугами для автомобілів із пасажирами (HOV). Електричним транспортним засобом і мотоциклом може бути дозволено використовувати деякі смуги для HOV. Деякі автомагістралі також мають смуги для HOV.

Звертайте увагу на спеціальні смуги. Якщо ви їдете не по тій смузі, вам можуть виписати штрафний талон.

Штраф за порушення правил дорожнього руху

Якщо вас спіймають на перевищенні швидкості, коли ви проїжджаєте на червоне світло, або за використанням мобільного телефону чи іншого електронного пристрою за кермом, вам можуть виписати штрафний талон, і вам доведеться сплатити штраф.

Ваше посвідчення водія та автомобіль також можуть бути відібрані на певний період часу. Якщо поліція зупинить вас під час водіння, залишайтеся в автомобілі. Поліцейський підійде до вашого автомобіля, щоб поговорити з вами. Не виходьте з автомобіля, якщо вас про це не попросять.

Якщо ви отримаєте штрафний талон, не платіть поліцейському. Оплатити талон можна:

- записавшись на прийом до будь-якого офісу посвідчень водія ICBC;
- у більшості брокерів Autoplan;
- у будь-якому центрі подання вимог ICBC;
- у реєстратурі суду провінції.

Оплатити також можна чеком, по телефону або онлайн у PayBC (pay.gov.bc.ca). icbc.com — шукайте за словами «Pay ticket».

Якщо ви вважаєте, що талон виписано неправомірно, можна його оскаржити. Ви повинні звернутися до суду і пояснити, чому ви вважаєте талон неправильним. Якщо суддя згоден з вами, вам не доведеться оплачувати талон.

Якщо ви отримаєте талон за порушення правил водіння, можливо, вам доведеться платити більше за страхування транспортного засобу. Ви можете також втратити посвідчення водія. Якщо ви не оплачуватимете талони, вам можуть не дозволити отримати нове посвідчення водія або страхування.

Штрафи за порушення правил паркування

Перш ніж паркувати автомобіль, перевірте знаки на вулиці. Знаки підкажуть, коли і де можна паркуватися. У багатьох місцях паркування дозволено лише в певний час. Наприклад, на деяких знаках і паркоматах написано, що з 15:00 до 18:00 паркуватися заборонено. На деяких паркувальних місцях є автомати (паркомати), за допомогою яких можна заплатити за паркування. Не можна паркуватися перед автобусними зупинками або перед гідрантами (водопроводами для гасіння пожежі).

Деякі місця для паркування зарезервовані для людей з обмеженими фізичними можливостями. Вони позначені табличкою та зазвичай знаходяться поблизу входу в будівлю. Паркувати транспортні засоби тут можуть лише люди з обмеженими можливостями. Поговоріть з лікарем, якщо вам потрібен дозвіл.

Якщо ви припаркуєтесь у зоні, де паркування заборонено, припаркуєтесь у невідповідний час або не заплатите достатньо грошей за паркувальне місце, ви можете отримати штрафний талон за порушення правил паркування, і вам доведеться заплатити штраф. Ваш автомобіль можуть відбуксирувати на штрафмайданчик. Якщо ваш автомобіль відбуксирують на штрафмайданчик, ви повинні заплатити за його повернення.

Якщо ви отримали штрафний талон за порушення правил паркування, ви повинні оплатити його якомога швидше. У багатьох громадах вам доведеться заплатити більше грошей (плату за прострочення або пеню), якщо ви не оплатите талон протягом 14 днів.

Автомобільні аварії

У разі аварії виконайте наступні дії:

1. Якщо хтось постраждав, наберіть номер 9-1-1.
2. Заберіть свої транспортні засоби з дороги (якщо це безпечно).
3. Не розповідайте про те, хто або що стало причиною аварії.
4. Запишіть цю інформацію:
 - ім'я, адресу та номер телефону кожного водія;
 - номер водійського посвідчення кожного водія;
 - номерний знак транспортного засобу кожного водія;
 - інформацію про страхування ТЗ, не застрахованих ICBC;
 - дату, час і місце аварії;
 - погодні умови;
 - напрямок, у якому рухалися ви та інші водії;
 - де були ви та будь-які інші транспортні засоби.
5. Якщо можливо, сфотографуйте пошкодження ТЗ і місце аварії. Можете використати камеру свого телефону.
6. Надайте свою інформацію іншому водієві.

7. Отримайте ім'я, адресу та номер телефону кожного, хто бачив аварію (свідків).
8. Якщо у вашому автомобілі є відеореєстратор, можна зберегти відео до, під час і після аварії.

Звітність перед ICBC

Якщо у вас сталася аварія, повідомте про це ICBC. Це називається страховою вимогою. Якщо ваша вимога буде прийнята, ICBC заплатить за відшкодування збитків. Якщо ви отримали травму, ICBC допоможе вам отримати допомогу та підтримку, необхідні для відновлення. Якщо на вашому автомобілі є пошкодження, ICBC також розповість вам, як отримати оцінку збитків (скільки буде коштувати ремонт вашого автомобіля) і де можна відремонтувати автомобіль.

ICBC приймає дзвінки цілодобово та без вихідних. Про деякі види вимог також можна повідомити онлайн. ICBC пропонує безкоштовний переклад на 170 мов по телефону. Є також телефонні лінії для обслуговування китайською та пенджабською мовами.

Dial-a-Claim

Ванкувер та околиці: 604 520-8222

Безкоштовний номер (Британська Колумбія, Канада та Сполучені Штати Америки):
1 800 910-4222

icbc.com — шукайте за словами «Report a claim».

Купівля легкового автомобіля чи вантажівки Купівля у ліцензованого дилера

Компанія, що займається продажем транспортних засобів (легкових і вантажівок), називається дилером або дилерським центром. Дилерські центри продають нові та вживані автомобілі. У провінції Британська Колумбія дилери, які продають транспортні засоби населенню, повинні мати ліцензію Управління з продажу транспортних засобів (VSA). Ліцензовані дилери повинні мати ліцензію VSA на дверях. Вони повинні мати в офісі сертифікат, який легко побачити. Ліцензійні продавці мають ліцензійну картку VSA.

Дізнатися, чи зареєстрований дилер або продавець, можна онлайн.

publicregistry.mvsabc.com

Ліцензований дилер повинен розповісти вам історію транспортного засобу. Він повинен переконатися, що транспортний засіб відповідає вимогам *Закону про автомобільні транспортні засоби*. Якщо ви купуєте автомобіль у ліцензованого дилера і у вас виникла проблема після продажу, VSA може допомогти вам її вирішити.

Знайти ліцензованого дилера у вашій громаді можна в Інтернеті. Більшість дилерів мають вебсайт з цінами та інформацією про свої транспортні засоби. Дилери також можуть розміщувати рекламу в газетах і на інших вебсайтах. Законодавство говорить, що в оголошенні дилери повинні вказувати повну ціну. Можуть бути додаткові збори, наприклад плата за документацію. В оголошенні також повинні бути вказані додаткові збори. Перш ніж погодитися на остаточну ціну, обов'язково запитайте про додаткові збори.

Щоб дізнатися більше про покупку транспортних засобів, відвідайте вебсайт

Управління з продажу транспортних засобів. На ньому є відео англійською, кантонською, китайською та пенджабською мовами.

mvsabc.com — у меню «Consumer» знайдіть відео «Buying at a dealership».

Купівля вживаного транспортного засобу в іншій особі

Купити автомобіль можна не тільки в дилерському центрі. Купити автомобіль також можна безпосередньо в його власника. Оголошення про продаж таких автомобілів можна знайти в газетах і в Інтернеті.

Будьте обережні — багато людей, які кажуть, що продають власний транспортний засіб, є перекупниками. Перекупники — це неліцензовані дилери. Вони можуть мати нижчі ціни, але це більш ризиковано для вас. Наприклад, автомобіль може бути небезпечним, або він може належати комусь іншому. Перекупники не мають тих самих правових вимог, які мають ліцензовані дилери. Якщо у вас виникли проблеми з автомобілем, купленим у перекупника, ви не зможете отримати допомогу від VSA.

Перед покупкою:

- Дізнайтеся якомога більше про автомобіль, який вас цікавить. Також визначте, скільки грошей ви готові витратити. Якщо ви передумаєте, можливо, ви не зможете повернути автомобіль чи отримати відшкодування. Перш ніж підписати договір, визначтеся, який транспортний засіб вам потрібен. Подумайте про безпеку автомобіля, витрати на бензин, витрати на технічне обслуговування та додаткові функції (наприклад, кондиціонер або камеру заднього виду). Порівняйте автомобілі та ціни, подивившись в Інтернеті або відвідавши кілька дилерів. З продавцем можна домовитися про нижчу ціну.
- Перевірте історію автомобіля, щоб дізнатися, чи не потрапляв він в аварію та чи не має він інші проблеми. Отримати звіт про історію автомобіля можна на вебсайті icbc.com або carfax.ca. Якщо ви купуєте в ліцензованого дилера, попросіть його показати вам звіт про історію автомобіля. Якщо транспортний засіб вживаний, ви повинні заплатити кваліфікованому механіку, щоб він оглянув (перевірів) транспортний засіб для вас.
- Перед покупкою завжди беріть автомобіль на тест-драйв. Перевірте шини та спробуйте кожну функцію (наприклад, фари та склоочисники). Якщо вам не зручно купувати автомобіль самостійно, візьміть з собою друга, який має досвід купівлі автомобілів.

Для отримання додаткової інформації відвідайте розділ *Buying Guide* («Путівник із купівлі») на вебсайті Управління з продажу транспортних засобів провінції Британська Колумбія.

mvsabc.com — у меню «Consumers» знайдіть «Buying Guide».

Отримати інформацію можна також від ICBC.

icbc.com — шукайте за словами «Buy used vehicle».

- Не вносьте заставу (передоплату), якщо ви не впевнені, що купите транспортний засіб. Якщо ви вноситиме заставу, запитайте, для чого вона призначена

та чи зможете ви повернути свої гроші. Отримайте важливу інформацію в письмових документах — наприклад квитанцію про внесення застави та перелік умов.

- Щоб купити автомобіль, люди часто отримують гроші в кредит. Іноді хтось може продавати свій автомобіль до того, як закінчить виплату кредиту. Якщо ви купуєте автомобіль, можливо, вам доведеться сплатити позику продавця. Це називається правом утримання майна. Перш ніж купувати автомобіль, потрібно шукати права утримання майна. Вам знадобляться рік, марка (модель) та ідентифікаційний номер автомобіля (VIN). За пошук права утримання майна передбачений збір. Ця послуга включена у звіт CARFAX. Ліцензовані дилери не повинні продавати транспортні засоби з правом утримання майна.
carfax.ca

Для отримання додаткової інформації відвідайте вебсайт BC Registry Services.
bcregistryservices.gov.bc.ca/bcreg/pprpg/ppsearch.page

Гарантії

Наявність гарантії означає, що дилер замінить або відремонтує певні деталі безкоштовно або за нижчою ціною. На нові автомобілі надається гарантія від компанії, яка їх виготовила. Уживані транспортні засоби можуть мати гарантію від дилера, який їх продає. Існує багато видів гарантій, і вони охоплюють різні речі. Перш ніж купувати автомобіль, дізнайтеся, чи є гарантія, на що вона поширюється та скільки вона діє.

Отримання позики

Гроші на купівлю автомобіля можна позичити. Зробіть запит про надання автокредиту до банку або кредитної спілки. Дилерський центр також може позичити вам гроші. Це іноді називають «внутрішнім фінансуванням». Порівняйте процентні ставки в кількох місцях. Перш ніж взяти позику, обов'язково прочитайте та зрозумійте всі умови. Якщо вам потрібна допомога, зверніться до свого банку або агентства з розселення.

Перш ніж підписати договір або поїхати на автомобілі, переконайтеся, що будь-які обцянки, дані продавцем і дилером, записані в договорі купівлі-продажу. Отримайте копії всього, що ви підписуєте. Зберігайте ці документи в надійному місці. Не залишайте дилерський центр з транспортним засобом, якщо умови позики або договору купівлі-продажу не є остаточними. Не поспішайте читати та підписувати юридичні документи. Якщо ви щось упустите, це може коштувати вам багато часу та грошей у майбутньому.

Транспортні засоби з-за меж провінції Британська Колумбія

Якщо ви купуєте або привозите транспортний засіб з-за меж провінції Британська Колумбія, ви повинні заплатити за його перевірку, перш ніж можна буде зареєструвати його та отримати страхування. Зверніться до брокера Autoplan, щоб дізнатися, що потрібно зробити, щоб завезти транспортний засіб (імпортувати) в провінцію Британська Колумбія.

icbc.com – Шукайте “Import vehicle”

Прокат автомобілів і каршерінг

Володіння автомобілем може вимагати значних витрат. Ви повинні не тільки заплатити за автомобіль, але й платити за страхування, бензин і догляд за ним. Якщо вам не потрібно користуватися транспортним засобом дуже часто, можна взяти автомобіль напрокат або приєднатися до спільного користування автомобілем.

Автомобілі, вантажівки та мікроавтобуси можна орендувати в компанії з прокату. Компанії з прокату транспортних засобів є приватними підприємствами. Більшість компаній з прокату транспортних засобів стягують щоденну плату. Ви також повинні платити за бензин і страхування. Ви не можете орендувати автомобіль без страхування.

У мережі каршерінгу автомобілями володіє група людей, підприємство або кооператив. Ви сплачуєте комісію за оренду автомобіля. Ви також можете сплатити членський внесок, щоб приєднатися до мережі. Плата за оренду в мережі каршерінгу може коштувати менше, ніж за користування власним автомобілем. Часто компанія з каршерінгу оплачує бензин, страхування та технічне обслуговування.

Шукайте компанії з прокату та каршерінгу в Інтернеті. У регіоні Ванкувера відвідайте вебсайт translink.ca та шукайте за словом «Car sharing».

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА БІЗНЕС

Визначення термінів

Номер соціального страхування

Пошук роботи

Де шукати роботу

Як претендувати на роботу

Заяви
Рекомендодавці
Перевірки судимості
Резюме
Співбесіди при прийнятті на роботу
Профілі кар'єр
Послуги для кваліфікованих іммігрантів

Сертифікація для роботи в провінції Британська Колумбія

Чи потрібно мені проходити сертифікацію?
Дізнайтеся, чи потрібна вам сертифікація для виконання своєї роботи
Сертифікація
Очікування результатів
Додаткова підготовка
Як отримати допомогу

Трудова діяльність

Членство у профспілці
Законодавство про працю
Тривалість робочого часу та понаднормовий час
Перепочинок
Отримання плати
Відрахування
Мінімальна заробітна плата
Діти та робота
Відпустки
Святкові дні
Взяття відгулу на роботі

Втрата роботи

Звільнення (за ініціативи роботодавця)
Скорочення
Звільнення за власним бажанням
Програма страхування найманих працівників (EI)
Допомога в отриманні доходу

Якщо ви отримали травму на роботі

Дискримінація та переслідування

Відкриття власного бізнесу

Визначення термінів

Сертифікація — для обіймання деяких посад працівникам потрібно мати певну освіту або професійну підготовку. Це називається «сертифікацією». Особи без таких знань працювати за вказаним напрямком не мають права. Для обіймання таких посад особа повинна мати відповідну сертифікацію.

Колега — це особа, з якою ви разом працюєте.

Компенсація — це виплата, яка здійснюється особі, котра отримала травму або перебуває без роботи.

Конфіденційно — коли хтось ділиться інформацією з іншою особою, і ця інформація залишається приватною. Цією інформацією ні з ким не діляться.

Працівник — це той, хто працює на юридичну або фізичну особу.

Роботодавець — це той, хто винаймає особу для роботи на нього.

Звільнити — усунути працівника із займаної посади.

Посередництво — робота з 2 особами або групами з метою пошуку рішення, прийнятного для обох сторін.

Вища освіта — це освіта, отримана в навчальному закладі після середньої школи. Таким закладом може бути коледж, університет або інститут.

Член подружжя — це чоловік або дружина.

Рекомендодавці — це люди, яких ви знаєте та які можуть засвідчити, що ви добросовісний орендар або робітник.

Регламентована галузь — це сфера діяльності, яка регулюється спеціальними нормами, які передбачають обов'язкову наявність певної кваліфікації в осіб, які в такій галузі працюють.

Регуляторний орган — це організація, яка встановлює норми, якими регулюється та чи інша галузь або сфера діяльності.

Припинення трудових відносин, скорочення — це ситуація, коли завершуються трудові відносини, або коли підприємство припиняє працевлаштування тієї чи іншої особи.

Номер соціального страхування

Для роботи в Канаді вам знадобиться номер соціального страхування (SIN). Для користування державними програмами та пільгами також потрібен SIN. Зверніться до уряду Канади, щоб дізнатися, як подати заяву на отримання SIN та які документи вам знадобляться.

Canada.ca/social-insurance-number

Безкоштовний номер: 1 866 274-6627

Ваш SIN є конфіденційним (приватним). У ньому міститься важлива інформація про вас. Дізнайтеся, як захистити свій SIN.
esdc.gc.ca/en/sin/protect.page

Пошук роботи

Де шукати роботу

WorkBC

Можна відвідати вебсайт, щоб шукати роботу та дізнатися про різні професії. Ви також можете дізнатися про економіку, галузі та ринок праці провінції Британська Колумбія. Можна отримати інформацію про доступні вам служби зайнятості та програми професійного навчання.

WorkBC.ca

Є багато ресурсів для новоприбулих до провінції

Британська Колумбія.

workbc.ca/Resources-for/New-to-B-C.aspx

Служба зайнятості WorkBC

Співробітники Центру WorkBC допомагають людям знайти роботу та претендувати на роботу. Центр має безкоштовні ресурси, які можна використовувати для пошуку роботи. Іноді він забезпечує фінансування речей, які можуть знадобитися для роботи, як-от проїзний на автобус або робоче взуття. Він може забезпечити навчання навичкам та можливості для отримання досвіду роботи. Люди, які користуються послугами Центру WorkBC, можуть мати право на допомогу з витратами на проживання.

Центри WorkBC забезпечують:

- планування, підтримку та семінари, які допоможуть вам знайти роботу;
- навчання для розвитку навичок;

- досвід роботи;
- послуги для людей, які хочуть працювати на себе;
- допомогу в пошуку роботи, підготовці резюме, зв'язку з роботодавцями та підготовці до співбесіди;
- допоміжні технології та інші види підтримки для людей з обмеженими можливостями;
- фінансову підтримку для участі в послугах і для початку роботи, зокрема догляд за дітьми, транспортні послуги, необхідний робочий одяг та інструменти, а також усний переклад на інші мови.

Знайдіть найближчий до вас Центр WorkBC.
WorkBCCentres.ca

Інші ресурси

- Поговоріть із працівниками місцевого агентства у справах переселенців. Агентство може проводити семінари про навички пошуку роботи, права та обов'язки співробітників та канадську культуру поведінки на робочому місці. У агентствах із розселення проводяться семінари багатьма мовами. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
- Постійні резиденти, в тому числі біженці
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти
welcomebc.ca/temporaryresidents
- Дошка вакансій WorkBC містить оголошення про вакансії та інформацію про кар'єру.
workbc.ca/Jobs-Careers/Find-Jobs.aspx
- Федеральний вебсайт Job Bank також містить оголошення про вакансії та інформацію про кар'єру.
jobbank.gc.ca
- Можливо, ви маєте право на програми працевлаштування, які допоможуть вам знайти роботу.
workbc.ca/Employment-Services/Labour-Market-Programs.aspx

- **Skilled Immigrant InfoCentre** (Інформаційний центр для кваліфікованих іммігрантів) має інформаційні програми та програми працевлаштування. Пошукайте інформацію онлайн або відвідайте особисто. Офіс знаходиться в Публічній бібліотеці Ванкувера.
Адреса: 350 West Georgia Street, Vancouver
Website: pwp.vpl.ca/siic
- Розкажіть друзям, родичам, вчителям, сусідам і консультантам, що ви шукаєте роботу. Вони можуть поділитися ідеями або познайомити вас з роботодавцями.
- У вашій місцевій газеті можуть бути оголошення про роботу. Читайте розділ Classified («Оголошення»). Ви також можете переглядати розділ оголошень на вебсайті газети.
- Деякі підприємства, які шукають працівників, розміщують вивіски на дверях і вікнах. Так роблять багато магазинів, кафе та ресторанів. Шукайте вивіски «help wanted», «hiring» або «seeking». Підприємства також можуть розміщувати вивіски в бібліотеках, центрах відпочинку та продуктових магазинах.
- Якщо якась компанія вам подобається, можна запитати, чи наймає вона працівників. Можна відвідати її офіс, зателефонувати по телефону або відправити електронний лист.
- Багато великих компаній мають спеціальні відділи (команди), які наймають нових працівників. Він називається відділом кадрів або людських ресурсів (HR). Наприклад, відділ HR може бути у лікарні, готелі чи школі. Щоб знайти роботу у великих компаніях, звертайтеся до відділу HR.
- Найбільшим роботодавцем провінції Британська Колумбія є державний сектор. Щоб дізнатися про кар'єрні можливості та переглянути оголошення про вакансії, відвідайте вебсайт.
gov.bc.ca/gov/content/careers-myhr/job-seekers
- Якщо вам потрібно знайти кваліфіковану роботу в провінції Британська Колумбія,

яка використовує вашу освіту та досвід у рідній країні, може допомогти програма «Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів».
welcomebc.ca/Work-or-Study-in-B-C/Work-in-B-C/Employment-Language-Programs

Як подати заявку на роботу

Заяви

Більшість компаній очікують, що ви заповните заяву. Вам потрібно буде вказати свою адресу, номер телефону, досвід роботи та рекомендацій (контактні дані людей, на яких ви працювали). Перш ніж заповнювати бланк заяви, переконайтеся, що у вас є вся необхідна інформація. Деякі компанії приймуть вашу заяву особисто. Інші прийматимуть заяви лише онлайн.

На вебсайті WorkBC є інформація про заяви на роботу. Можна дізнатися про написання резюме, підготовку до співбесіди, спілкування в мережі (знайомство з людьми, які можуть допомогти вам знайти роботу) та використання соціальних мереж для пошуку роботи.
workbc.ca/Jobs-Careers/Find-Jobs/Power-up-your-job-search.aspx

Рекомендодавці

Перш ніж почати шукати роботу, знайдіть кілька рекомендацій. Рекомендодавці — це люди, які вас знають і можуть порекомендувати на роботу. Роботодавці можуть зв'язатися з вашими рекомендаційцями, щоб запитати про вашу кваліфікацію. Вам потрібно буде вказати їхні імена та контактну інформацію (номер телефону та адресу електронної пошти), коли ви претендуєте на роботу. Запитайте колишніх роботодавців та орендодавців, чи можуть вони бути вашими рекомендаційцями.

Якщо ви прибули до Канади нещодавно, у вас ще може не бути рекомендацій в Канаді. Отримати досвід місцевої роботи та зустріти людей, які будуть вашими рекомендаційцями, може допомогти волонтерство. Для отримання інформації про волонтерство див. стор. 29.

Допомогти вам знайти волонтерський досвід може Центр WorkBC.
WorkBCCentres.ca

Перевірки судимості

Деякі роботодавці можуть попросити перевірку судимості. Перевірка судимості — це офіційний звіт поліції. Вона показує, чи були ви засуджені (визнані винним) у вчиненні злочину (порушенні закону). Якщо у вас є судимість, ви все одно можете знайти роботу. Однак деякі роботодавці не візьмуть на роботу людей із судимістю — наприклад, школи та компанії з догляду за дітьми. Подати заяву на перевірку судимості можна онлайн.
justice.gov.bc.ca/eCRC/home.htm

Резюме

Коли ви подаєте заявку на роботу, багато компаній просять надати резюме та супровідний лист. В резюме описується ваш досвід роботи та освіту. В ньому описується, коли у вас була робота та чим ви займалися. Формат і зміст резюме можуть бути різними залежно від того, на яку роботу ви подаєте заявку.

Супровідний лист — це короткий лист до роботодавця. Ви повинні написати, чому ви хочете отримати цю роботу та чому

ви добре з нею впораєтесь. Супровідний лист є дуже важливим. Він дозволяє роботодавцю узнати вас краще. Він також показує, наскільки добре ви спілкуєтесь. Для супровідного листа існують особливі правила. Наприклад, супровідний лист має містити 1 сторінку або менше. У ньому також має бути ваша повна контактна інформація — ім'я, номер телефону, адреса електронної пошти та домашня адреса.

Дізнайтеся, як компанія хотіла б отримати ваше резюме та супровідний лист — електронною поштою, через вебсайт чи роздрукованим на папері.

Щоб дізнатися, як написати резюме та супровідний лист, перейдіть на вебсайт WorkBC.

workbc.ca/Jobs-Careers/Find-Jobs/Power-up-your-job-search.aspx

Центри WorkBC також пропонують безкоштовні семінари. Щоб знайти центр поблизу, відвідайте вебсайт.

WorkBCCentres.ca

У розділі пошуку роботи канадського ресурсу Job Bank є інформація про написання резюме.

jobbank.gc.ca/findajob/resume-builder

Співбесіди при прийнятті на роботу

Якщо ви кваліфіковані й роботодавцю подобається ваше резюме та супровідний лист, він може запросити вас на співбесіду. Це зустріч для роботодавця, щоб дізнатися більше про вас. Співбесіди зазвичай проводяться за місцем роботи роботодавця, але іноді проводяться по телефону або онлайн. Роботодавець задасть запитання про вашу освіту, навички та досвід роботи. Він може запитати такі речі, як:

- Чому ви хочете тут працювати?
- Чому ви вважаєте, що краще за інших підходите для цієї роботи?
- Розкажіть про себе.
- Розкажіть про попередній досвід роботи.

Роботодавці хочуть, щоб ви розяснили свої навички. Потренуйтеся відповідати на запитання до співбесіди.

Роботодавці також хочуть, щоб ви дбали про їхній бізнес. Дізнайтеся про компанію до співбесіди.

На співбесіді ви також можете задати запитання роботодавцю. Запитайте про посадові обов'язки, заробітну плату, години роботи, пільги та тривалість відпустки.

Дізнайтеся більше про резюме, супровідні листи та співбесіди на вебсайті WorkBC.
workbc.ca/Jobs-Careers/Find-Jobs/Power-up-your-job-search.aspx

Інформація є також на вебсайті канадського ресурсу Job Bank.
jobbank.gc.ca — виберіть «Job search» і «Career planning».

Профілі кар'єр

WorkBC має інформацію про понад 500 різних вакансій. Ви можете дізнатися про умови праці, вимоги до роботи, заробітну плату тощо.
workbc.ca/Jobs-Careers/Explore-Careers.aspx

Послуги для кваліфікованих іммігрантів

Для роботи в Канаді можна використати власні навички, досвід, освіту та відомості про професійну кваліфікацію.

У Skilled Immigrant InfoCentre вам допоможуть знайти інформацію про конкретні вакансії. Там можуть розповісти про різні кар'єрні можливості у вашій сфері діяльності (галузі). Там також підтримують іммігрантів у відкритті підприємств. Пошукайте інформацію онлайн або відвідайте особисто. Офіс знаходиться в Публічній бібліотеці Ванкувера.
350 West Georgia Street, Vancouver
pwp.vpl.ca

Програма Career Paths for Skilled Immigrants («Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів») допомагає професіоналам використовувати свої навички, навчання та іноземну кваліфікацію для роботи в провінції Британська Колумбія. Вам також запропонують:

- мовну підготовку, пов'язану з роботою;
- планування кар'єри та коучинг;
- оцінювання (перевірку) відомостей про професійну кваліфікацію та досвід;
- взаємодію з регуляторними органами;
- направлення до роботодавців і наставників;
- фінансову допомогу для оплати професійного навчання або ліцензій.
- Можливості отримати досвід роботи у Канаді — наприклад, через програми роботи та навчання або тимчасову роботу

Якщо в провінції Британська Колумбія ваша професія не затребувана або ваша кваліфікація не визнається, програма «Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів» може допомогти вам з пошуком інших варіантів.
WelcomeBC.ca – Шукайте “Career Paths for Skilled Immigrants”

Сертифікація для роботи у Британській Колумбії

Деякі види роботи в провінції Британська Колумбія регулюються. Це означає, що потрібна спеціальна освіта та підготовка, щоб виконувати цю роботу, і необхідно довести наявність відповідних навичок та підготовки. Це називається сертифікацією.

Якщо ви хочете працювати на регульованій роботі, вам потрібно буде доказати, що отримана вами освіта відповідає вимогам, які діють в Канаді. Вам потрібно буде пройти сертифікацію та, можливо, отримати додаткову освіту чи підготовку.

Чи потрібно мені проходити сертифікацію?

Якщо будь-яке з цього стосується вас, ви повинні з'ясувати, чи потрібно вам пройти сертифікацію для роботи в провінції Британська Колумбія:

- навчалися в університеті;
- навчалися в коледжі;
- проходили професійне навчання;
- отримали сертифікат, диплом або ступінь, пов'язані з вашою роботою;
- зареєстровані для використання звання (наприклад, доктор або професор);
- потребували ліцензії, реєстрацію або атестацію для вашої минулої роботи.

Будь ласка, зверніть увагу: Є й інші слова, які означають "certified" (сертифікований). До них відносяться "authorized", "designated", "licensed", "member" чи "registered".

Дізнайтеся, чи потрібна вам сертифікація для виконання своєї роботи

1. Перейдіть на вебсайт jobbank.gc.ca.
2. Натисніть Career Planning («Планування кар'єри») і виберіть Job Profiles (Профілі робіт).
3. Введіть назву вашої роботи чи кар'єри. Ви побачите список вакансій. Виберіть назву роботи, яка найбільше схожа на вашу.
4. Далі виберіть регіон: «Province of British Columbia». Натисніть «Search» («Пошук»).
5. Під назвою робіт натисніть Requirements («Вимоги»). Прочитайте інформацію про Professional certification and licensing («Професійна сертифікація та ліцензування»). Під назвою Regulatory body («Регуляторний орган») може бути посилання. Це офіс, який розробляє правила сертифікації. Натисніть на посилання, щоб отримати інформацію про отримання сертифікації.
6. За допомогою Job Bank ви зможете дізнатися, чи регулюється ваша професія в провінції Британська Колумбія.

Роботи з однаковою назвою можуть відрізнятися в різних країнах. Порівняти їх може бути важко. Роботи, які не потребують сертифікації в іншій країні, можуть вимагати сертифікації в Канаді. Ситуація навіть може відрізнятися залежно від того, в якій частині Канади ви перебуваєте або на кого працюєте (наприклад, медичний працівник).

Сертифікація

Щоб пройти сертифікацію, необхідно звернутися до відповідного регуляторного органу. На вебсайті такого органу зазвичай розповідається, як подати заяву. Вам потрібно буде надіслати офіційні документи зі своєї країни. Ви повинні почати складати свою заяву якомога швидше. Деякі регуляторні органи дозволять вам подати заяву до того, як ви приїдете до Канади. Якщо ні, ви повинні подати заяву відразу після прибуття.

1. Уважно прочитайте про реєстрацію та вступ («членство») на вебсайті.
2. Зверніться до регуляторного органу по телефону або електронною поштою. Запитайте про документи та навчання в іншій країні.
3. Підготуйте документи для подання заяви. Перш ніж перекладати або оцінювати свої документи, зверніться до регуляторного органу. Орган може мати правила щодо того, куди звертатися за цією послугою.
4. Запитайте, чи потрібно вам скласти іспит, або надайте довідку від вашого попереднього роботодавця.
5. Зберіть гроші для оплати витрат. Це може коштувати сотні або навіть тисячі доларів. Якщо у вас немає грошей, можливо, ви зможете отримати позику з низькими відсотками. Фінансову допомогу надають такі програми:
 - Програма «Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів»
WelcomeBC.ca — шукайте за словами «Career Paths for Skilled Immigrants».
 - Позики на визнання відомостей про професійний досвід за кордоном
 - SUCCESS: successbc.ca/fcr
 - PICS: pics.bc.ca/programs/employment/foreign-credential-recognition/
 - ISSBC: issbc.org/our-services/fcrloans

Очікування результатів

Розгляд вашої заяви може зайняти кілька місяців. Протягом цього часу регуляторний орган може:

- звернутися до ваших рекомендацій та колишніх роботодавців, щоб перевірити ваш досвід;

- перевірити ваші навички, пов'язані з роботою;
- провести з вами співбесіду;
- запитати додаткові документи чи інформацію;

Ви зможете влаштуватися на роботу й почати виконувати кваліфіковану роботу в Британській Колумбії тільки після того, як отримаєте відповідну сертифікацію.

Додаткова підготовка

Можливо, для роботи в галузі, яка в Британській Колумбії вимагає спеціальних знань, вам знадобиться пройти додаткову підготовку. Це називається «upgrading» або «bridge training». Відповідь на запитання про те, якого саме підвищення кваліфікації або якої перехідної підготовки ви потребуєте, ви можете отримати від регулятивного органу або роботодавця.

Як отримати допомогу

Проходженню процедури оцінювання та визнання вашої кваліфікації в Канаді може посприяти програма «Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів». Вона також може допомогти вам з поданням заявок на отримання професійних ліцензій. Якщо в провінції Британська Колумбія ваша професія не затребувана або ваша кваліфікація не визнається, програма «Кар'єрні можливості для кваліфікованих іммігрантів» може допомогти вам з пошуком інших варіантів.

WelcomeBC.ca – Шукайте “Career Paths for Skilled Immigrants”

Інформаційний центр для кваліфікованих іммігрантів може надати вам інформацію про конкретні вакансії та про можливості кар'єрного зростання. Також його працівники можуть допомогти вам започаткувати власну справу. Потрібну інформацію можна знайти на вебсайті. Якщо ви живете в районі Ванкувера, ви можете завітати до їхнього офісу, що розташований у Публічній бібліотеці Ванкувера.

350 West Georgia Street, Vancouver

pwp.vpl.ca/siic

Докладніше

- WelcomeBC.ca володіє інформацією про регламентовані вакансії та іноземні

кваліфікаційні документи.

Також ви можете ознайомитися з особистими історіями іммігрантів та їхнім досвідом у Британській Колумбії.
welcomebc.ca/fqr

- WorkBC володіє інформацією про програми працевлаштування та підвищення кваліфікації.
workbc.ca/labourmarketprograms
- За потреби в оцінюванні того чи іншого кваліфікаційного документа звертайтеся до WorkBC Center. Там буде здійснено перевірку освітніх програм, які ви пройшли поза межі Канади, щоб визначити, чи відповідають вони вимогам, встановленим в Британській Колумбії для займання відповідної посади.
workbc.ca/Employment-Services/WorkBC-Centres/Find-Your-WorkBC-Centre.aspx
- Регулятивний орган може попросити вас отримати оцінку від однієї з таких організацій:
 - International Credential Evaluation Service (ICES)
bcit.ca/ices
 - Канадський інформаційний центр з питань кваліфікаційних документів
cicic.ca/2/home.canada

Інші ресурси

- Вищі навчальні заклади (коледжі та університети) мають програми професійної підготовки та підвищення кваліфікації. Програми професійної підготовки, що діють в навчальних закладах Британської Колумбії, можна знайти в мережі Інтернет.

Про програми конкретного навчального закладу ви можете дізнатися, звернувшись безпосередньо до нього. Перш ніж зареєструватися для участі в тій чи іншій програмі, зверніться до компетентного регулятивного органу. Запитайте, чи відповідатиме обрана програма їхнім вимогам.

Докладніше про вищі навчальні заклади Британської Колумбії можна дізнатися на стор. 74.

gov.bc.ca/gov/content/education-training/post-secondary-education/find-a-program-or-institution/find-an-institution

- Програми Canadian Language Benchmark допомагають підвищувати рівень володіння англійською мовою. В їхніх рамках проводяться оцінювання англійської мови, навчальні заходи та спеціальна підготовка. Вони можуть допомогти вам з вивченням англійської зі спеціалізованим професійним ухилом. Дізнайтеся в компетентному регулятивному органі, які саме курси англійської мови вам потрібно пройти для отримання відповідної сертифікації.
language.ca
- Короткі підготовчі курси, що допоможуть знайти роботу, можуть пропонувати агентства у справах переселенців. Вони можуть пропонувати безкоштовні мовні курси. Також вони можуть допомогти з пошуком роботодавців, які проводять спеціальну професійну підготовку. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Трудова діяльність

Членство у профспілці

Профспілка представляє собою групу працівників, які спільними зусиллями захищають власні інтереси у відносинах з роботодавцем. Профспілки можуть вимагати підвищення заробітної плати, надання пільг, покращення умов праці тощо. Профспілки допомагають працівникам вирішувати проблеми, які виникають у відносинах із роботодавцями. Також вони надають допомогу в ситуаціях, коли роботодавець порушує норми закону або умови договору.

Для функціонування в певному робочому середовищі профспілка має пройти сертифікацію. Це означає, що за підтримання такої профспілки мають проголосувати всі її працівники. За членство в профспілці працівники сплачують певні внески (грошові суми). Профспілкові внески автоматично вираховуються (віднімаються) з ваших зарплатних чеків. Докладніше про вирахування див. на стор. 115.

Усі працівники мають законне право на вступ до профспілки. На деякі вакансії приймають лише за умови вступу до профспілки.

Якщо ви є членом профспілки, і у вас виникли проблеми з роботодавцем, зверніться за допомогою до своєї профспілки. На ваше звернення відреагує представник профспілки, який владнає з роботодавцем вашу ситуацію. Для отримання додаткової інформації про профспілки зверніться до Федерації праці провінції Британська Колумбія. Регіон Ванкувера: 604 430-1421 bcfed.ca

Законодавство про працю

Закон «Про стандарти найманої праці» — це закон, спрямований на захист працівників

Британської Колумбії. Роботодавці повинні дотримуватися вимог цього закону. Наприклад, законом встановлено, що протягом 5 годин з початку робочого дня (зміни) роботодавці повинні дозволяти працівникам робити 30-хвилинну неоплачувану перерву на обід. Законом також встановлено, що, якщо ви звільняєтеся з роботи, роботодавець протягом 6 днів повинен оплатити вам усі відпрацьовані години. Інші закони захищають права працівників на інші речі, в тому числі на оплату понаднормової роботи (більше оплата за додаткову роботу) та відпустку (оплачуваний відгул). Дія Закону «Про стандарти найманої праці» поширюється на працівників, які працюють на умовах повного робочого дня, неповного робочого дня, а також на поденних працівників.

Якщо ваш роботодавець зазначених законів не дотримується, спробуйте обговорити з ним цю проблему. Якщо проблему не буде вирішено, зверніться до своєї профспілки або до Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

1 833 236-3700

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards

Ви отримаєте захист, подавши скаргу до Відділу з контролю за стандартами найманої праці. При цьому через те, що ви подали скаргу, звільнити вас роботодавець не зможе. Він не зможе заявити, що звільняє вас, або відмовляться платити вам. Докладніше див. на вебсайті.

www2.gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/forms-resources/igm/esa-part-10-section-83

Деякі працівники не отримують захисту за Законом «Про стандарти найманої праці». Це стосується представників саморегульованих професій — наприклад, лікарів, юристів і бухгалтерів. До них також належать особи, що мають власний бізнес.

Працівники можуть винайматися на умовах штатних співробітників підприємства або на умовах незалежних підрядників. Незалежні підрядники є самозайнятими особами, тобто вони працюють самі на себе. Іноді

складно визначити, чи є певний працівник штатним співробітником підприємства чи незалежним підрядником (самозайнятною особою). Від типу встановлених працівником відносин залежить обсяг його прав. Може бути так, що підприємство та працівник згоди щодо таких відносин не досягнуть. Якщо таке трапиться з вами, зверніться до Відділу з контролю за стандартами найманої праці (Employment Standards Branch).

Якщо ви є членом профспілки, Відділ з контролю за стандартами найманої праці не зможе вам допомогти. Якщо ви стикнулися з проблемою, вам потрібно обговорити її з представником своєї профспілки. Про вступ до профспілки див. на цій сторінці.

Тривалість робочого часу та понаднормовий час

Звичайна тривалість робочого часу у Британській Колумбії становить 8 годин на день і 40 годин на тиждень. Якщо роботодавець просить вас працювати більше понад 8 годин на день або понад 40 годин на тиждень, він має платити вам за вищою ставкою. Це називається оплатою понаднормового часу. Оплата понаднормового часу в 1,5 (півтора) рази перевищує вашу звичайну погодинну оплату. Наприклад, якщо ваша звичайна заробітна плата становить 16 \$ на годину, то ваша заробітна плата за понаднормовий час становитиме 24 \$ на годину.

Працівники з неповним робочим днем або поденні працівники, які працюють понад 8 годин на день, повинні отримувати оплату за понаднормовий час. Роботодавець повинен заплатити вам не менше ніж за 2 години роботи, навіть якщо фактичний робочий час триватиме менше 2 годин. Якщо роботодавець попросив вас вийти на роботу, і ви вийшли, він повинен заплатити вам щонайменше за 2 години.

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/hours

На деяких посадах робота не обов'язково має відповідати нормам, що діють стосовно тривалості робочого часу та понаднормового часу. Якщо у вас виникнуть запитання стосовно норм, які діють щодо

вашої посади, зверніться до Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

Перепочинок

Після того, як ви відпрацювали 5 годин, роботодавець повинен надати вам 30-хвилинну перерву. За час наданої вам перерви роботодавець вам платити не змушений.

Якщо роботодавець просить вас бути готовим до роботи під час наданої вам перерви або якщо він просить вас повернутися до роботи раніше ніж через 30 хвилин, за цей час він повинен вам заплатити.

Ви можете виходити на зміну з перервою. Після першої половини такої зміни передбачена тривала неоплачувана перерва. Наприклад, багато співробітників ресторанів працює 4 години вранці та 4 години ввечері. Час між початком першого відрізка зміни та закінченням останнього її відрізка має бути меншим за 12 годин. Якщо ви виходите на зміну з перервою, роботодавець повинен оплачувати вам принаймні 2 години роботи за цілий день, а не за кожен частину зміни.

Протягом кожного робочого тижня у вас повинна бути 1 перерва тривалістю не менше 32 годин. Це означає, що якщо роботодавець просить вас попрацювати протягом тижня 7 днів поспіль, ви маєте отримати півтори ставки вашої погодинної оплати за години, які ви відпрацюєте в найкоротший день.

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/hours

Отримання плати

Більшість працівників отримують зарплату кожні 2 тижня або ж двічі на місяць. Ваш роботодавець може здійснювати вам виплати чеками. Деякі роботодавці можуть здійснювати вам виплати прямим переказом коштів, зараховуючи кошти безпосередньо на ваш банківський рахунок. На отримання прямих переказів ви маєте надати письмову згоду. Ваш роботодавець повинен здійснювати вам виплати протягом 8 днів з моменту завершення кожного оплачуваного періоду. Разом з кожним чеком вам мають надавати корінець квитанції про здійснення

виплати (розрахункову відомість). В корінці квитанції про здійснення виплати має бути зазначено, скільки годин ви відпрацювали, розмір вашої зарплати та кількість понаднормових годин. В ньому також мають відобразитися загальна сума заробленої вами зарплати, суми відрахувань (податків та зборів) і сума вашої чистої зарплати (сума, яку ви отримуєте після всіх відрахувань). gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/wages

Відрахування

Законом встановлено, що роботодавець повинен відраховувати (віднімати) з вашого чеку грошові суми, які мають бути сплачені у вигляді певних податків та внесків. До них належать:

- **Податок на дохід:** Податки, які Уряд Канади стягує з працівників, йдуть на оплату державних послуг.
- **Програма пенсійного забезпечення Канади:** Програма пенсійного забезпечення Канади (СРР) є державною програмою Канади. Пенсійні виплати заміняють собою частину вашого доходу, коли ви припиняєте трудову діяльність. Якщо ви відповідатимете встановленим вимогам, ви отримуватимете щомісячні виплати решту свого життя.
Якщо у вас є роботодавець, він з кожного вашого зарплатного чеку відраховуватиме половину вашого внеску до СРР. Другу половину вашого внеску сплачуватиме сам роботодавець. Якщо ви є самозайнятою особою, всю суму внеску ви сплачуєте самостійно. Участь у фінансуванні програми бере й уряд. Сума, яку ви отримуватимете, залежатиме від вашого робочого стажу. Якщо платник внесків до СРР помре, то чоловік/дружина можуть мати право на отримання виплат із СРР. Такі виплати називаються допомогою тим, хто пережив годувальника.
- **Програма страхування найманих працівників (Employment Insurance, EI):** Програма страхування найманих працівників є державною програмою Канади. Вона передбачає допомогу працівникам, які втратили роботу. За

програмою EI вам здійснюватимуться щомісячні виплати, доки ви не знайдете нову роботу. Кожен, хто працює в Канаді, відраховує певні грошові суми до фонду EI. Суми платежів (внески) до фонду EI вираховуються з вашого місячної зарплатні. Також певні суми сплачують і роботодавці. Якщо ви втратили роботу і ви здійснювали платежі до фонду EI, ви можете претендувати на пільги (виплати) з боку фонду EI.

- **Пільги, що підлягають оподаткуванню:** Деякі роботодавці надають працівникам безкоштовні пільги, наприклад у вигляді паркувального місця, проїзного квитка на автобус або стоматологічної допомоги. Безкоштовні пільги вважаються частиною вашого доходу. За них ви сплачуватимете податки.
- **Профспілкові внески:** Профспілки стягують зі своїх членів певні внески (збори). Якщо ви є членом профспілки, а в профспілки є договір з вашим роботодавцем, профспілкові збори відраховуватимуться з вашої зарплати.
- **Добровільні відрахування:** Ви можете попросити про те, аби шляхом відрахувань з вашого зарплатного чеку сплачувалися внески до додаткових програм соціального забезпечення або пожертви до благодійних організацій. Такі відрахування є добровільними — ви цього робити не зобов'язані. На здійснення таких відрахувань ви маєте надати своєму роботодавцю письмовий дозвіл. Ви також можете попросити свого роботодавця про відрахування коштів на інші потреби, включаючи:

- авансові платежі в рахунок зарплати (заробітну плату, що виплачується до виконання вами роботи);
- речі, які ви придбали в роботодавця (наприклад, якщо ви працюєте в магазині з продажу автомобільних шин і купуєте шини в кредит);
- особисте користування майном роботодавця (наприклад, якщо ви винаймаєте в роботодавця транспортний засіб або квартиру).

Ваш роботодавець не може відраховувати з вашої зарплати кошти на покриття своїх господарських витрат. Наприклад, роботодавець не може відраховувати кошти на оплату поломки, пошкодження майна чи крадіжки. Ваш роботодавець також не має права вимагати від вас оплачувати подібні витрати.

Докладніше див. на вебсайті Відділу з контролю за стандартами найманої праці. gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/wages/deductions

Мінімальна заробітна плата

Мінімальна заробітна плата — це найменша сума, яку працівнику може платити за годину роботи. Станом на червень 2021 року мінімальна заробітна плата в Британській Колумбії становить 15,20\$ за годину. Роботодавці повинні платити всім працівникам зарплату, що не менша за мінімальну. Така норма заробітної плати діє для працівників, які працюють на умовах повного робочого дня, неповного робочого дня, а також на поденних працівників.

Докладніше про мінімальну заробітну плату див. на вебсайті Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

Gov.bc.ca — шукайте за словами «Getting paid for work».

Деякі працівники отримують заробітну плату за «відрядною ставкою». Це означає, що плату вони отримують не за кількість відпрацьованих годин, а за обсяг виконаної ними роботи. Наприклад, якщо ви займаєтеся збором фруктів на фермі, вам можуть платити за кожен фунт зібраних вами фруктів. Якщо ви письменник, ви можете заробляти певну суму коштів

за кожне написане слово. Незалежно від того, на яких засадах ви отримуєте плату, отримувана вами платня повинна бути не нижча за мінімальну заробітну плату. Для деяких працівників, наприклад для тих, що займаються збором фруктів чи овочів, може встановлюватися різна норма мінімальної заробітної плати. Перш ніж приступити до роботи, розпитайте про те, на яких засадах вам буде нараховуватися платня.

Діти та робота

Згідно з канадським законодавством, діти до 15 років можуть працювати лише в позаурочний час. Тобто вони можуть працювати лише до початку уроків у школі або після них. Для прийняття на роботу дітей до 15 років роботодавець повинен отримати письмовий дозвіл (лист) від батьків. Дітям до 12 років, як правило, працювати заборонено. Вони повинні мати дозвіл на працевлаштування дитини від Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

Діти можуть до або після школи виконувати дрібну роботу, наприклад розносити газети або доглядати малюків. На такі види робіт дія Закону «Про стандарти найманої праці» не поширюється.

Докладніше про прийом на роботу молоді див. на вебсайті Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

Gov.bc.ca — шукайте за словами «Hiring young people».

Відпустки

Усі працівники, відпрацювавши 1 повний рік, повинні отримати принаймні 2 тижня оплачуваної відпустки. Якщо ви звільняєтеся з посади до того, як сходили у відпустку, роботодавець повинен виплатити вам певну грошову компенсацію за неотримані відпустки. Розмір відпускних повинен становити не менше 4% вашого заробітку. Пропрацювавши на одному робочому місці 5 років, ви маєте отримати 3 тижня відпустки та 6% відпускних.

Докладніше про відпустки див на вебсайті Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

Gov.bc.ca — шукайте за словом «Vacations».

Святкові дні

Більшість святкових днів у Канаді

встановлюється на державному рівні. Їх називають державними святами. У державні святкові дні вам надається вихідний, але зарплату ви все одно отримуєте. До застосування цих норм існують певні вимоги. Наприклад, ви повинні пропрацювати в свого роботодавця до того моменту щонайменше 30 днів. До відповідного святкового дня з 30 днів ви повинні фактично відпрацювати принаймні 15. Якщо ви працюєте в державній вихідний, роботодавець повинен заплатити вам півтори ставки за всі відпрацьовані години, а також середню денну ставку. Півтори ставки — це ваша звичайна погодинна плата плюс половина. Наприклад, якщо ви заробляєте 16 \$ за годину, то півтори ставки — це 24 \$ за годину. Середня денна ставка — це сума, яку ви, як правило, заробляєте за робочий день. Якщо ви в державне свято не працюєте, ви все одно маєте право на виплату середньої денної ставки.

У Британській Колумбії є 10 державних свят:

- Новий рік (1 січня)
- День сім'ї (третій понеділок лютого)
- Страсна п'ятниця (п'ятниця перед Великоднем, у березні або квітні)
- День Вікторії (останній понеділок перед 24 травня)
- День Канади (1 липня. Якщо 1 липня випадає на неділю, державним святом є 2 липня.)
- (перший понеділок серпня)
- День праці (перший понеділок вересня)
- День подяки (другий понеділок жовтня)
- День пам'яті (11 листопада)
- Різдво (25 грудня)

Докладніше про державні свята Британської Колумбії див. на вебсайті Відділу з контролю за стандартами найманої праці.

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/statutory-holidays

Взяття відгулу на роботі

За певних причин працівники можуть взяти відпустку (відгул). Якщо вам потрібно взяти відпустку з будь-якої з таких причин, роботодавець вам платити не зобов'язаний, але уряд Канади може виплатити вам певну грошову суму.

Відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами та відпустка по догляду за дитиною

Відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами — це перерва в трудовій діяльності вагітної жінки. Вагітні жінки можуть взяти до 17 тижнів відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами. Її відлік має розпочинатися з дня народження дитини або раніше. Якщо вам потрібна відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, ви маєте якомога швидше подати відповідну заяву. Попросити про її надання вам потрібно щонайменше за 4 тижні до її початку.

Якщо жінка не може повернутися на роботу через пологи або переривання (припинення) вагітності, вона може взяти ще 6 тижнів відгулу.

Відпустка по догляду за дитиною — це перерва в трудовій діяльності батьків з новонародженою дитиною. Жінки, які взяли відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами, можуть взяти до 61 тижня відпустки по догляду за дитиною. Інші з батьків можуть взяти до 62 тижнів відпустки по догляду за дитиною. Батьки, які усиновили дитину, також можуть взяти відпустку по догляду за дитиною.

Батьки можуть подати заяву на отримання пільг, передбачених Програмою страхування найманих працівників, під час відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами та відпустки по догляду за дитиною. Це означає, що держава виплачуватиме вам кошти, доки ви не будете працювати. Пільги

у зв'язку з доглядом за дитиною можуть розподілятися між відповідними батьками.

Батькам потрібно подати заяву на отримання передбачених програмою ЕІ пільг у зв'язку з вагітністю та пологами або доглядом за дитиною. Виплати за ними автоматично не здійснюються.

Більш докладну інформацію можна отримати на вебсайті:

- «Про стандарти найманої праці» gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/time-off/leaves-of-absence
- Перелік передбачених програмою ЕІ пільг у зв'язку з вагітністю та пологами або доглядом за дитиною canada.ca/en/services/benefits/ei/ei-maternity-parental.html

Милосердний догляд

Відпустка у зв'язку з милосердним доглядом

Якщо вам потрібно піклуватися про когось із членів вашої родини, хто хворий або помирає, ваш роботодавець повинен дозволити вам взяти відгул. Це називається відпусткою у зв'язку з милосердним доглядом. Відпустка у зв'язку з милосердним доглядом є неоплачуваною. Питання, пов'язані з милосердним доглядом, регулюються відповідним законодавством. Протягом 12 місяців ви можете взяти до 27 тижнів відпустки у зв'язку з милосердним доглядом. Ви повинні отримати медичну довідку про високий ризик смерті члена вашої родини протягом 26 тижнів.

Знайдіть докладнішу інформацію про відпустку в зв'язку з милосердним доглядом, а також перевірте, чи відповідаєте ви встановленим критеріям.

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/time-off/leaves-of-absence

Передбачені програмою ЕІ пільги та відпустка у зв'язку зі здійсненням догляду

Деяким людям потрібно робити перерви в роботі, щоб доглядати за особою, яка важко хворіє, поранена або помирає, або надавати підтримку такій особі. За рахунок програми ЕІ ви можете отримати до 55 % своїх прибутків.

Будучи доглядачем, ви не повинні мати стосунки або проживати з людиною, яку доглядаєте чи якій надаєте підтримку, але вона повинна ставитися до вас як до члена своєї родини.

Існує 3 види пільг:

- пільга для доглядача малолітнього члена родини;
- пільга для доглядача дорослого члена родини;
- пільги в зв'язку з милосердним доглядом.

Щоб отримати докладнішу інформацію та перевірити, чи ви відповідаєте встановленим критеріям, відвідайте вебсайт Уряду Канади. canada.ca/en/services/benefits/ei/caregiving.html

Відпустка в зв'язку з тяжкою втратою

Людина може взяти на роботі відпустку, якщо помирає член її родини. Називається вона відпусткою в зв'язку з тяжкою втратою. На відпустку в зв'язку з тяжкою втратою працівникам може знадобитися до 3 днів. Відпустка в зв'язку з тяжкою втратою не оплачується. Згаданий член родини має бути дуже близьким родичем.

gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/forms-resources/igm/esa-part-6-section-53

Виплати у зв'язку з хворобою

Коли люди хворіють, вони можуть брати на роботі відпустку для одужання. Людина, яка не може працювати через хворобу чи травму, може щороку брати до 3 днів неоплачуваної відпустки зі збереженням робочого місця.

Таку відпустку вправі отримати працівники, які пропрацювали у свого роботодавця щонайменше 90 днів. В разі витребування працівники повинні надати достатньо інформації, аби переконати свого роботодавця в тому, що вони хворі чи травмовані, а отже, мають право на відпустку.

Якщо ви не можете працювати через хворобу чи травму або перебуваєте на карантині, ви можете подати заяву на отримання виплат у зв'язку з хворобою, що передбачені Програмою страхування найманих працівників.

esdc.gc.ca/en/ei/sickness/index.page

Відпустка за сімейними обставинами

Деякі працівники змушені брати відгул для догляду за хворим членом родини. Їм може знадобитися відвідати шкільні заходи своєї дитини. Люди можуть брати на роботі відпустку, аби піклуватися про сім'ю. Називається вона відпусткою за сімейними обставинами.

Роботодавці повинні щороку надавати працівникам до 5 днів відпустки за сімейними обставинами. Закон не зобов'язує роботодавців платити працівникам під час такої відпустки.

Відпустка у зв'язку із серйозним захворюванням і серйозною травмою

Хвороба або травма є «серйозною», якщо існує ймовірність того, що людина помре. Працівники можуть взяти на роботі відпустку для догляду за членами родини, які важко хворі чи травмовані. Така відпустка не оплачується. Працівники можуть отримати до 16 тижнів відпустки для догляду за важко хворим або травмованим дорослим членом сім'ї. На дитину вони можуть взяти до 36 тижнів відпустки.

Домашнє та сексуальне насильство

Працівники, які зазнали домашнього або сексуального насильства, можуть взяти на роботі відгул. Вони можуть взяти до 5 днів відгулу зі збереженням заробітної плати та до 5 днів відгулу без збереження заробітної плати. Також може бути надано до 15 тижнів додаткової неоплачуваної відпустки.

Докладніше про домашнє та сексуальне насильство див. на стор. 80.

Втрата роботи

Звільнення (за ініціативи роботодавця)

Роботодавець не може безпричинно звільнити працівника. Роботодавці повинні до припинення працевлаштування працівника письмово повідомити його про це (листом або електронною поштою). Якщо роботодавець не попередить про це письмово, йому необхідно буде виплатити компенсацію (доплату). Також на роботодавця може покладатися зобов'язання як надати письмове повідомлення, так і виплатити компенсацію. Щодо виплати компенсації та письмового повідомлення діють певні норми.

- Якщо особа працювала на роботодавця

менше 3 місяців, роботодавцеві не потрібно письмово повідомляти її або виплачувати їй компенсацію. Перші 3 місяці роботи часто називають «випробувальним строком».

- Якщо особа перебуває на посаді більше 3 місяців, роботодавець повинен повідомити її за 1 тиждень або виплатити у вигляді компенсацію 1-тижневую зарплату.
- Якщо особа перебуває на посаді протягом року, роботодавець повинен повідомити її за 2 тижня або виплатити у вигляді компенсацію 2-тижневую зарплату.
- Після 3 років роботодавець повинен повідомляти за 3 тижня або виплачувати у вигляді компенсації 3-тижневую зарплату.
- Строк попереднього письмового повідомлення або розмір зарплати збільшується з кожним роком перебування працівника на посаді. Після 8 років роботи діє максимальний ліміт: повідомлення за 8 тижнів або виплата компенсації в розмірі 8-тижневої зарплати.

Працівник може виконувати свою роботу неналежним чином. Також працівник може порушувати робочу дисципліну, наприклад запізнюватися на роботу. Роботодавець не може звільнити працівника, якщо така проблема виникла вперше. Він повинен попередити працівника про те, що така поведінка є неприпустимою, пояснити, яким чином можна вирішити цю проблему та надати працівникові час виправитися. Роботодавець повинен надати останнє попередження про те, що, якщо працівник не виправиться, його буде звільнено. Якщо проблема повториться, роботодавець може звільнити працівника без попередження та жодних виплат.

У деяких випадках роботодавець може звільнити працівника без попередження та без жодних виплат усього після одного інциденту. Це має бути серйозний інцидент, наприклад працівник украв щось у роботодавця, скривдив когось чи погрожував комусь. Такі причини називаються «поважними підставами». Якщо ваш роботодавець заявляє, що в нього є поважні підстави звільнити вас без жодного попередження та без жодних виплат, а ви з цим не згодні, зверніться до Відділу з контролю за стандартами найманої праці. Див. перелік на стор. 114.

Коли ви звільняєтеся з роботи, роботодавець повинен видати вам лист про трудовий стаж. Цей документ вам потрібен для подання заяви за Програмою страхування найманих працівників (EI).

Скорочення

Якщо роботодавець не має наявного робочого навантаження, йому може знадобитися звільнити того чи іншого працівника. Це може статися навіть тоді, коли працівник не допускає жодних порушень. Працівник, якого звільняють через відсутність роботи, вважається «скороченим». Роботодавці, які тимчасово звільняють працівників, повинні дотримуватися тих самих норм. Вони повинні надати письмове повідомлення та/або виплачувати компенсацію.

Іноді можливе тимчасове скорочення. Роботодавець повинен довести:

- що працівникові було повідомлено про тимчасове скорочення під час прийому на роботу, або
- що скорочення є звичною практикою для галузі, в якій працює працівник (наприклад, для таких сезонних робіт, як лісозаготівля або збір фруктів), або
- що працівник погоджується на тимчасове скорочення.

Якщо роботодавець скорочує працівника з посиланням на будь-яку з цих підстав, він протягом 13 тижнів повинен повернути працівника на роботу. Якщо роботодавець працівника не поверне, він повинен виплатити компенсацію в такому порядку, що передбачений на випадок звільнення працівника.

Деякі роботодавці використовують різні формулювання, аби описати припинення трудових відносин з працівником.

В таких формулюваннях присутні слова «звільнення», «припинення відносин» або «скорочення». З'ясуйте все зі своїм роботодавцем, аби переконатися в тому, що ви розумієте, що саме він має на увазі. gov.bc.ca/gov/content/employment-business/employment-standards-advice/employment-standards/termination

Звільнення за власним бажанням

Працівники можуть прийняти рішення про звільнення з роботи за власним бажанням. Немає жодного визначеного законом обов'язкового порядку завчасного повідомлення про це працівниками. Але краще завчасно повідомити про це роботодавця. Більшість людей повідомляє своєму роботодавцю за 2 тижня до завершення своїх трудових відносин. В разі вашого звільнення за власним бажанням роботодавець жодної компенсації виплачувати не повинен.

Програма страхування найманих працівників (EI)

Програмою страхування найманих працівників (EI) передбачаються грошові виплати працівникам, які втрачають роботу з причин, що знаходяться поза межами їхнього впливу, наприклад, через нестачу робочого навантаження, через те, що робоче навантаження з'являється влітку чи взимку або компанія проводить масове скорочення. Для отримання допомоги за програмою EI ви повинні бути готові, мати бажання та вміти працювати. При цьому ви повинні вести активний пошук нової роботи.

Залишившись без роботи, неодмінно подавайте заяву на отримання пільг, передбачених програмою EI. Ви можете подати заяву на отримання пільг, навіть якщо своєї трудової книжки (Record of

Employment, ROE) ви ще не отримали. Якщо заяву на отримання пільг ви подасте пізніше ніж через 4 тижні після свого останнього робочого дня, пільги ви можете втратити.

Люди, які звільнилися з роботи, права на отримання допомоги за програмою EI не мають. Так само не мають права на отримання допомоги за програмою EI самозайняті особи. Дія програми EI поширюється не на всі посади. Дізнайтеся більше про програму EI та перевірте, чи відповідаєте ви встановленим критеріям. canada.ca/en/services/benefits/ei/ei-regular-benefit.html

Якщо ви втратили роботу, знайдіть до місцевого центру WorkBC. Там надаються безкоштовні послуги з допомоги в пошуку роботи. WorkBCCentres.ca

Допомога в отриманні доходу

Допомогу за програмою EI можна отримувати лише кілька місяців. Ваше право на допомогу за програмою EI може припинитися до того, як ви знайдете роботу. Якщо так станеться, ви можете претендувати на отримання допомоги від уряду провінції. Вона надається в рамках Програми працевлаштування та допомоги Британської Колумбії. Її також називають допомогою в отриманні доходу або забезпеченням добробуту.

Докладніше див. на вебсайті Програми працевлаштування та допомоги Британської Колумбії.

gov.bc.ca/gov/content/governments/policies-for-government/bcea-policy-and-procedure-manual/ministry-overview/overview-of-bcea-program

Toll-free: 1 866 866-0800

Також ви можете зателефонувати до служби Service BC.

Безкоштовний номер: 1 800 663-7867

Заяву на допомогу в отриманні доходу можна подати онлайн.

myselfserve.gov.bc.ca

Якщо ви отримали травму на роботі

Законом обумовлено, що роботодавці повинні стежити за тим, щоб умови роботи були безпечними та здоровими. Вони мають стежити за тим, щоб у вас було все потрібне захисне обладнання. Вони повинні проводити

вам інструктажі й надавати вам відомості, що необхідні для підтримання безпечних умов. Ви повинні дотримуватися встановлених роботодавцем правил техніки безпеки. Якщо ви бачите щось небезпечне, ви повинні негайно повідомити про це роботодавця.

Організація WorkSafeBC допомагає запобігти травматизму на виробництві. Нею проводяться інструктажі для працівників та робітників. Також вона надає допомогу людям, які отримали травми на виробництві. Люди з професійними захворюваннями або виробничим травмами можуть бути не в змозі працювати. Якщо таке трапиться з вами, організація WorkSafeBC може виплатити вам компенсацію (кошти в розмірі недотриманої заробітної плати) та компенсувати витрати на медичне обслуговування. Кошти на відшкодування витрат WorkSafeBC вносять роботодавці.

Якщо з вами стався нещасний випадок на виробництві, невідкладно зверніться по допомогу. В штаті деяких підприємств є фельдшер першої допомоги. Зателефонуйте йому або підійдіть до нього. Якомога швидше повідомте про нещасний випадок своєму безпосередньому керівнику або роботодавцю. Якщо хтось був свідком (очевидцем) нещасного випадку, ви повинні попросити його повідомити про те, що він бачив. Скористайтеся для цього бланком повідомлення. Можливо, на вашому підприємстві бланки повідомлення про нещасний випадок є в наявності. Якщо їх немає, ви можете зателефонувати на лінію Teleclaim. Якщо вам потрібно звернутися до лікаря, повідомте лікаря про те, що ви отримали травму на виробництві. Якщо ви відсутні на роботі через травму або хворобу, зателефонуйте до WorkSafeBC.

Для отримання докладнішої інформації зверніться до WorkSafeBC. Там допомогу ви зможете отримати більш ніж 170 мовами. Також ця організація оприлюднює друковану інформацію традиційною та спрощеною китайською, панджабі, корейською, в'єтнамською, іспанською та французькою мовами. Claims Call Centre / Teleclaim Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 967-5377 (1 888 WORKERS) worksafebc.com

Дискримінація та переслідування

Кодекс законів про права людини — це джерело законодавства, яке захищає працівників від несправедливого ставлення до них. Роботодавці не можуть відмовляти людям у прийнятті на роботу з причин, що з роботою не пов'язані. До них належать колір шкіри, раса, сімейний стан, соціальне походження, релігія, стать, сексуальна орієнтація, вік чи наявність обмежених можливостей.

Усі люди мають право відчувати себе на роботі в безпеці. Якщо роботодавець або колега вчиняє щодо вас небажані дії з сексуальним підтекстом (наприклад, постійно запрошує вас на побачення, розповідає небажані жарти або торкається вас), це називається сексуальним переслідуванням. Також переслідуванням вважається ситуація, коли люди висловлюють критику або жарти з приводу країни вашого походження, вашої етнічної приналежності або вашого віросповідання. Захист від подібної поведінки забезпечує Кодекс законів про права людини.

- Дізнайтеся про захист прав людини gov.bc.ca/gov/content/justice/human-rights/human-rights-protection
- Дізнайтеся про свої права та обов'язки людини bchrt.bc.ca/human-rights-duties/index.htm
- Дізнайтеся докладніше про прийнятий в Британській Колумбії bchrt.bc.ca

Якщо ви зазнаєте дискримінації за будь-яким з критеріїв, зазначених в Кодексі законів про права людини, ви можете звернутися зі скаргою до

Трибуналу з прав людини Британської Колумбії.
Регіон Ванкувера: 604 775-2000
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 440-8844
ТТУ: 604 775-2021
bchrt.bc.ca

Якщо роботодавець є організацією федерального рівня (наприклад, банком, Урядом Канади, поштою Канади або авіакомпанією), зверніться до Канадської комісії з прав людини.
chrc-ccdp.gc.ca

Товариство просвіти з питань юстиції

підготувало англійською, китайською мовами та мовою панджабі відеоролики на тему переслідувань, дискримінації та прав людини. justiceeducation.ca — шукайте за словами «Human Rights».

Для отримання консультацій з питань дискримінації чи переслідування або в разі, якщо ви бажаєте подати офіційну скаргу, зверніться до BC Human Rights Clinic. Там ви зможете отримати відповіді на свої запитання, а також докладнішу інформацію.

BC Human Rights Clinic
Регіон Ванкувера: 604 622-1100
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 685-6222
Ел. пошта: infobchrc@clasbc.net
bchrc.net

Існують й такі види переслідувань, які до Кодексу законів про права людини не включені. До них належать речі, які змушують людину відчувати збентеження або страх. Серед деяких прикладів — поширення пліток або поганих історій, надмірна критика, обзивання, витріщання, крики, ігнорування людини або виключення її з процесів, а також блокування її просування.

Ваш роботодавець зобов'язаний забезпечувати відсутність в робочому середовищі будь-яких проявів переслідування. Якщо хтось вас переслідує або знущається над вами, ви можете про це повідомити. Викладіть письмово все, що сталося. Якщо хтось був свідком (очевидцем) того, як вас переслідує інша людина, попросіть його викласти побачене ним письмово. Якщо ви є членом профспілки, обговоріть це питання з її представником. Також ви можете розповісти про це керівнику такої особи або своєму керівнику.

Хоча такі речі можуть і не бути врегульовані Кодексом законом про права людини, ви можете отримати захист з боку організації WorkSafeBC.
worksafebc.com — шукайте за словами «Bullying».

В різних країнах та культурах переслідуванням люди вважають різні дії. Поговоріть з представником своєї профспілки з або працівником служби у справах переселенців. Вони допоможуть вам зрозуміти, чи є певна поведінка переслідуванням.

Ви також можете зв'язатися з компетентним агентством у справах переселенців. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.

- Постійні резиденти, в тому числі біженці cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти welcomebc.ca/temporaryresidents

Якщо ви є іноземним працівником, і ви зіштовхнулися на роботі з проблемами, що пов'язані з переслідуванням, дискримінацією або безпекою, зверніться до Програми робочих мігрантів MOSAIC.

MOSAIC

236 889-8541 (Іспанська)

236 889-4115 (Таталог)

604 218-7347 (кантонська та мандаринська)

604 704-5346 (Іспанська)

Ел. пошта: migrantworkers@mosaicbc.org

mosaicbc.org/services/settlement/migrant-workers/

Відкриття власного бізнесу

Існує багато норм та законів, якими регулюється діяльність осіб, котрі мають бізнес. Наприклад, Законом «Про стандарти найманої праці» визначено порядок поведінки з людьми, яких ви винаймаєте (див. «Законодавство про працю» на стор. 114). Підприємства повинні ставати на облік в органах державної влади. Ви повинні дотримуватися суворих правил управління грошовими коштами. Ви повинні звітувати про те, які у вас заробітки та які витрати. У багатьох галузях бізнесу вам може бути необхідно отримати спеціальні державні ліцензії та дотримуватися спеціальних норм.

Є програми, за якими ви можете отримувати допомогу.

- Програма для малого бізнесу Small Business BC надає інформацію, яка допоможе вам започаткувати або розвивати бізнес. Ви можете отримати дані щодо фінансів, продажів, маркетингу, імпорту, експорту, регуляторних норм, державної допомоги та навчання. Ви можете зустрітися з фахівцем з консультування бізнесу та приєднатися до онлайн-програм.
Ванкувер та околиці: 604 775-5525
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 667-2272
smallbusinessbc.ca
- Small Business Branch надає ресурси, які допомагатимуть вам з започаткуванням або розвитком бізнесу. Серед відповідних ресурсів та посібників:
 - роздатковий матеріал з ресурсами щодо

малого бізнесу;

- посібник з започаткування малого підприємства;
- зі здійснення імпортно-експортних операцій в Британській Колумбії;
- як започаткувати франшизу.

Зазначені ресурси також доступні корейською мовою, мовою панджабі, а також спрощеною китайською та традиційною китайською мовами.
gov.bc.ca/resourcessmallbusiness

- Послуги для самозайнятих осіб від WorkBC можуть допомогти вам з підвищенням рівня знань та започаткуванням власного бізнесу. Послуги для учасників, що відповідають встановленим критеріям:
 - розробка бізнес-плану;
 - семінар з орієнтації та оцінки діяльності на умовах самозайнятості;
 - семінари з підприємницької діяльності;
 - коучинг та наставництво;
 - запуск та впровадження бізнесу.

Відвідайте місцевий центр WorkBC та дізнайтеся про те, чи відповідаєте ви встановленим критеріям.

WorkBCCentres.ca

В Інформаційному центрі для кваліфікованих іммігрантів можна отримати доступ до інформації, ресурсів і програм для нових іммігрантів, які бажають започаткувати бізнес. Пошукайте інформацію онлайн або відвідайте особисто. Усі послуги та ресурси є безкоштовними. Офіс знаходиться в Публічній бібліотеці Ванкувера.
350 West Georgia Street, Vancouver
pwp.vpl.ca/siic/

- Деякі університети та коледжі пропонують курси, які допоможуть вам з започаткуванням власного бізнесу. Дізнайтеся про те, чи є в розташованому поблизу коледжі чи університеті якісь бізнес-курси.
educationplannerbc.ca

ПРАВОВА СИСТЕМА, УРЯД ТА ІММІГРАЦІЯ

Визначення термінів

Правова система Канади

Права людини

Закон «Про свободу інформації та захист конфіденційності»

Гендерна ідентичність

Злочини на ґрунті особистих неприязних стосунків

Допомога потерпілим від злочинів

Поліція

- Виклик поліції
- Затримання поліцією
- Скарги на дії поліції
- Надання свідчення

Суди

- Звернення до суду
- Молодь і закон
- Розлучення та розірвання шлюбу
- Послуги адвоката
- Як знайти адвоката
- Допомога у випадку неможливості найняти адвоката

Додаткова юридична інформація

Уряд

- Уряд Канади
- Уряд Провінції
- Орган місцевого самоврядування
- Орган самоврядування корінного населення

Імміграція та громадянство

Визначення термінів

Підзаконний акт — закон, упроваджений місцевим урядом. Він розповсюджується на містечко, місто або регіон.

Аліменти на дитину — гроші, які сплачує розлучений батько або мати в якості допомоги для утримання дитини. Ці гроші зазвичай виплачуються колишньому чоловіку/жінці.

Судовий розгляд — формальна частина судового розгляду або справи при розгляданні її в суді.

Підрозділ — менша група у більшій організації. Наприклад, департамент управління кадрами компанії може мати підрозділ із найму.

Батьківські домовленості — домовленість між розлученими батьками. Ці домовленості можуть стосуватися того, скільки часу дитина проводитиме з кожним із батьків, коли кожний із батьків зможе бачитися з дитиною та чи має один із батьків сплачувати кошти для утримання дитини.

Охоронне судове розпорядження — розпорядження суду для захисту людини від когось, хто може завдати їй шкоди.

Порушення — порушення правил. Часто це слово використовується у зв'язку із порушенням законів або норм.

Правова система Канади

Державна влада в Канаді працює на 3 рівнях. На кожному рівні державної влади ухвалюються закони. (Федеральний) Уряд Канади ухвалює закони для всієї країни. Уряди провінцій та територіальні органи місцевого самоврядування ухвалюють закони для відповідної провінції чи території (як-от, Британської Колумбії). Муніципальні органи влади ухвалюють закони для свого містечка або міста (наприклад, Ванкувера чи Вікторії). Громадяни Канади мають право голосу на всіх рівнях державної влади.

Люди, яких звинувачують у порушенні закону, можуть бути змушені звернутися до суду. Рішення про те, чи є вони винними, прийматиме суд. Якщо якусь людину буде визнано винною, суд прийматиме рішення про міру її покарання. Судова система Канади є відокремленою від держави гілкою влади.

Законодавство Канади може відрізнятись від законодавства країни вашого попереднього проживання. Одним із найважливіших джерел законодавства Канади є *Хартія прав і свобод*. Цією Хартією встановлено, що всі канадійці мають право вільно висловлювати свої думки, мати власне віросповідання, жити й працювати в будь-якому місці Канади, а також брати участь в мирній політичній діяльності. Canada.ca — шукайте за словами «Guide charter rights freedoms».

Права людини

Законодавство про права людини забезпечує захист людей від дискримінації. Дискримінація — це ситуація, коли хтось ставиться до вас інакше через:

- вашу расу, колір вашої шкіри, місце вашого народження чи ваше походження
- ваш вік, чи те, що ви похилого віку, або те, що ти юного віку
- вашу стать, незалежно від того, чи були ви офіційно визнані при народженні особою чоловічої статі, жіночої статі або особою-інтерсексом (не повністю чоловічої та не повністю жіночої статі)
- вашу сексуальну орієнтацію, незалежно від того, приваблюють вас люди тієї

ж статі, що й ви, чи іншої статі, які не ідентифікують себе ані як чоловіки, ані як жінки, або ж люди більш ніж однієї статі;

- вашу гендерну ідентичність (незалежно від того, ви є жінкою, чоловіком, небінарною особою чи бердашем);
- ваше гендерне самовираження або те, яким чином ви представляєте та демонструєте свою стать, включаючи ваше ім'я, одяг, який ви носите, або заняття, які вам подобаються;
- вашу сімейну ситуацію (наприклад, чи ви одружені, розлучені, неодружені, виховуєте дітей, вагітні або ж можете завагітніти);
- ваше віросповідання, зокрема, те, як ви одягаєтеся в громадських місцях, вдома та в місцях поклоніння;
- ваші політичні переконання, включаючи те, за кого ви голосуєте, а також зміни, яких ви бажаєте;
- те, що ви маєте фізичні чи психічні вади.

Якщо з будь-якої з цих причин хтось ставиться до вас інакше (наприклад, якщо орендодавець не надає вам в оренду житло або хтось не обслуговуватиме вас у ресторані чи магазині), це є проявом дискримінації.

Однак існують деякі винятки. Наприклад, деякі орендні будинки чи кондомініуми призначені лише для літніх людей (старших за 55 років). Вони можуть відмовити людям молодшим за 55 років. У громадських будівлях можуть бути різні вбиральні для чоловіків і жінок.

Якщо ви стикаєтеся з дискримінацією, ви можете отримати допомогу. Керування ВС Human Rights Clinic здійснює некомерційна організація Community Legal Assistance Society. Вона допомагає людям дізнатися про свої права й захистити їх, надає безкоштовні юридичні послуги й допомагає людям, які мають скарги щодо порушення їхніх прав у провінції.

ВС Human Rights Clinic
Регіон Ванкувера: 1 855 685-6222
bchrc.net

Організація ВС Human Rights Tribunal допомагає людям, які мають скарги щодо порушення їхніх справ у провінції. Якщо

ви стикнулися з дискримінацією з боку урядового департаменту або агентства провінції, орендодавця або місцевої компанії, звертайтеся до ВС Human Rights Tribunal. Ця організація допоможе вам подати скаргу.

Трибуналу з прав людини Британської Колумбії.

Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 440-8844
bchrt.bc.ca

Докладнішу інформацію про права людини див. на вебсайті уряду Британської Колумбії gov.bc.ca/gov/content/justice/human-rights

Відеоматеріали про права людини у Британській Колумбії англійською, мандаринською та на пенджабі:
justiceeducation.ca/legal-help/rights/human-rights/human-rights

Зі скаргами щодо прав людини федерального рівня звертайтеся до Канадська комісія з прав людини (Canadian Human Rights Commission). Якщо ви стикаєтеся з дискримінацією з боку федеральних урядових департаментів, банків, телекомунікаційних компаній (телефонний зв'язок, Інтернет, телебачення або радіо) або транспортних компаній (авіасполучення, автобусного або залізничного сполучення), звертайтеся до Канадська комісія з прав людини. Ця організація допоможе вам подати скаргу.

Канадська комісія з прав людини
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 214-1090
chrc-ccdp.gc.ca

Закон «Про свободу інформації та захист конфіденційності»

У Британській Колумбії є закони, розроблені для захисту вашої конфіденційності. Фізичні та юридичні особи не можуть отримувати або використовувати вашу особисту інформацію (наприклад, ваше ім'я та прізвище, адресу, дату народження або номер соціального страхування) без вашого дозволу. Закон надає вам право переглядати інформацію про вас (наприклад, вашу медичну картку). Ви також маєте право на ознайомлення з будь-якими звітами, які вас стосуються (наприклад, звітами вчителів, роботодавців або поліції).

Ви можете просити надати вам для ознайомлення записи про вас і вашу особисту інформацію. Це називається «свободою запиту інформації». Ви також можете надати запит на отримання інформації про когось, за кого ви несете відповідальність:
gov.bc.ca/freedomofinformation

Гендерна ідентичність

Гендерна ідентичність — ваше самовизначення (чоловік, жінка, небінарна особа або бердаш). Форма вашого тіла, ваш вигляд і ваша стать при народженні може не відповідати вашій гендерній ідентичності.

Є багато різних способів описувати гендер і говорити про нього.

- **Цисгендерна особа** — особа, чия гендерна ідентичність збігається з її статтю при народженні.
- **Трансгендерна особа** — особа, чия гендерна ідентичність не збігається з її статтю при народженні.
- **Гендерне самовираження** — те як ви презентуєте й демонструєте іншим людям вашу стать: ім'я, яке ви використовуєте, одяг, який ви носите, заняття, які вам подобаються, і звук вашого голосу. Також це стосується займенників (він, вона, вони), які ви використовуєте, щоб описати себе. У Канаді деякі люди віддають перевагу займеннику «вони», замість «він» або «вона», коли мова йде про них самих.
- **ЛГБТК2С+** — коротка назва великої групи людей із різною гендерною та сексуальною ідентичністю. Ці букви розшифровуються як лесб'янки, геї, бісексуали, трансгендери, квіри й бердаші. Символ «+» означає всі інші ідентичності та спільноти.
- **Сексуальна орієнтація** — гендер людей, сексуально або романтично привабливих для вас, гендер вашого партнера й типи відносин, які ви маєте з людьми різних гендерів. Деяких людей приваблюють лише люди однієї з ними статті. Інших приваблюють люди іншої статі. Деяких людей приваблюють люди обох статей.
- **Небінарна особа** — людина, яка не розглядає себе як чоловіка або жінку. Є багато різних небінарних гендерних ідентичностей.
- **Людина з двома душами (бердаш)** — термін, створений корінними народами для різних гендерів і сексуальних ідентичностей.

У Канаді дискримінація людей за їхньою сексуальною орієнтацією або гендерною

ідентичністю є порушенням закону. Закони Канади також признають шлюби між людьми всіх гендерів і підтримують родини будь-якого типу, які бажають усиновити дітей. У Канаді люди мають право ідентифікувати й виражати свою гендерну ідентичність власним способом. Деякі люди проходять лікування й хірургічні операції, щоб змінити те, як вони виглядають.

Уряд Британської Колумбії має офіс з питань гендерної рівності. Для отримання додаткової інформації завітайте на вебсайт gov.bc.ca і виконайте пошук за словами «gender equity»

Уряд Канади має секретаріат (департамент), який працює над покращенням рівності для спільнот ЛГБТК2С+. Для отримання додаткової інформації див. вебсайт. Canada.ca — виконайте пошук за словом «LGBTQ2S+».

Для отримання додаткової інформації щодо агентств і груп LGBTQ2S+ див. стор. 92.

Злочини на ґрунті особистих неприязних стосунків

Закон забороняє іншим людям ображати вас або казати щось образливе за будь-якою з наступних ознак:

- ваша раса;
- колір шкіри;
- релігія;
- національність або етнічне походження;
- мова;
- вік;
- психічна або фізична дієздатність;
- стать;
- сексуальна орієнтація;
- гендерна ідентичність або самовираження.

Якщо ви стикнулися зі злочином на ґрунті особистих неприязних стосунків, зверніться за допомогою. Зателефонуйте 9-1-1 або до вашого місцевого відділу поліції.

Уряд Британської Колумбії має інформаційний вебсайт про такі злочини: hatecrimebc.ca

Допомога потерпілим від злочинів

Людина, яка постраждала через злочин, називається жертвою злочину.

VictimLinkBC надає інформацію та підтримку для всіх жертв злочинів. Ця лінія допоможе вам знайти ресурси у вашій громаді. Також ця лінія надає негайну кризову підтримку жертвам сімейного й сексуального насильства, включно з жертвами работоргівлі, які зазнали сексуальної експлуатації або примушення до праці. Послуга безкоштовна, конфіденційна та доступна багатьма мовами. Лінію VictimLinkBC засновано урядом Британської Колумбії. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень. Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 563-0808. Ел. пошта: VictimLinkBC@bc211.ca

Якщо ви стали жертвою злочину, завітайте на вказані нижче вебсайти для отримання інформації та інструкцій.

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/if-you-are-a-victim-of-a-crime

gov.bc.ca/gov/content/justice/criminal-justice/bcs-criminal-justice-system/if-you-are-a-victim-of-a-crime/victim-of-crime/victim-services-directory

Поліція

У Канаді поліція відокремлена від уряду й армії. Поліція є частиною громади й забезпечує захист людей у громаді.

Більшість громад у Британській Колумбії обслуговуються Канадською королівською кінною поліцією (RCMP). RCMP — національна поліція Канади. У деяких великих містах є власна поліція замість RCMP.

Виклик поліції

У багатьох містах і містечках є дві телефонні лінії поліції. Один номер призначений лише для екстрених ситуацій — наприклад для викликів у разі пожежі або пограбування.

Інший номер призначений для неекстрених випадків, таких як, наприклад, шумна вечірка у сусідів або крадіжка велосипеда. У більшості громад у разі екстреної ситуації слід телефонувати на номер 9-1-1. У деяких дуже малих громадах номер, на який можна телефонувати у випадку надзвичайної ситуації, відрізняється від 9-1-1.

Екстрений номер можна дізнатися в місцевому агентстві справ переселенців або знайти в Інтернеті.

ecomm911.ca/911-dispatch/how-9-1-1-works

Телефонуйте на екстрений номер, якщо:

- ви у небезпеці;
- ви бачите іншу людину в небезпеці;
- тільки що стався тяжкий злочин.

Ви можете звернутися за допомогою на рідній мові. Скажіть людині, з якою розмовлятимете, назву вашої мови. Ця людина знайде вам перекладача.

Телефонуйте на неекстрений номер, якщо:

- зараз немає когось, хто знаходиться у небезпеці;
- після того, як стався злочин, минув деякий час.

Щоб знайти неекстрений номер телефону поліції у вашій громаді, завітайте на вебсайт ecomm911.ca.

Якщо ви не певні щодо того, на який номер звертатися, звертайтеся на екстрений номер. Розкажіть поліції, що сталося. Вам нададуть допомогу. Ви можете телефонувати в поліцію у будь-який час дня й ночі.

На вебсайті E-Comm наведено перелік екстрених телефонних номерів. На них інформація надаватиметься декількома мовами: ecomm911.ca — виконайте пошук за словами «interpretation services».

Затримання поліцією

Поліція слідкує за тим, щоб люди дотримувалися законів. Поліція може затримувати людей, які порушують закони.

Поліція також має дотримуватися певних законів. Коли поліцейські затримують людей,

вони мають назватися. Вони мають показати свої посвідчення. Вони мають пояснити причини, через які затримують вас. Також вони мають озвучити вам ваші права.

Якщо вас затримали, поліцейський може спитати ваше ім'я та прізвище й адресу. Ви маєте назвати їх. Але ви не маєте казати ще щось, доки не зможете поговорити з вашим адвокатом. Ви маєте право поговорити з адвокатом. Якщо поліцейські затримують вас або ставлять питання про злочини, вони мають безвідкладно дати вам зателефонувати адвокату. Вони мають дати вам поговорити з адвокатом наодинці.

Якщо ви не знаєте адвокатів або не можете оплатити його послуги, зверніться до **Brydges Line**. Ця організація керується **Legal Aid BC**. Режим роботи: 24 години на добу, 7 днів на тиждень.

Безкоштовний номер: 1 866 458-5500
lss.bc.ca/legal_aid/brydgesLine

Ви також можете запитати в поліції номер телефону юридичної допомоги. Поліцейський має дати вам номер і дозволити вам зателефонувати на нього. Для отримання докладнішої інформації про адвокатів і юридичну допомогу, див. стор. 133.

Якщо вас затримали, поліція має вас доправити до суду або відпустити протягом 24 годин.

Скарги на дії поліції

Якщо ви маєте скаргу на міську поліцію, ви маєте право розказати про те, що сталося. Ви можете звернутися в представництво уповноваженого за розгляд скарг на поліцію. Безкоштовний номер: 1 877 999-8707
opcc.bc.ca

Якщо у вас є скарга на RCMP, ви можете звернутися до комісії з розгляду цивільних справ і скарг на RCMP. Безкоштовний номер: 1 800 665-6878
crcc-ccetp.gc.ca

Надання свідчення

Свідком називається особа, яка бачить, як щось сталося (наприклад, ДТП або злочин). Свідки можуть надавати інформацію поліції. Вони допомагають поліції знаходити злочинців або зрозуміти, хто скоїв ДТП.

Свідки відіграють дуже важливу роль у законах Канади. Якщо ви стали свідком злочину або ДТП, ви маєте зателефонувати поліції. Якщо вас просять надати свідчення (прийти в суд і розказати, що ви бачили), ви маєте це зробити.

Якщо ви стали свідком ДТП, ви можете дати водію ваше ім'я, прізвище й номер телефону. Ви можете знадобитися їм, щоб розказати поліції, що ви бачили. Ви також можете знадобитися їм для свідчення перед страховою компанією або судом.

Додаткову інформацію про те, що робити в разі ДТП, див. на стор. 101.

Насильство над дітьми — тяжкий злочин. Закон вимагає, щоб свідки насилля над дітьми повідомляли про нього. Якщо ви стали свідком того, як дитину ображають, над нею вчиняють насильство або вона зазнає нехтування, ви маєте повідомити про це.

gov.bc.ca/gov/content/safety/public-safety/protecting-children/reporting-child-abuse

Суди

Різні суди займаються різними юридичними проблемами. Основні суди Британської Колумбії:

- Апеляційний суд Британської Колумбії.
- Верховний суд Британської Колумбії.
- Провінційний суд Британської Колумбії, поділений на 5 підрозділів:
 - Кримінальний підрозділ займається кримінальними справами. Верховний суд займається найтяжчими злочинами.
 - Транспортний суд займається ДТП, штрафами й порушеннями підзаконних актів. Також він займається штрафами через порушення федерального закону й муніципальних підзаконних актів.
 - Сімейний суд займається питаннями підтримки сімей, рішеннями щодо батьківства й охоронними розпорядженнями.
 - Суд для неповнолітніх займається справами людей віком від 12 до 17 років, яких звинувачено у вчиненні злочинів.

- Суд дрібних позовів займається комерційними й грошовими суперечками на суму від 5.001\$ до 35 000\$.
gov.bc.ca/gov/content/justice/courthouse-services/small-claims/how-to-guides/what-is-small-claims

Для отримання додаткової інформації завітайте на вебсайт провінційного суду Британської Колумбії:
provinciacourt.bc.ca/types-of-cases

Цивільний суд

Цивільний суд займається незначними позовами на суму до 5000\$. Він також може займатися певними позовами з нещасних випадків на суму до 50 000\$:
civilresolutionbc.ca

Звернення до суду

У Британській Колумбії судочинство чиниться англійською, а у деяких випадках, французькою мовами. Ви можете попросити послуги перекладача, щоб спростити спілкування. Суд надасть перекладачів для:

- всіх кримінальних справ;
- сімейних справ у провінційному суді;
- транспортного суду;
- справ, пов'язаних із порушеннями муніципальних підзаконних актів.

Ви отримаєте перекладача, лише якщо попросите про це.

Під час кримінального процесу люди, які розмовляють французькою, можуть попросити, щоб увесь процес проводився французькою. Це треба зробити до початку суду.

Молодь і закон

Іноді молоді люди порушують закон. У Канаді передбачене спеціальне законодавство для дітей віком від 12 до 17 років. Воно називається Закон про кримінальне судочинство для неповнолітніх.

Молоді люди не потрапляють у той самий суд, що й дорослі. Вони потрапляють у суди для молоді. Те саме стосується й дорослих, яким на момент вчинення злочину було менше 18 років. Суддя суду для неповнолітніх забезпечить надання неповнолітній особі адвоката.

За канадськими законами люди віком від 18 років вважаються дорослими. Якщо закон порушується особами старшими 18 років, вони потрапляють у суд для повнолітніх.

Родини дітей, які порушили закон, можуть отримати консультації. Урядові програми мають співробітників, які можуть поговорити з родинами. Ці програми мають різні назви в різних регіонах. Якщо ви або ваша родина потребуєте юридичної консультації, зверніться до місцевого агентства з розселення іммігрантів. Воно допоможе вам знайти потрібні послуги. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp

Розлучення та розірвання шлюбу

Іноді пари з дітьми розлучаються або розривають шлюб. Їм треба вирішити, як вони піклуватимуться про своїх дітей. Іноді суди допомагають батькам приймати такі рішення.

Розлучення відбувається в суді, але батьки не завжди мають звертатися до суду. Вони можуть звернутися до центрів сімейного правосуддя Family Justice Centre. Співробітники цих центрів пройшли спеціальне навчання з сімейного права. Вони допомагають парам узгодити питання щодо батьківства (де діти житимуть і скільки часу проводитимуть із кожним із батьків). Вони також можуть допомогти батькам з прийняттям рішення щодо того, скільки грошей вони мають сплачувати для допомоги їхнім дітям і, можливо, один одному. Послуги Family Justice Centre надають безкоштовно й конфіденційно.

Знайдіть Family Justice Centre поблизу від вас:
clicklaw.bc.ca/helpmap/service/1019

Центри Justice Access Centre надають допомогу родинам і займаються цивільними справами, які впливають на щоденне життя, gov.bc.ca/gov/content/justice/about-bcs-justice-system/jac

Також ви можете зателефонувати Service BC, щоб знайти Family Justice Centre.
Регіон Ванкувера: 604 660-2421
Вікторія: 250 387-6121
Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 663-7867

Люди можуть отримати інформацію та пройти безкоштовні онлайн-курси про те, як виконувати батьківські обов'язки після розлучення й розірвання шлюбу.
gov.bc.ca/parentingafterseparation

Legal Aid BC також пропонує інформацію, ресурси й семінари для батьків і родин:
familylaw.lss.bc.ca

Якщо у вас низький дохід, ви можете отримати безкоштовну юридичну допомогу від сімейного адвоката телефоном. Адвокати Family LawLINE проводять консультації з питань сімейного права.

Щоб дізнатися більше про Family LawLINE, зателефонуйте Legal Aid BC.
 Регіон Ванкувера: 604 408-2172
 Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 577-2525
familylaw.lss.bc.ca/call/family-lawline

Послуги адвоката

Якщо у вас є юридична проблема, вам може знадобитися адвоката. Іноді адвокати допомагають вирішити проблеми ще до звертання в суд.

Як знайти адвоката

- Зверніться до служби пошуку адвокатів Lawyer Referral Service. У службі вам нададуть ім'я та прізвище адвоката. Ви можете зателефонувати йому й призначити зустріч. Адвокат поговорить із вами безкоштовно

(тривалість такої безкоштовної розмови становить до 30 хвилин).

Безкоштовний номер: 1 800 663-1919
accessprobono.ca/lawyer-referral-service

- Зв'яжіться з вашим місцевим агентством з розселення. Воно допоможе вам знайти потрібні послуги. Знайдіть найближчу до вас агенцію у справах переселенців.
- Постійні резиденти, в тому числі біженці
cic.gc.ca/english/newcomers/services/index.asp
- Тимчасові резиденти, в тому числі заявники на отримання статусу біженця, тимчасові іноземні працівники та іноземні студенти
welcomebc.ca/temporaryresidents

Допомога у випадку неможливості найняти адвоката

Юридична допомога безкоштовно надається людям, які не можуть сплатити за адвоката. Юридична допомога допомагає з деякими кримінальними злочинами, проблемами сімейного права й імміграційного права. Якщо ви не можете оплатити адвоката, зверніться до Legal Aid BC, щоб знайти його, якщо ви відповідаєте встановленим критеріям.
 Регіон Ванкувера: 604 408-2172
 Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 577-2525
lss.bc.ca

і Додаткова юридична інформація

Організація **Immigration and Refugee Legal Clinic** надає безкоштовні послуги юридичного представництва й консультації особам із низьким доходом, які подають заяву на отримання статусу біженця, іммігрантам і людям без юридичного статусу. Послуги цієї організації включають комплексні послуги з подання заяв на отримання статусу біженця, подання строкових заяв на отримання статусу біженця й апеляцій. Регіон Ванкувера: 778 372-6583
Ел. пошта: info@irlc.ca
irlc.ca

Організація **Seniors First BC** надає юридичну допомогу людям віком від 55 років. Інформаційна лінія з питань насильства проти літніх **Seniors Abuse and Information Line (SAIL)** надає інформацію для літніх людей і перенаправляє їх до відповідних фахівців. Регіон Ванкувера: 604 437-1940
Безкоштовна гаряча лінія: 1 866 437-1940
seniorsfirstbc.ca

Clicklaw — вебсайт із юридичною інформацією. Він містить юридичну й навчальну інформацію для тих, хто знаходиться у Британській Колумбії.
clicklaw.bc.ca

Justice Education Society of BC надає інформацію про те, як працює судова система у Британській Колумбії. Регіон Ванкувера: 604 660-9870
justiceeducation.ca

Організація **People's Law School** допомагає людям вирішувати повсякденні юридичні питання. Вона надає інформацію та підтримку, щоб ви могли знайти правильну юридичну допомогу. Вона не надає послуги індивідуальних консультацій з юридичних питань. Якщо вам потрібна юридична допомога, організація **People's Law School** може перенаправити вас до джерела потрібних юридичних послуг. Вебсайт містить багато корисних ресурсів. Регіон Ванкувера: 604 331-5400
Ел. пошта: info@peopleslawschool.ca
peopleslawschool.ca

PovNet має інформацію про проблеми, пов'язані з бідністю та законом:
povnet.org

На вебсайті **Dial-A-Law** пропонується безкоштовна юридична інформація. Ви можете читати або слухати її на вебсайті. Також ви можете отримати інформацію телефоном. Безкоштовний номер: 1 800 565-5297
dialalaw.peopleslawschool.ca

Організація **BC Human Rights Tribunal** допомагає людям, які мають скарги щодо порушення їхніх прав у провінції. Вона надає безкоштовні юридичні послуги. Регіон Ванкувера: 604 622-1100
Безкоштовна гаряча лінія: 1 855 685-6222
bchrc.net

Організація **BC Human Rights Tribunal** займається скаргами, пов'язаними з правами людини, у Британській Колумбії. Регіон Ванкувера: 604 775-2000
Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 440-8844
bchrt.bc.ca

Канадська комісія з прав людини захищає права людей у Канаді. Безкоштовна гаряча лінія: 1 888 214-1090
chrc-ccdp.ca

Центри Justice Access Centre надають допомогу родинам і займаються цивільними справами, які впливають на щоденне життя, зокрема розлучення й розірвання шлюбу, гарантований дохід, працевлаштування, житло й борги.
gov.bc.ca/gov/content/justice/about-bcs-justice-system/jac

Центри Family Justice Centres надають послуги з оформлення розлучень і розірвання шлюбу жителям Британської Колумбії. Знайдіть Family Justice Centre поблизу від вас:
clicklaw.bc.ca/helpmap/service/1019

Access Pro Bono — некомерційна організація. Вона допомагає людям із низьким доходом знайти адвокатів-волонтерів. Всі послуги безкоштовні. Безкоштовна гаряча лінія: 1 877 762-6664
accessprobono.ca

Уряд

Уряд Канади складається з 3 рівнів:

- федеральний;
- провінційний або територіальний;
- муніципальний або місцевий.

Представники цих урядів є виборними.

Уряд Канади

Федеральний уряд знаходиться в Отаві. Він відповідальний за питання, які впливають на всіх канадців. Такі питання включають імміграцію, національний захист, міжнародні справи, страхування робітників, банківську сферу, поштові послуги, транспортування, залізничні шляхи, телефонні послуги, трубопроводи й кримінальні закони.

Інформацію про федеральний уряд можна отримати в Service Canada. Вся інформація надається французькою та англійською.

Service Canada

Безкоштовна гаряча лінія: 1 800 622-6232
(1 800 O-Canada)

Canada.ca — виконайте пошук за словами «Service Canada»

Знайдіть відділення Service Canada поблизу від вас:

servicecanada.gc.ca/tbsc-fsco/sc-hme.jsp

Кожна провінція та територія в Канаді має федеральні виборчі округи. Кожний округ вибирає одного члена (MP) в Парламент Канади. Всього в Британській Колумбії 42 федеральних округу. Член Парламенту кожного округу має офіс у громаді. Він називається представницьким офісом.

Щоб знайти вашого члена Парламенту, скористайтеся своїм поштовим індексом (це частина вашої поштової адреси):

ourcommons.ca/en/members

Щоб отримати інформацію щодо виборів у Канаді, завітайте на вебсайт Elections Canada.

Elections.ca — виконайте пошук за словами «My voter's guide».

Уряд Провінції

Канада має 10 провінцій і 3 території. Кожна з них має право змінювати свої закони й керувати своїми землями. Уряди провінцій і територій відповідають за освіту, охорону здоров'я, деякі природні ресурси та правила дорожнього руху. Іноді федеральні та провінційні уряди ділять повноваження. Наприклад, федеральний і провінційний уряди приймають закони про сільське господарство, природні ресурси й імміграцію.

Інформацію про уряд Британської Колумбії можна отримати в Service Canada.

Service BC

Регіон Ванкувера: 604 660-2421

Вікторія: 250 387-6121

Безкоштовна гаряча лінія: 1-800-663-7867
servicebc.gov.bc.ca

Всього в Британській Колумбії 87 провінційних виборчих округів. Кожний округ вибирає одного члена Законодавчих зборів для представництва інтересів округу. Член Законодавчих зборів має офіс у громаді. Він називається представницьким офісом.

Щоб знайти свого члена Законодавчих зборів, завітайте на вебсайт leg.bc.ca/learn-about-us/members

Щоб отримати інформацію щодо виборів у Британській Колумбії, завітайте на вебсайт Elections BC:

Elections.bc.ca

Орган місцевого самоврядування

Місцеві уряди займаються справами великих і малих міст, сіл (муніципалітетів) і регіональних округів. Місцеві уряди, зазвичай, займаються таким справами, як поліція, пожежна служба, збір сміття, водопровід, каналізація й дозвілля (парки та громадські центри).

Кожний місцевий уряд має офіс, у якому можна ставити питання, обговорювати проблеми, сплачувати податки на власність і отримувати ліцензії на ведення бізнесу. Їх часто називають «міськими радами». Офіси й вебсайти місцевих урядів надають

інформацію про громади, послуги, парки, центри дозвілля й інші програми для жителів.

Щоб знайти свій муніципалітет або регіональний округ, завітайте на вебсайт civicinfo.bc.ca/directories

Щоб отримати інформацію щодо виборів у місцеві уряди, завітайте на вебсайт Elections BC: Elections.bc.ca

Імміграція та громадянство

Уряд Канади займається питаннями імміграції та громадянства. Для отримання інформації про імміграцію завітайте на вебсайт із питань імміграції, біженців і громадянства в Канаді: canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/immigrate-canada.html

Інформацію про те, як стати громадянином Канади, див. на вебсайті canada.ca/en/immigration-refugees-citizenship/services/canadian-citizenship.html

Щороку Британська Колумбія приймає нових іммігрантів у провінції. Пропонуються провінційні й федеральні програми імміграції, спрямовані на допомогу іноземним робітникам, іноземним студентам, досвідченим підприємцям та їхнім родинам іммігрувати у Британську Колумбію для роботи й запуску бізнесу.

Якщо роботодавці Британської Колумбії не можуть знайти кваліфікований робітників на місці, вони можуть скористатися такими програмами імміграції, як BC Provincial Nominee Program (BC PNP) для найму людей з усього світу: welcomebc.ca/PNP

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ

У Канаді люди часто використовують скорочення з перших літер слів у групі слів. Іноді ми промовляємо ці літери окремо. Наприклад: ми кажемо «E-S-L», коли маємо на увазі курси англійської як другої мови «English as a second language». Скорочення, які вимовляються окремо:

ABE	Adult Basic Education (Базова освіта для дорослих)
ATM	Automated Teller Machine (Банківський автомат)
B.C.	British Columbia (Британська Колумбія)
BCEA	British Columbia Employment and Assistance (Програма працевлаштування та допомоги Британської Колумбії)
CCRR	Child Care Resource and Referral Centre (ентр із питань догляду за дітьми й переадресація до фахівців)
CPP	Canada Pension Plan (Програма пенсійного забезпечення Канади)
EI	Employment Insurance (Програма страхування найманих працівників)
ESL	English as a Second Language (Англійська як друга мова)
GIC	Guaranteed Investment Certificate (Гарантований інвестиційний сертифікат)
GIS	Guaranteed Income Supplement (Гарантована надбавка до пенсії)
ICBC	Insurance Corporation of British Columbia (Страхова корпорація Британської Колумбії)
ID	Identification (Посвідчення особи)
ЛГБТК2С+	Лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери, квіри та бердаші
LINC	Language Instruction for Newcomers to Canada (Мовні курси для новоприбулих у Канаді)
MOSAIC	Multi-Lingual Orientation Service Association for Immigrant Communities (Багатомовна некомерційна організація, що надає допомогу іммігрантам та біженцям при облаштуванні та інтеграції)
MSP	Medical Services Plan (План медичного обслуговування)
OAS	Old Age Security (Страхування по старості)
RCMP	Royal Canadian Mounted Police (Канадська королівська кінна поліція)
SPCA	Society for the Prevention of Cruelty to Animals (Товариство запобігання насильству над тваринами провінції Британська Колумбія)
STD	Sexually transmitted disease (Захворювання, що передаються статевим шляхом)
STI	Sexually transmitted infection (Інфекції, що передаються статевим шляхом)
TV	Телебачення
UPCC	Urgent and Primary Care Centre (Центр термінової та первинної медичної допомоги)
WAVAW	Women Against Violence Against Women (Жінки проти насильства над жінками)

Іноді ми вимовляємо скорочення як слова. Наприклад, PIN ми вимовляємо як «пін». Скорочення, які вимовляються як слова:

ICES	International Credential Evaluation Service (Міжнародна служба оцінки акредитації)
PIN	Personal Identification Number (Особистий ідентифікаційний номер)
SAFER	Shelter Aid for Elderly Renters (Допомога в притулку для орендарів похилого віку)
SIN	Social Insurance Number (Номер соціального страхування)

ПОКАЖЧИК

Символи

8-1-1 59
9-1-1 19, 20, 61, 130

А

Автомобілі
 Аварії 101
 Авто 103
 Автокрісла 98
Автомобілі 25
 Автомобіль 95, 101
Агентства з поселення іммігрантів 4
Агентства з розселення 4
Агенції, що надають допомогу
 новоприбулим мігрантам 4
Адвокат 133
Англійська 76
Аптеки 61

Б

BC211 7, 79
BC Provincial Nominee Program 8, 136
BC Services Card 57
 BC Transit 22
Банківські послуги 48
 Банківські послуги Інтернетом 50
 Банківські послуги телефоном 50
 Банкомати 50
Бездомність 86
Безпека
Бібліотеки 27
Біженці
Біженці, які отримують
 допомогу від уряду 5
 Біженці, які спонсоруються
 приватними особами 5
Біженці 5

В

Велосипеди 24
Велфер (допомога в
 отриманні доходу) 86, 121
Взяття грошей у борг і заборгованість 51
Визнання закордонної
 кваліфікації (FQR) 112
Виклик поліції 130
Виконання комерційних операцій із

 приватними компаніями 51
Використання Інтернету 7
Виселення 39
Вища освіта 74
Відволікання 99
Відпочинок 28
 Відпустка 118
 Відпустка для догляду за дитиною 118
 Відпустка у зв'язку з вагітністю й пологами
 та відпустка по догляду за дитиною 118
 Відпустки 117
Відрахування 115
 Відтермінування сплати податку
 на власність 53
Волонтерство 29
Втрата роботи 120

Г

Гарантована надбавка до пенсії (GIS) 53
Гендерна ідентичність 129
Готівка 47
Громадські центри, центри дозвілля
 й центри для літніх людей 28
Громадянство Канади 136
Гроші 47

Д

Дебетові картки 49
Державні школи 71
Дискримінація
 Дискримінація та переслідування 122
 Дистанційна освіта 74
 Дистанційна освіта 75
Дистанційне й домашнє навчання 74
Дитина
Діти
 Догляд (денний) 89
Договір оренди житла 35
Додатки 3
Додаткова освіта 75
Додаткові пільги 57
Допомога
 Допомога 41, 82, 88
 Допомога в отриманні доходу 86, 121
 Допомога на дітей у Канаді 52
Дорожній рух 97
Жертви злочинів 130

Ж

- Житло
 - Житло 34, 41, 43
 - Житло на випадок екстрених ситуацій 86

З

- Заборгованість 51
- Закони
 - Законодавство 114
 - Закон «Про свободу інформації та захист конфіденційності» 128
- Залежність 67, 85
 - Залежність від алкоголю та інших речовин 15, 63, 84, 99
- Залізничний транспорт 26
- Започаткування власного бізнесу 123
- Затримання 130
- Заявники на отримання статусу біженця 6
- Зґвалтування, сексуальні напади 80
- З-за меж Британської Колумбії 104
- Злочини на ґрунті особистих неприязних стосунків 129

І

- Ігрова залежність 84
- Імміграція, біженці та громадянство Канади (IRCC) 8, 81, 136
- Імміграція та громадянство 136
- Інвестування грошей 54
- Інститути (освітні) 74
- Інтернет
 - Інформація 134
- Іпотека 42
- Робота 117

К

- COVID-19 65
- Канабіс 15, 85
- Каршерінг 23
- Кваліфікація 110
- Квартира 33
- Керування автотранспортним засобом 96
- Керування в нетверезому стані 99
- Клініки без попереднього запису 60
- Коледж 74
- Комунальні послуги 35
- Корінні народи 11
- Кредитні картки 49
- Кризові центри 79

Л

- ЛГБТК2С+ (Лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери, квіри та бердаші) 92, 129
- Лікарі 59
- Лікарня 60
 - Лікування та збереження здоров'я 64
 - Літні люди 90
- Люди з обмеженими можливостями 92

М

- Мапи
- Медицина
 - Медицина 58
- Медична страховка 58
 - Медичне страхування 57
- Медичні заклади 63
- Метрична й британська система вимірювання 48
- Милосердний догляд 118
 - Міжміські та дзвінки за кордон 17
- Мінімальна заробітна плата 116
- Мобільні телефони 16
- Мовна підтримка 61–68
- Молодь
 - Молодь і закон 132
 - Надбавка для людей похилого віку 53
 - Надзвичайні медичні ситуації 60

Н

- Надзвичайні ситуації 19, 60
- Надсилання грошей 50
- Надсилання й отримання поштових відправлень 26
- Напади 80
- Насильство, жорстоке поводження й нехтування 80
- Насильство 80–84
- Недороге житло 41
- Незалежні (приватні) школи 72
- Номер соціального страхування (SIN) 107

О

- Онлайн 18
- Оптометристи 62
- Орган місцевого самоврядування 135
- Оренда 33, 104
 - Оренда житла 33
- Орендодавець 33–40

ПОКАЖЧИК

Освітні програми французькою 73
Особисте 18
Особливі потреби (дітей у школах) 72
Отримання інтернет-послуг 38
Отримання травми 122
Отримання травми на роботі 122
Офіс омбудсмена 92

П

Пенсія 53
Перевірка зору та виписування окулярів 62
Переміщення пішки 24
Переслідування 122
Підвищення кваліфікації 112
Підтримка 88
Пільги, що підлягають оподаткуванню 116
Пільги 88
Пільги для сімей із дітьми 88
План заощаджень для забезпечення навчання в зареєстрованих закладах (RESP) 75
План медичного обслуговування (MSP)
Плата й допомога 57
Повідомлення про ДТП 101
Подання заяви на вакансію 108
Податки 51
Податки на власність 53
Податкові пільги через наявність дітей молодшого віку в Британській Колумбії 88
Податок на дохід 51
Податок на товари й послуги (GST) 47
Подорожі
Подорож авіатранспортом 26
Подорож автобусом 25
Подорож поромом 26
Поїздки в інші громади 25
Покриття 57
Покупки 47
Поліція 130
Посвідчення водія 96
Посібник для новоприбулих до Британської Колумбії
Послуги молодшого медичного персоналу (8-1-1) 59
Послуги письмового й усного перекладу 5
Пошта 26
Поштові відділення 26
Пошук роботи 107
Пошук сімейного лікаря або фельдшера 59
Права людини 127
Правила дорожнього руху 97

Працевлаштування й допомога в отриманні доходу (велфер) 86
Праця (також див. «Робота») 114
Приватне медичне страхування 58
Придбання 101, 61
Придбання житла 42
Придбання й продаж 101
Визнання закордонної кваліфікації (FQR) 112
Проблеми 84, 85
Програма бонусів для Британської Колумбії 88
Програма вивчення англійської мови для дітей 73
Програма отримання посвідчення водія 97
Програма пенсійного забезпечення Канади (CPP) 115
Програма працевлаштування та допомоги Британської Колумбії 86
Програма страхування найманих працівників (EI) 121
Програми раннього розвитку 72
Програми та пільги для людей похилого віку 90
Продовольчі банки 87
Профілі кар'єр, WorkBC 110
Профспілки
Профспілкові внески 116
Психічне здоров'я 63
Регіон Ванкувера 143
Реєстрація 57

Р

Резюме 109
Ремені безпеки 97
Препарати
Рецептурні препарати 61
Робота
Робота 122
Розрив стосунків 85

С

Свідок 131
Святкові дні 117
Сертифікація для роботи у Британській Колумбії 111
Система 127
Система освіти 71
Сім'ї 88

Скарги на поліцію 131
 Скорочення та абрєвіатури 137
 Служба у справах переселенців
 на території франкомовних регіонів 5
 Сміття й переробка відходів 38
 Соціальні звичаї 14
 Співбєсїди при прийнятті на роботу 110
 Сплата податків 51
 Стандарти працевлаштування 114
 Старша школа 72
 Стоматологія 62
 Страхування 58
 Страхування по старості (OAS) 53
 Студент 74
 Субсидоване житло 41
 Суди 131

T

Таксі 23
 Телефонний зв'язок 16
 Телефоном, через Інтернет або за
 допомогою смартфона 50
 Тимчасова федеральна програма
 охорони здоров'я (IFHP) 6, 58
 Тимчасові притулки 86
 Типи житла 33
 Транспортні послуги 21, 22
 Трудова діяльність 114

У

Університети
 Уроки ESL для дорослих 76
 Уроки англійської 76
 Уряд 135

Ф

Фармацевт 61
 Федеральний уряд 135
 Фінансова допомога 53

X

Хартія прав і свобод 127

Ш

Шахрайство та обман 18
 Шахрайство та обман в Інтернеті 18
 Швидка допомога 19
 Школи 97

Я

Як стати орендодавцем? 43

Регион Ванкувера

